

DHC

Den Haag Centraal

Donderdag 21 september 2023 jaargang 17 nummer 836 | €3,50

WWW.DENHAAGCENTRAAL.NET

[WWW.FACEBOOK.COM/DENHAAGCENTRAAL](https://www.facebook.com/denhaagcentraal) [@DENHAAGCENTRAAL](https://twitter.com/denhaagcentraal) [WWW.INSTAGRAM.COM/DEN_HAAG_CENTRAAL](https://www.instagram.com/den_haag_centraal)

Zelfs met voorrang vist jonge leraar achter het net op woningmarkt

4/5

Foto: DHC/Laurien den Hertog

Grote zorgen over Nieuwe Kerk als concertpodium

4

Foto: The Hague & Partners/Jurjen Drenth

3 Gemengde gevoelens over rookvrij strand

Foto: Nicolas Rijnfrank

Ecstatic Dance 'Dit is voor mij een release'

8

'Tastes Like More' Bier en viool gaan prima samen

15

Organist Ben van Oosten 'Je bent in je eentje een heel orkest'

10/11

Foto: Piet Gispen

Aukje van Roessel

BLOEMKOOL

Zou Esmah Lahlah, de nummer twee op de kandidatenlijst van PvdA/GroenLinks voor de landelijke verkiezingen, weten hoe duur een bloemkool is? Dat lijkt misschien een rare vraag. Maar elk recent journalistiek portret van de huidige wethouder in Tilburg vermeldt dat ze in die hoedanigheid een maand van de bijstand heeft geleefd, om te ervaren hoe dat is. Zou ze toen een Big Mac hebben gegeten in plaats van een bloemkool, omdat een bloemkool 'net zo duur is', zoals een hoogleraar onlangs in Den Haag Centraal beweerde?

Toevallig begon ik mijn – journalistieke – loopbaan ook in Tilburg. En net als Lahlah heb ik mijn middelbare school gedaan in Helmond. Grappig, alsof het toch een soort band schept tussen ons twee, ook al was ik telkens al weg als zij kwam, ook weer van het Binnenhof, nu zij Kamerlid wordt.

Maar die maand bijstand schept nóg een band. Ja, ik heb daar ook ooit van geleefd, moeten leven, en veel langer ook. Al voelde dat toen als mógen leven, omdat mijn inkomen er juist door omhoog ging. Maar het komt vooral omdat ik destijds in Tilburg een reportage schreef over vrouwen in de bijstand. Ik weet nog goed dat ook toen een politicus van plan was dat een maand te gaan 'ervaren'. En dat kwam haar op kritiek te staan van de bijstandsvrouwen: een maand is makkelijk, het wordt pas moeilijk als de wasmachine kapot gaat.

In de afgelopen veertig jaar is er in en rond de bijstand veel veranderd, maar in grote lijnen gaat die regel nog steeds op: leven van de bijstand is op de lange duur armoede.

Wat ook is veranderd in die jaren, is het aantal fastfoodrestaurants in steden. Dat is flink toegenomen, ook in Den Haag. En dat zal ook wel gelden voor de prijs van een Big Mac en een bloemkool. Maar het klopt niet dat een bloemkool even duur is als deze gemakshap. Ik ben even wat gaan rondkijken in de stad: een Big Mac op het Buitenhof kost 5,50 euro, dat is zonder aankleding met frites

en sla, mét is het bijna 10 euro. Even voor u: voor die aangeklede hamburger moet een 14-jarige scholier twee uur werken bij diezelfde McDonald's.

Een bloemkool is niet altijd verkrijgbaar, ja, dat komt nog voor in deze wereld, maar was dit jaar op z'n duurst in april: in de aanbieding toen € 2,69. Ik denk dat de hoogleraar zijn bloemkool koopt bij een groentejuwelier, want zelfs twee keer zo duur is de bloemkool dan nog steeds net iets goedkoper dan een kale Big Mac.

Ik hoor u denken: maar met een Big Mac ben je in één keer klaar. Klopt. Maar van die bloemkool kunnen een paar mensen eten. Mijn ervaring: zeker vier. Vier keer een

Leven van de bijstand is op de lange duur armoede

Big Mac: dan kom je uit op 22 euro. Daar kun je met vier mensen ruim van eten: aardappelen erbij, wat chilivlokken, feta. Heerlijk. En houd je waarschijnlijk nog geld over ook. Maar zo'n maaltijd eet je natuurlijk niet even in de schoolpauze uit je lunchbakje. Laat staan dat je die bij het schoolplein laat bezorgen.

Als ik na mijn onderzoekje bij McDonald's naar buiten loop, zitten er twee mensen op het bankje naast de zaak. Alsof ze weten waar ik mee bezig, zitten ze demonstratief zelf meegebrachte boterhammen te eten én happen ze in een komkommer. Nóg goedkoper dan een bloemkool.

Aukje van Roessel,
voormalig politiek redacteur van De Groene Amsterdammer, schrijft op deze plek een wisselcolumn met Jan Pronk.

Het afsteken van vuurwerk blijft de gemoederen bezighouden. | Foto: DHC/Laurien den Hertog

Vuurwerkverbod in zes wijken met oud en nieuw

Door Jeroen van Raalte

In zes wijken is het komende jaarwisseling niet toegestaan vuurwerk af te steken. De burgemeester wil onder meer het Benoordenhout en het Zeeheldenkwartier aanwijzen als vuurwerk-vrije zones.

Dit schrijft burgemeester Jan van Zanen in zijn beleidsplan voor komende jaarwisseling. Het gaat om Bohemen Meer en Bos, Vogelwijk, Archipelbuurt, Benoordenhout, Zeeheldenkwartier en Regentessekwartier. In deze wijken is ruim 70 procent van de bewoners voorstander van een landelijk afsteekverbod, aldus een enquête van onderzoeksbureau EMMA.

Hiermee komt Van Zanen deels tegemoet aan de wens van de gemeenteraad. Vorig jaar nam die met een nipte meerderheid een motie van de Partij voor de Dieren aan om minstens de helft van de stad tot vuurwerk-vrije zone te verklaren. Zo ver kan de burgemeester naar eigen zeggen niet gaan. Getuige de enquête, gehouden onder vijfduizend bewoners, is daar onvoldoende draagvlak voor.

Geen handhaving

In de zes wijken vindt hij een verbod wel te verdedigen. 'Bij wijze van proef' wil de burgemeester er vuurwerk-vrije zones van maken. Al hoeven bewoners niet te verwachten dat de politie komt controleren, zegt hij erbij. 'Gelet op de grote druk op de handhavingscapaciteit van zowel de politie als de gemeentelijke organisatie tijdens de jaarwisseling, is het niet mogelijk om bij uitbreiding van de vuurwerk-vrije zones ook in deze wijken handhavend op te treden.'

Vorige jaarwisseling telde Den Haag 52 vuurwerk-vrije zones rondom natuurgebieden, kinderboerderijen, ziekenhuizen en maneges. Op basis van de algemene plaatselijke verordening (APV) is het afsteken van vuurwerk hier met oud en nieuw verboden, op straffe van een boete. Zou de gemeente ook het verbod in de zes woonwijken gaan handhaven, dan gaat dat ten koste van deze kwetsbare zones.

De vraag is alleen of het vuurwerkverbod in de zes wijken standhoudt. Juridisch is het nogal wankel, waarschuwt Van Zanen. Waar bij kinderboerderijen en natuurgebieden zwaarwegende argumenten als dierenwelzijn gelden voor een afsteekverbod, zijn die er in genoemde woonwijken eigenlijk niet. Het instellen van de zones is louter gebaseerd op een opinieonderzoek onder pakweg honderdvijftig bewoners per

wijk. 'Het is zeer de vraag of dit juridisch gezien een voldoende draagkrachtige motivering is.'

Ruzie

Een bijzonder slecht voorstel, vindt raadslid Rachid Guernaoui van Hart voor Den Haag. "Juridisch kan het niet en we gaan niet handhaven. Waarom doen we het dan? Het is onzinnige symboolpolitiek. Dit gaat alleen maar leiden tot ruzie tussen bewoners onderling. Vuurwerk is de afgelopen jaren al ontzettend ingeperkt, laat degenen die dat willen die paar uurtjes afsteken." De enquête waar het verbod op stoelt, kon in theorie door iedereen online worden ingevuld, zegt Guernaoui. Ook mensen buiten Den Haag. "Als je de vuurwerkhaters de vragenlijst laat invullen, weet je wat je krijgt."

Robert Barker (Partij voor de Dieren) is daarentegen wel tevreden. "Het liefst zien we natuurlijk een landelijk verbod, maar dit is een goede stap vooruit." Op de enquête valt inderdaad wel wat af te dingen, vindt hij, net als de beperkte handhaving. "Maar los daarvan

'Het is onzinnige symboolpolitiek'

houden mensen zich over het algemeen aan de regels. Als het verbod goed wordt gecommuniceerd, kan dat echt verschil maken."

De Haagse bevolking blijft sterk verdeeld over een geheel vuurwerkverbod, toont het onderzoek van bureau EMMA. Een kleine meerderheid van 51,7 procent is vóór, 42,9 procent van de ondervraagde Hagenaars is tegen. De onderlinge verschillen tussen wijken is groot. In Bohemen steunt 83 procent een vuurwerkverbod, in de Stationsbuurt maar 27 procent. Jongeren en ouderen vulden de vragenlijsten ook zeer verschillend in.

Die tweespalt zie je terug in de gemeenteraad, al winnen de voorstanders van een afsteekverbod langzaam terrein. Een voorstel voor een lokaal vuurwerkverbod haalde het vorig jaar tot twee keer toe net niet, omdat de stemmen gelijk waren. Burgemeester Van Zanen voelt weinig voor een lokaal verbod, mede omdat dit niets uithaalt tegen de verkoop van vuurwerk. Hij is voorstander van een landelijk verbod op de handel in en het afsteken van consumentenvuurwerk.

Jonge vrouwen aangehouden voor mishandeling in tram

De politie heeft eerder deze week vier vrouwen (19, 17, 16 en 16 jaar oud) uit Den Haag aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij de ernstige mishandeling van een man in een tram.

De 19-jarige verdachte is weer op vrije voeten gesteld. De drie meisjes zijn voorgeleid. Zij mochten naar huis, maar wel 'onder strenge voorwaarden'. Dat wil onder meer zeggen dat zij zich beschikbaar moeten houden voor nader onderzoek. De politie sluit meer aanhoudingen niet uit. Hoe oud de man is en of hij gewond is geraakt, heeft de politie niet bekendgemaakt.

De mishandeling gebeurde op vrijdagavond 8 september in een tramwagen van lijn 1 op de Juriaan Kokstraat in Scheveningen. Het slachtoffer deed geen aangifte, maar de zaak kwam naar buiten door een schokkend filmpje op sociale media. Daarop is te zien dat er ruzie ontstaat tussen de man en een groep meisjes. De meisjes storten zich op het slachtoffer en schoppen en slaan hem tegen zijn hoofd. De trambestuurder zag zich genoodzaakt de politie te waarschuwen. Hoewel de man geen aangifte deed, achtte de politie het incident dermate ernstig dat het in onderzoek is genomen.

Inbraak bij beroofde vrouw

In de woning van de 77-jarige vrouw die op 16 augustus bij het winkelcentrum De Savornin Lohmanplein werd beroofd en door de inmiddels aangehouden verdachte werd overreden, is ingebroken. De vrouw verblijft wegens ernstige verwondingen aan haar benen in een revalidatiecentrum. Dinsdag sloegen inbrekers toe. Het is nog onduidelijk wat er is buitgemaakt. De politie laat weten dat het oplossen van deze zaak 'enorm hoge prioriteit' heeft, mede wegens de voorgeschiedenis.

Proef met rookvrij strand

Zonnebaden zonder peuken, alstublieft

Op twee verdwaalde sigaretten na ligt het strand tussen surfschool Hart Beach en strandtent Fonk er zaterdag piekfijn bij. Als het aan de gemeente ligt, blijft dat zo. Vanaf nu is dit deel van het strand rookvrij.

Door Nikki IJzerman

Een strandgast rolt zijn handdoek uit en installeert zich naast een groen informatiebord. 'Rookvrij strand', staat erop. Niets aan de hand. Tot hij een paar tellen later een jointje opsteekt. Als hij gewezen wordt op het bord naast hem, schudt hij vragend zijn hoofd. Hij is Pools, spreekt geen Nederlands en kan nauwelijks Engels. Het is duidelijk dat hij de boodschap volledig heeft gemist.

Afgelopen zaterdag begon de gemeente met een proef om een deel van het strand rookvrij te maken. Een maatregel die in juli al werd aangekondigd als een van de vijftig actiepunten uit het Aanvalsplan Afval. Via sociale media, vlaggen en informatieborden worden strandbezoekers verzocht hun sigaretten thuis te laten. Niet alle strandgangers zijn de signalen ontgaan. "Die borden vielen ons eigenlijk direct op," vertelt de Utrechtse Lisette, die samen met haar man op het strand ligt. "We zeiden nog tegen elkaar: 'Ik ben benieuwd hoe ze dat gaan controleren.'"

Geen verbod

Het antwoord op die vraag is: niet. Volgens de Tabaks- en rookwarenwet is roken in de buitenruimte toegestaan, met uitzondering van bijvoorbeeld schoolpleinen of stations. Op het strand mag gewoon gerookt worden, dus is een verbod juridisch niet te handhaven. Daarom doet de gemeente een beroep op de vrijwillige medewerking van strandgasten.

"We hopen op een win-winsituatie. Enerzijds dat mensen stoppen met roken, anderzijds dat de hoeveelheid afval op het strand afneemt," legt Elisa van Vliet, fractievertegenwoordiger van de ChristenUnie/SGP, uit. Haar partij was samen met de Partij voor de Dieren een van de initiatiefnemers van het plan. "Roken is niet alleen slecht voor je, het peukenafval is ontzettend vervuilend en is lastig op te ruimen. We willen dat mensen elkaar aanspreken op hun gedrag en zelf een grens trekken."

Toch is niet iedereen voorstander van de proef. Raadslid Carlos Martinez van Andel van Hart voor Den Haag vraagt zich af of de gemeente haar prioriteiten wel op orde heeft. "Toen wij tijdens een heidag op het strand waren, moest je echt goed zoeken naar sigaretten. Daardoor gingen we ons afvragen of er wel echt een probleem was." Liever ziet hij dat de gemeente de afvalproble-

Strandgangers Karel en Ria betwijfelen of de proef een succes wordt. | Foto's: Nicolas Rijnfrank

Via informatieborden worden bezoekers op de hoogte gebracht van het rookvrije strand.

matiek op andere plekken aanpakt. Bijvoorbeeld in de Schilderswijk, waar de overlast veel groter is.

Hoogseizoen

De Duitse vriendinnen Annika en Nadine zijn met een grote groep naar het Scheveningse strand gekomen. Zij hebben de groene borden niet gezien. "Maar om ons hoeven ze zich geen zorgen te maken," ver-

zekert Annika, terwijl ze naar de sigaret wijst die tussen haar vingers geklemd zit. "Deze geeft geen afval." Toch denkt Nadine dat toeristen een problematische groep zijn als het aankomt op het 'rookverbod'. "Voor hen zal het weinig uitmaken: ze gooien hun afval overal neer, vertrekken en komen niet meer terug." Nu het hoogseizoen voorbij is, zijn ook de meeste vakantiegangers ver-

trokken. Dat de proef pas zaterdag van start ging, vindt Van Andel dan ook opmerkelijk. "Nu het minder druk wordt op het strand, ligt er logischerwijs ook minder afval. Ik vind het een rare periode om de proef uit te voeren. Het suggereert een beetje alsof ze op zoek zijn naar de gewenste uitkomst: dat de maatregelen werken." Elisa van Vliet geeft toe dat op basis van deze maanden alleen geen

harde conclusies getrokken kunnen worden. "Als het aan ons had gelegen, waren we eerder begonnen met de proef. Helaas hadden we dat niet zelf in de hand. Maar er komen nog een paar zonnige dagen aan, dus ik ben van mening dat het nog steeds nuttig is." De ChristenUnie/SGP vraagt al lange tijd om een rookvrij strand. Van Vliet: "Eerst werden we uitgelachen, maar nu zijn de eerste

'We willen dat mensen elkaar aanspreken op hun gedrag'

stappen gezet. Na anderhalve maand gaan we evalueren en kijken hoe we verder moeten."

Strandgangers Karel (78) en Ria (71) betwijfelen of de maatregel een succes wordt. "Mensen hebben lak aan de regels, dat is overal zo. Hoe vaak ik wel niet honden op het strand zie lopen terwijl dat helemaal niet mag... Mensen zien de borden wel, maar lopen er gewoon langs," aldus de Hagenezen. "Ze maken overal regels voor, maar er wordt nergens op gehandhaafd. Als je het probleem wilt oplossen, dan moet het veel strenger."

Huisvesting 'onmisbare' beroepsgroepen

Ondanks voorrang valt jonge docent buiten de boot

Den Haag probeert van alles om leraren, verpleegkundigen en agenten aan een woning te helpen. Zo huisvest een woontoren naast Amare tientallen mensen met een 'onmisbaar beroep'. Maar niet iedereen kan dat betalen.

Door Jeroen van Raalte

Toen Suus Akerboom (26) een half jaar geleden het aanbod van Adagio voorbij zag komen, was ze enthousiast. In de nieuwe woontoren naast cultuurpaleis Amare bleken tientallen appartementen gereserveerd voor leraren, verpleegkundigen en beveiligers. Een uitgelezen kans voor haar, docent beeldende vorming op het Segbroek College, op een huurwoning. "Ik ging ervoor."

Maar Akerboom kwam van een koude kermis thuis. "Tot mijn schrik moest je als huurder een jaarsalaris hebben van minimaal 40.000 euro. Dat verdien ik niet." Haar aanvraag werd afgewezen. Onlangs werd ze opnieuw gewezen op een aanbod voor leraren, maar bedroeg de inkomenseis 45.000 euro. Ze woont nog altijd in een studio van dertig vierkante meter, waarvan het tijdelijke huurcontract eind dit jaar afloopt. "Ik weet niet of ik in Den Haag kan blijven wonen."

Dit soort scenario's wil de gemeente voorkomen. Het stadhuis onderneemt van alles om mensen met een 'onmisbaar beroep' aan Den Haag te binden. De stad zit verlegen om docenten. Een jaar geleden bedroeg het tekort in het reguliere basisonderwijs liefst 547 fte's en telde het middelbaar onderwijs 86 onvervulde voltijdsposten. Alleen in Almere en Amsterdam is de nood hoger. De gemeente probeert daarom afspraken te maken met marktpartijen om een deel van hun huurwoningen te reserveren voor leraren, agenten en zorgpersoneel.

Actief benaderd

Adagio is zo'n project. Strikt genomen is het geen voorrangsregeling. Vermogensbeheerder MN, die optreedt namens de eigenaar van de toren (pensioenfonds PMT), heeft op eigen initiatief de doelgroep actief benaderd. "Samen met de gemeente is gekeken hoe we deze cruciale beroepsgroepen konden bereiken," legt manager Daniëlle Neeleman uit. Door het aanbod onder de aandacht te brengen van bijvoorbeeld schoolbesturen heeft MN tachtig appartementen in de toren kunnen verhuren aan leraren, agenten en zorgmedewerkers. Sinds kort biedt MN nog eens tien appartementen aan die het blijvend wil verhuren aan deze doelgroep (kale huurprijs: 1050 euro).

Kunstdocent Suus Akerboom weet niet of ze in Den Haag kan blijven wonen. | Foto: DHC/Laurien den Hertog

Twintig Haagse docenten zijn op deze manier aan een woning geholpen. Een succes dus. Toch vist bij zulke voorrangsprojecten een deel van de doelgroep achter het net, omdat het gereserveerde aanbod buiten hun bereik ligt. Dat een verhuurder een inkomenseis van drie of vier keer de huurprijs hanteert, is gebruikelijk. Jonge leraren komen daar vaak niet aan, laat staan beginnende verpleegkundigen en politieagenten. Hun startsalaris ligt flink lager dan dat van een docent.

MN benadrukt dat het er alles aan heeft gedaan om cruciale beroepsgroepen aan een plek in Adagio te helpen. Appartementen gaan vanaf 950 euro per maand (1020 euro inclusief servicekosten). "Uiteraard begrijpen we dat de huren van de woningen voor sommigen te hoog zijn," zegt Neeleman. "De inkomens tussen en binnen beroepsgroepen lopen echter sterk uiteen." Als tegemoetkoming kunnen huurders met een kleinere beurs een appartement huren samen met een vriend of vriendin. Bovendien telt het inkomen van een eventuele partner meer mee dan normaal, zegt de gemeente.

Buiten de boot

Aan goede intenties dus geen gebrek. Dat jonge leraren, agenten en ver-

pleegkundigen toch vaak buiten de boot vallen, ligt volgens de gemeente aan het eenzijdige aanbod. "We zien vanuit de cruciale beroepen een toenemende vraag naar het middenhuursegment, terwijl het aanbod vanuit de markt zich vooral aan de bovenkant van dat segment be-

'Uiteraard begrijpen we dat de huren van de woningen voor sommigen te hoog zijn'

vindt," zegt een woordvoerder van wethouder Martijn Balster (PvdA, wonen). Hij roept verhuurders op ook goedkopere appartementen beschikbaar te stellen. "De gemeente is afhankelijk van de bereidheid en het

aanbod van deze partijen en kan geen woningen in een bepaald segment afdwingen."

Met een beter aanbod alleen is de gemeente er nog niet. Het matchen van woningen en huurders blijkt nog niet zo eenvoudig. Zo kwamen twee jaar geleden 235 appartementen in Laak beschikbaar, maar slaagde de gemeente er niet in om op tijd evenzoveel leraren, agenten en zorgmedewerkers te vinden. Daarop beloofde wethouder Balster nauwere samenwerking met schoolbesturen.

Daarnaast zitten soms de eigen regels de ambities van de gemeente in de weg. Zoals de huisvestingsverordening, die het maximuminkomen bepaalt van een huurder van een woning met een huurprijs tot 1116 euro. Bij Adagio heeft MN enthousiaste leraren moeten afwijzen omdat ze niet te weinig maar te véél verdienen, soms maar 10 euro per maand.

Maatschappelijke opdracht

Het huisvestingsprobleem wordt steeds nijpender, ziet Judith Klokkenburg, fractievoorzitter van de ChristenUnie/SGP. "Toen de voorrangsregelingen vijf jaar werden gelanceerd, hadden we er meer van verwacht. Veel docenten grijpen alsnog mis." Ze vindt dat de gemeente strenger moet aansturen op de bouw van

meer betaalbare middelhruwoningen en óók afspraken moet maken met verhuurders van bestaande woningen. “Leg deze maatschappelijke opdracht neer bij de grote ontwikkelaars en particuliere verhuurders van de stad.”

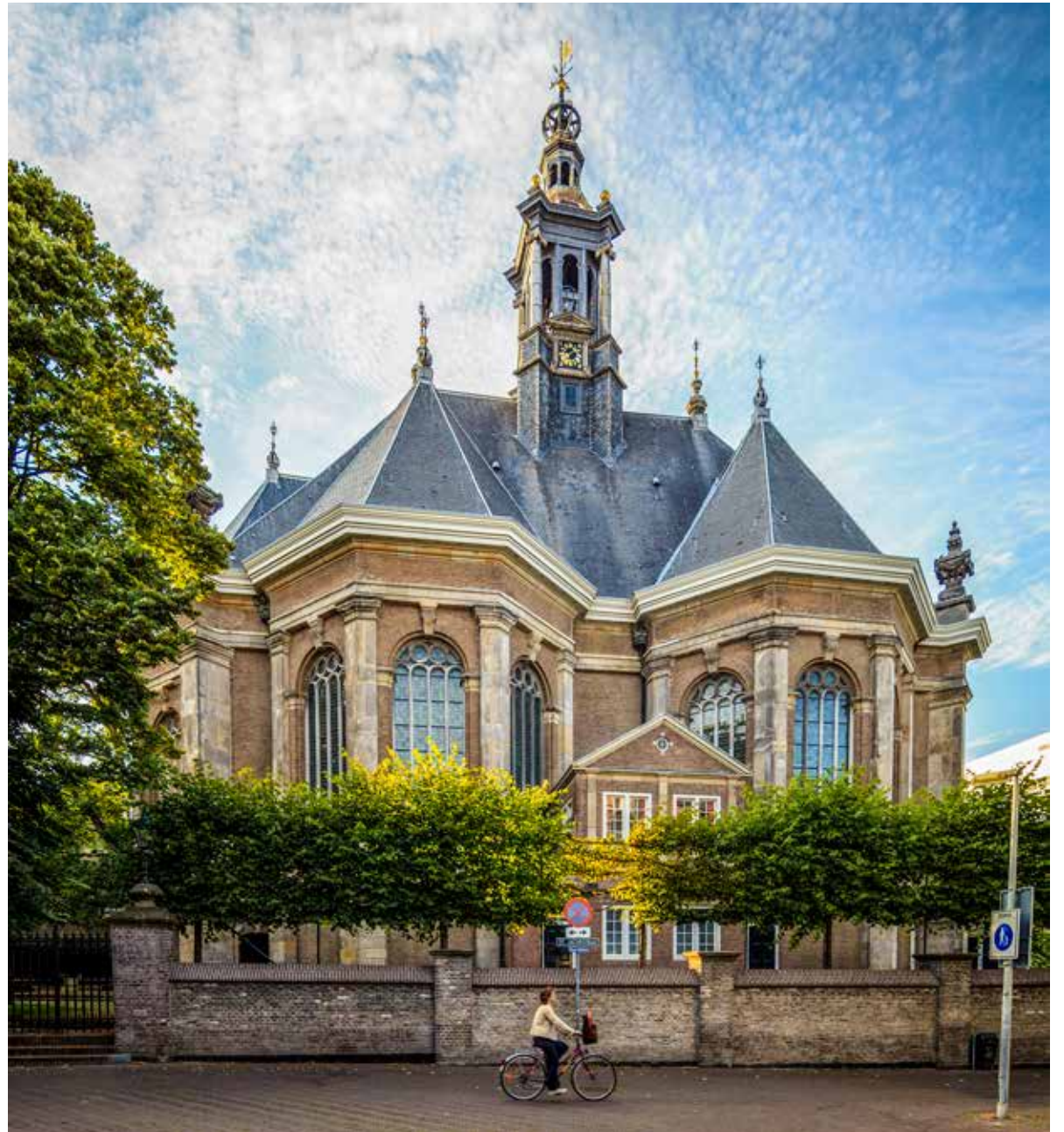
Ze wijst op de vergoeding die onderwijsstagiars in Den Haag vanaf dit schooljaar krijgen. “Een goede zaak, maar als zij vervolgens geen woning kunnen vinden, is het een verloren investering.”

Gezien hun salaris zal een deel van de Haagse leraren, agenten en zorgmedewerkers aangewezen zijn op een sociale woning. Dit jaar is de gemeente een kleinschalige proef begonnen waarin de grote drie woningcorporaties elk vijf huurwoningen beschikbaar stellen voor leraren die werken op scholen in Zuidwest. Potentiële huurders moeten ‘een aantoonbaar huisvestingsprobleem’ hebben. De gemeente wil kijken of zulke maatregelen het grote lerarentekort in Zuidwest kunnen verkleinen.

Generatiekloof

Aan haar werkstuk ligt het niet. Kunstdocent Akerboom is eerstejaarsdocent, geeft drie vakken, coördineert het ‘kunstplan’ van de school en is ook nog mentor van een klas. “Ik werk inmiddels vijf jaar in het onderwijs. En dan verdien ik dus nóg niet genoeg.” Ze ziet een generatiekloof ontstaan tussen gearriveerde docenten met een eigen huis en haar lichte, de ‘pechgeneratie’ die geen basisbeurs kreeg. “Wij lossen dus ook nog een studieschuld af. Op werk worden er grapjes over gemaakt, maar eigenlijk is het stressvol.”

Van de weeromstuit heeft ze ook buiten Den Haag gezocht. “In Leiden, Delft, zelfs Rotterdam. Maar eigenlijk is het overal hetzelfde.” Akerboom hoopt dat de gemeente afspraken kan maken over goedkopere woningen. “Daar zou de generatie docenten die nu aan het werk gaat enorm bij gebaat zijn.”

De Nieuwe Kerk, in de zeventiende eeuw gebouwd als protestants bedehuis, is sinds jaar en dag in gebruik als concertpodium. | Foto: The Hague & Partners/Jurgen Drenth

Orkesten slaan alarm om ‘wegvallen’ Nieuwe Kerk

Het belangrijkste podium voor kamer- en koormuziek in Den Haag, de Nieuwe Kerk, dreigt zijn culturele functie te verliezen. “Het is buitengewoon deprimerend.”

Door Herman Rosenberg

“Wist je dat we ook concerten verzorgen in de Nieuwe Kerk? De Nieuwe Kerk is een geweldige locatie voor concerten en bevindt zich aan het Spuiplein,” staat nog op de website van Amare. Nog wel, maar het einde van de kerk als ‘kleine zaal’ van het grote cultuurcentrum lijkt ondanks eerdere sussende berichten in zicht. Amare kampt met tekorten en kan de huur van de kerk niet meer betalen. De Stichting Nieuwe Kerk, die het gebouw beheert, was daardoor gedwongen op zoek te gaan naar een andere huurder. Dat is de Redeemer International Church geworden, die nu al elke zondag gebruikt maakt van de kerk. De nieuwe huurder is verplicht ruimte te bieden aan concerten en heeft daar ook een aparte bv voor opgericht, maar die heeft geen ervaring op dat gebied. Vanaf januari is de culturele programmering daardoor zeer onzeker geworden.

Het Residentie Orkest zag zich intussen al genoodzaakt het overgrote deel van zijn kamermuziekserie te annuleren. Directeur Sven Arne Tepl: “Van de uitgebreide programmering die we in de Nieuwe Kerk hadden, blijft vrijwel niets over. De kerk is een wereldklasse-zaal die je in deze om-

vang in Amare niet hebt. Daarom is hij onmisbaar.”

Kaalslag

Emlyn Stam van het orkest New European Ensemble ziet de ontwikkelingen met lede ogen aan. “Het is heel zorgelijk dat een belangrijke speelplek verloren dreigt te gaan. Dit betekent een kaalslag op het gebied van kamer- en koormuziek en bijvoorbeeld de singer-songwriters. Als Amare niet meer coördineert en wij rechtstreeks van de kerk moeten huren, wordt het te duur.”

“Het is buitengewoon deprimerend,” zegt Dimitri van der Werf, artistiek leider van het festival Classical Now! “Amare heeft wel een kleine zaal, maar die hoort bij het Koninklijk Conservatorium (KC). Als de Nieuwe Kerk wegvault, verliezen kamerorkesten, kleinere ensembles, koren, wereldmuziek en jazz een belangrijk podium.”

Bij de bouw van Amare is impliciet uitgegaan van het handhaven van de kerk, die vijfhonderd stoelen telt, als kleine of ‘middenzaal’. Amare kent twee grote zalen met twee hoofdbespeleers: de Concertzaal met het Residentie Orkest (RO) en de Theaterzaal met het Nederlands Dans Theater. Dan is er de Conservatoriumzaal, die dus vrijwel permanent in gebruik is bij het KC. De vierde zaal, Amare Studio, is een moeilijk geval, bleek eerder dit jaar tijdens de raadsenquête naar de bouw van Amare. Hij was bedoeld als repetitiezaal voor het RO, maar is daarvoor niet bruikbaar want hij is te klein. Akoestisch gezien is het niet mogelijk daar met een groter orkest te spelen. Voor kleinere ensembles is de akoestiek naar verluidt weer ‘te droog’.

Toch speelt Amare Studio een rol in een noodverband waarover wordt overlegd. Amare zou twintig kamerconcerten willen plannen in de Conservatoriumzaal; het KC zou dan indien nodig uitwijken naar Amare Studio. Het afgelopen seizoen waren er in de Nieuwe Kerk circa tachtig concerten. Nu staan op de site van Amare voor heel 2024 maar een paar concerten in de Nieuwe Kerk. De directie van Amare heeft niet geantwoord op vragen die deze krant heeft voorgelegd.

Geen middelen

Wethouder Saskia Bruines (D66, cultuur) zegt zich bewust te zijn van de problemen met de Nieuwe Kerk. Maar volgens haar heeft Amare de afgelopen jaren geld uit het coronaherstelfonds ingezet om de programmering in de Nieuwe Kerk uit te breiden. “Nu er een nieuwe exploitant voor de kerk in beeld is en de coronagelden zijn uitgegeven, gaat Stichting Amare weer terug naar de programmering van pre-corona,” aldus de wethouder. Tegelijk zegt zij dat het college van B en W die ‘unieke waarde van de Nieuwe Kerk voor kamermuziek’ ziet. “Dat willen we graag behouden voor de toekomst, maar daar zijn op dit moment niet voldoende middelen voor beschikbaar. De situatie heeft onze aandacht en we bekijken of er een oplossing mogelijk is.”

Aangezien de programmering van ensembles, koren en solisten altijd lang van tevoren wordt vastgesteld, lijkt het onmogelijk voor de tweede seizoenshelft (januari tot juni 2024) nog veel culturele activiteiten in de Nieuwe Kerk van de grond te krijgen.

^{dS} de SUITE

slapen in eigen stijl

Door de noodzakelijke verhuizing van mevrouw en meneer Maes was een nieuwe slaapkamer aan de orde.

De Suite maakte het waar.

"We zijn zeer content met de gemaakte kasten en het nieuwe bed is voor mijn vrouw een verademing", vertelt meneer Maes.

"Ze kan zonder mijn hulp nu zelf uit bed komen.

Ook de ingebouwde FPS-technologie werkt boven verwachting goed.

Ze voelt zich fijner en heeft geen last meer van spierkrampen".

Meneer en mevrouw Meijer wilden een nieuw bed en weer lekker slapen.

De Suite maakte het mogelijk.

Mevrouw Meijer: "Ik sliep al jaren slecht en was oververmoeid.

In ons nieuwe bed hebben we aan mijn kant FPS-technologie genomen. Verbazingwekkend hoe goed dat werkt, het is heerlijk.

Als ik het aanzet, ben ik snel vertrokken.

Ik slaap veel langer achter elkaar en voel me stukken fitter".

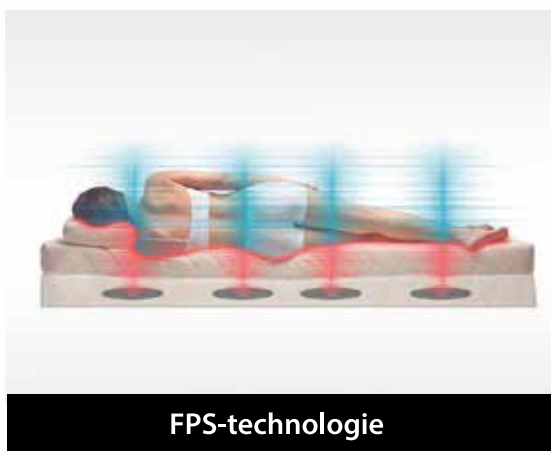
Naar wens bezoeken wij u op afspraak thuis.

makkelijk opstaan

Uw wensen

Er zijn veel mensen die niet optimaal slapen, terwijl dit wel kan. Daarom maken wij de vaste collectie bedden en matrassen op maat. Dat kan zijn in geval van spier-, rug- en nekklachten of als er sprake is van moeite met draaien en opstaan. Om uw wensen en eventuele slaapproblemen goed te begrijpen, beginnen we de zoektocht naar de perfecte nachtrust met een persoonlijk gesprek.

FPS-technologie

Beter ontspannen met geluid

Weldadig en uiterst gewaardeerd zijn onze bedden met FPS-technologie. Subtiel geluidsgolven zorgen voor stimulering van de bloedsomloop. U komt in een diepere staat van ontspanning en slaapt beter. Deze akoestische techniek is een succesvolle toepassing voor mensen die jetlag of stress ervaren, spierklachten of neuropatische pijn hebben dan wel veel spanning opbouwen, zoals bij de ziekte van Parkinson.

uitgebreid programma

Voor u gemaakt

Op zorgvuldige wijze ontwerpen wij uw bed en matras, steeds weer rekening houdend met uw wensen en omstandigheden. Als voortrekkers in comfortbedden maken wij, zelfs in de twijfelaarmaten, uitvoeringen met een verborgen hoog/laag functie. Zo kan uw bed of het bed van uw partner van alle functies en gemakken worden voorzien zonder dat het van het partnerbed te onderscheiden is.

twijfelaars

Showroom en productie

Een bezoek aan ons familiebedrijf in Moordrecht is beslist de moeite waard. Bedden en kasten staan fraai opgesteld en u kunt dan ook zien hoe we bedden en kasten maken. Als een bezoek aan huis u beter past of omdat u een deel van uw bestaande bed wilt behouden, maak dan een afspraak. Het voordeel is dat we dan ter plekke kunnen bespreken wat mogelijk is. Wij horen graag van u!

houten bedden

Slaapkamers op maat

Niet enkel uw bed, maar ook uw slaapkamerkasten zijn beslissend voor de uitstraling van uw slaapkamer. De kasten op maat kunt u geheel naar wens samenstellen. Met een goed doordacht design voor uw kast ademt uw slaapkamer de sfeer die u wilt. Minstens zo belangrijk: een slim ingedeelde kast met de juiste accessoires maakt uw kast perfect afgestemd op uw gebruik en een sieraad voor uw slaapkamer.

^{dS} de SUITE
slapen in eigen stijl

showroom en productie: Ambachtweg 10 NL-2841 LZ Moordrecht
di. t/m za. 10.00 -16.30 uur +31 182 375 022 www.desuite.nl

SPUITEN NOCH SLIKKEN

Verslaggever **Judith Eykelenboom** gaat een jaar lang nuchter door het leven. In deze vierdelige serie zoekt ze naar manieren om high te worden van de stoffjes die al in haar lichaam aanwezig zijn. **Deze week deel 2: Ecstatic Dance**

‘De high die je zoekt, zit al in je pure kern’

Iedereen voelt zich duidelijk heel vrij tijdens Ecstatic Dance. | Foto: Eveline van Egdom

An de muur hangt een kleed met de cha-krakleuren, er is een zithoek met schapenkleden, er staat een fontein in de hoek en overal zijn kaarsjes en kleine lichtjes. Op de zorgvuldig aangeklede dansvloer van de Toren van Licht maak ik op vrijdagavond de gekste bewegingen op een opzweepende beat – nog vele malen gekker dan toen ik twee maanden geleden op een feest stond waar ik onder invloed van verdovende middelen was. Ik schud woest met mijn billen en zwaai enthousiast met mijn armen. Nat van het zweet besef ik opeens dat dit precies de ervaring is waarnaar ik op zoek ben: ik voel me high en extatisch zonder ook maar een druppel alcohol, een trekje van een joint of een pil.

Jade Hulscher (48) is oprichtster van Khulana, de kerk die Ecstatic Dance op verschillende locaties in Den Haag faciliteert. Ze vertelt me eerder op de dag dat zij en haar vriend Joshua Samson (56) weliswaar de kaders schetsen om zonder middelen in extase te komen, maar dat je het niet kunt afdwingen. “Ik weet dat er mensen zijn die daarvoor gaan. Toch is het voor mij meer een reis. Het kan gebeuren dat een nummer zo binnenkomt dat ik ga trippen of dat er emoties vrijkomen, maar het gaat mij er vooral om dat ik uit mijn hoofd kom. Soms heb ik gedachtes als: hoe zitten mijn kleren? Kan de muziek niet wat harder? Zit er wat onder mijn voet? Voor mij is het een geslaagde ervaring als ik daar doorheen zak. Dan vult de muziek me en kom ik in een verruimd bewustzijn. Noem het een trance.” Hulscher is ervan overtuigd dat juist dat gevoel onze

‘Als je niet communiceert via taal kun je dat beter met je lichaam doen’

natuur is. “Daar heb je geen ecstasy voor nodig. De high die je zoekt, zit al in je pure kern.”

Blote voeten

De ‘regels’ van Ecstatic Dance overall ter wereld – en dus ook bij Khulana – zijn dat er niet gepraat wordt op de dansvloer, dat er op blote voeten wordt gedanst en dat er dus geen drank en drugs worden gebruikt; er zijn kannen met water en thee en er zijn wat noten en gedroogd fruit als snacks. Hulscher: “Het zijn geen harde geboden, zie het meer als richtlijnen. Joshua zegt altijd: ‘Als je al wat op hebt, probeer het dan de volgende keer eens zonder.’ Als je niet communiceert via

taal kun je dat beter met je lichaam doen, wat de ervaring intensiveert. De aarde is geladen, dus door op blote voeten te dansen vindt er een uitwisseling plaats. We zijn biologische wezens, met schoenen doorbreek je dat.” Hulscher lacht. “Voor wie dat te zweverig vindt: óók dan krijg je er een strakke reet van. Bovendien ben je op blote voeten voorzichtiger. Met jezelf, maar ook met anderen.”

Khulana is dus, anders dan andere Ecstatic Dance-organisaties, een kerk. Toen in de coronaperiode ‘aanraken verboden was’, voelde Hulscher, die tot dan toe haar dansgram haalde in Amsterdam, de noodzaak om een kerk op te richten. “Ik ben daar heel serieus over. De term ‘kerk’ heeft een negatieve bijklank gekregen, terwijl het een plek was waar we samenkwamen en ons verbonden met het hogere. Dat wil ik terugbrengen.” Khulana heeft vier pijlers: verdiepen, verbinden, verstillen en vieren van het leven. De ceremonie begint en eindigt in een cirkel en er is een voorprogramma en een afsluiting. Het Ecstatic Dance-gedeelte is het vieren van het leven.

Als de ceremonie begint, zitten er ongeveer vijftig mensen in de cirkel. “Waar vraagt deze tijd om? Om het hervinden van je autonomie, eigenaar worden van je ervaring,”

vertelt Hulscher aan de groep. “Dat begint ermee je te bemoeien met wat er om je heen gebeurt. Reik uit, help elkaar, help ons en maak er voor jezelf een magische avond van. Neem die stap.”

Expressievormen

Als een klein uur later iedereen volop staat te dansen in kleurrijke uitdossingen, feestjurken en sportbroekjes, ontblote bovenlijven en djellaba’s, geniet ik – voordat ik zelf in trance raak en helemaal niet meer om me heen kijk – van de verschillende expressievormen op de dansvloer. De een rolt over de grond, de ander is in een erotisch-sensuele dans verwickeld en er heeft zich een treintje gevormd waarin mensen elkaar op de rug kloppen en wrijven. Iedereen voelt zich hier duidelijk heel vrij.

‘Het voelt of er een doosje opengaat, maar aan het eind wordt alles weer netjes ingepakt’

“Ik heb altijd de neiging om alles uit te trekken en in mijn onderbroek te gaan dansen,” vertelt Britt (42), die bij Ecstatic Dance haar innerlijk kind aan het uitlaten is. “Dit is beter dan een pil. Het voelt of er een doosje opengaat, maar aan het eind wordt alles weer netjes ingepakt. Morgenochtend voel ik me niet brak en kan ik zelfs nog een beetje de high voelen van de avond.”

“Dit is voor mij een release, een beetje gek doen en mijn neurotische energie en spanning in beweging zetten zonder er dan iets van te vinden.” Ruben Zuillhof merkt dat hoe vaker hij naar Ecstatic Dance gaat, hoe minder hij een oordeel heeft over zichzelf en anderen. “Ik kan hierdoor ook authentieker in de buitenwereld zijn.”

Jori (26), die driftig heen en weer aan het springen is door de zaal, vraagt als hij even op adem komt om een knuffel. Hij voelt zich blij en verbonden, in een andere staat van bewustzijn. “Dit is een andere wereld dan de normale mensenwereld. Hier kan je spacen.”

Ecstatic Dance, Khulana (wisselende locaties, komende edities in de Toren van Licht, Beatrixlaan 23), om de vrijdag 19.00-23.00 uur, eens per maand 10.30-14.00 uur. Prijs: donatie vanaf 20 euro. Meer informatie: www.khulana.nl

Bezuidenhout verweert zich tegen woningbouwplannen

Door Adrie van der Wel

De gemeente Den Haag wil veel nieuwe woningen in het Bezuidenhout, maar vergeet de bijbehorende buurtvoorzieningen. Daarom stapte het wijkberaad naar de Raad van State.

“Dit is komt-nog-welpolitiek,” klaagde de advocate van het Wijkberaad vorige week vrijdag tijdens een hoger beroep bij de Raad. De kwestie speelt breder in de wijk, maar in dit geval ging het om de verleende vergunning voor de omvorming van een leegstand kantoorgebouw aan de Laan van Nieuw Oost-Indië. De vergunning maakt de bouw mogelijk van 205 appartementen in het nu gestripte pand. Achter het oude kantoorgebouw komen 32 appartementen aan de De Carpentierstraat.

Het wijkberaad vecht die vergunning aan, omdat de gemeente geen rekening heeft gehouden met al bestaande tekorten aan basisscholen, zorgvoorzieningen, openbaar groen en sport- en speelplekken in de wijk. Die voorzieningen lopen achter bij de vele woningen die de gemeente al in de wijk heeft gebouwd en nog veel meer woningbouwplannen. Dat tekort aan voorzieningen komt met nog veel meer bewoners zwaar onder druk te staan.

Politieke aanklacht

Naast het aanvechten van de vergunning is deze zaak vooral een politieke aanklacht. Het is volgens het wijkberaad slechte ruimtelijke ordening om de ontwikkeling van buurtvoorzieningen los te zien van woningbouw. Bij elk nieuw woningbouwplan zou ook moeten worden gekeken naar uitbreiding van de buurtvoorzieningen.

“Er is een tekort aan huisartsen in de wijk,” zei de advocate van het wijkberaad. “Er zijn vijf huisartsenpraktijken en die hebben allemaal een patiëntenstop. Er is geen plan voor zorgvoorzieningen.”

Het verweer van de gemeentewoord-

Het omstreden gebouw aan de Laan van Nieuw Oost-Indië. | Foto: DHC/Laurien den Hertog

voerster was mager. Er zou wel heren der worden gedacht aan meer voorzieningen. Maar dat is niet heel concreet in plannen voor de wijk vastgelegd. De voorzitter van de Raad van State zei ook geen plan te hebben gezien.

Juridische koker

Volgens de voorzitter kan de Raad

geen algemeen oordeel geven over de ruimtelijke ordening die het gemeentebestuur bedrijft. “Het gaat hier om dit ene project. Niet om de algemene problematiek.”

En dat betekent dat alleen de gevolgen van dit woningbouwplan in en naast het oude kantoorgebouw aan de orde zijn. Volgens de advocate

van projectontwikkelaar Egeria kan met dit project niet in één klap het tekort aan voorzieningen in de wijk worden goedge maakt. “Dat is totaal onredelijk. Misbruik van procesrecht,” noemt ze het zelfs. Want het wijkberaad zou alleen maar als doel hebben het tekort aan voorzieningen in de buurt te willen verbeteren.

Ook de raadsvoorzitter maakte duidelijk dat het wijkberaad niet makkelijk kan aanvoeren wat precies de effecten zijn van dit bouwplan. Ze wees ook op het dichtbijgelegen Haagse Bos, dat volgens haar toch goed als openbaar groen en speelplek voor kinderen uit de wijk dient.

De uitspraak volgt over zes weken.

MIRA
FETICU

BABY'S OP BESTELLING IN HONGARIJE

Er zijn momenten waarop ik vrede heb met het feit dat de Roemeense president traag is en geen initiatiefnemer is. Vooral als ik zie hoe ondernemend zijn collega Viktor Orban is, de Hongaarse premier, die vorige week weer een Demografische Top in zijn hoofdstad organiseerde, om meer ‘Hongaarse kinderen’ te bestellen voor de toekomst. Niet zomaar kinderen, maar specifiek ‘Hongaarse kinderen’. Want dit is iets wat Orban al een decennium bezighoudt en al bijna tien jaar organiseert hij een Demografische Top om de ‘demografische winter’ (zijn woorden) te bestrijden. Ook het geheugen van een premier is kort, of misschien heeft hij nooit geweten dat ‘meer kinderen’, uiteraard Roemeense kinderen, de slogan van de jaren tachtig was, in Roemenië. Er gingen in die jaren door het verbieden van abortus meer dan

tienduizend vrouwen dood. Het beleid van Ceausescu van gedwongen bevolkingsgroei maakte duizenden en duizenden slachtoffers, vrouwen en kinderen, en vernietigde gezinnen. Een van de gevolgen van dit criminele beleid waren de tienduizenden kinderen die in de steek werden gelaten door vrouwen die hen niet langer konden opvoeden. Baby’s geboren op bestelling.

De door Ceausescu bestelde kinderen waren vooral de kinderen uit de vreselijke internaten die Nederland op televisie gezien heeft bij de val van de Muur. Waar ik maar kom in ons land, als ik iets vertel over mijn roots, begint men over wat ze toen op de Nederlandse tv gezien hebben, die internaten. Maar Orban is Ceausescu niet, zou bijna iedereen willen zeggen. Maar wat zouden de Hongaarse vrouwen vinden van de roosters die Orban maakt

voor hun baarmoeders? Het is bekend hoe verwaarloosd en bedreigd de Roma-bevolking en hun kinderen zijn in Hongarije. Heeft iemand ooit een kaart gemaakt van de psychische gezondheid van de leiders in de Balkan en Oost-Europa in de laatste

Maar Orban is Ceausescu niet, zou bijna iedereen willen zeggen

vijftig jaar? Grootheidswaan, racisme, extreem nationalisme, napoleoncomplex. Naast de ingebakken corruptie in de lymfen van heel Oost-Europa. In de ogen van

Orban is Hongarije groter dan heel Europa, vooral West-Europa, waarvan hij zich niets aantrekt. Elk land in West-Europa zoekt plek voor de migrantenkinderen; Oost-Europa, vooral Orban, is gewoon tegen adoptie. Hij wil Hongaarse kinderen. Vrouwen vechten al generatieslang om zelf te mogen beslissen over hun baarmoeder. Oost-Europa blijft een mythologische plek waar de minotaurus enger is dan in de Griekse mythologie en Ariadne aan de lijn houdt.

Mira Feticu is schrijver

PRINSJESDAG

Wind, gejuich en gefluit

Foto's: **Laurien den Hertog**
Tekst: **Herman Rosenberg**

IN BEELD

Voor de tweede keer reed de stoet de 'korte route'. Koetsen, ruiters en Militaire Kapel trokken vanaf Paleis Noordeinde naar de Koninklijke Schouwburg in plaats van naar het afgesloten Binnenhof. In het theater waren zaal en toneel door een verhoogde vloer aaneengesmeed, zodat er voldoende ruimte was voor de verenigde vergadering.

Evenals vorig jaar waren er wat demonstranten actief, die zich tegen van alles en nog wat verzetten, variërend van een vermeende 'wereldregering' in oprichting tot het coronabeleid. Ze waren vooral duidelijk aanwezig door de schelle fluitjes waarop ze bliezen, zowel op het Lange Voorhout als na afloop bij de balkonscène. De paarden werden er onrustig van.

Veel aandacht ging uit naar prinses Alexia, die wegens het bereiken van de 18-jarige leeftijd voor het eerst 'meedeed'. Ze droeg een opvallende roze-

paarse jurk van het merk Zhivago. De prinses lachte veel en leek zich op haar gemak te voelen. Ze 'reisde' in de koets die ook prins Constantijn en prinses Laurentien vervoerde.

Vreemd contrast: op amper een kilometer van de schouwburg werd opnieuw gedemonstreerd op de Utrechtsebaan. Extinction Rebellion ging en gaat stug door, tot ergernis van burgemeester en politie, die telkens weer moeten reageren. Opnieuw werden de Duitse waterkanonnen ingezet, terwijl op de achtergrond de saluutschoten

klonken die de Gele Ridders in hun Waterloo-uniformen losten op de Koe-kamp.

Of het door de wind kwam of door de aantrekkingskracht van De Efteling – wie zal het zeggen? – het was niet echt druk langs de route. De tribunes op het Lange Voorhout bleven grotendeels leeg. Wat feestelijker werd het uiteindelijk op het Noordeinde, waar velen samendromden voor de balkonscène en gejuich te horen was. Maar ook hier klonken de schrille fluitjes van het ongenoegen.

Lakei kijkt toe.

Stalmeester Veenhuijzen lacht.

Op het balkon, mét Alexia.

Carnaval op het Noordeinde.

Op de terugweg, Lange Voorhout.

Demonstranten zijn 'de leugens zat'.

Organist Ben van Oosten en het Haags Orgel Kontakt (50)

‘Den Haag is een heel bijzondere orgelstad’

Zes organisten gingen vijftig jaar geleden samenwerken om Den Haag als orgelstad op de kaart te zetten met het Haags Orgel Kontakt (HOK). Een van hun opvolgers, **Ben van Oosten** van de Grote Kerk, blikt terug en vooruit.

Door Herman Rosenberg

Een smal wenteltrapje voert omhoog naar het machtige Metzler-orgel, dat de westzijde van de Grote of Sint-Jacobskerk domineert. Een woud van pijpen schiet omhoog. Je hebt vanaf het orgelbalkon een prachtig zicht op de kerk, die zo vaak het decor was van bijzondere plechtigheden. Het is de maandag voor Prinsjesdag en dus controleert organist Ben van Oosten zijn kolossale instrument even. Drie rijen toetsen boven elkaar, het pedaal eronder en de talloze ‘registertrekkers’ eromheen. Morgen moet hij er ‘vol op’ in de gebedsdienst voorafgaand aan de plechtigheden buiten en in de Koninklijke Schouwburg. “Het Wilhelmus, dat hoort erbij natuurlijk,” zegt de organist.

Van Oosten (68) vierde twee jaar geleden al zijn eigen gouden jubileum als concertorganist. Maar eigenlijk speelt hij al bijna zestig jaar orgel. Zijn vader was amateur-organist. “Ik wist al snel dat ik ook organist wilde worden, maar dan professioneel. Ik begon als 11-jarige op het orgel in de protestantse kerkzaal Eltheto aan de Azaleastraat. Via de Nieuwe Zuiderkerk in Transvaal belandde ik in 1973 in de Gerardus Majella, een grote katholieke kerk aan de Wenckebachstraat in Molenwijk. De kerk is weg, maar de parochiegemeenschap bestaat nog altijd en huist nu in bij de Bonifatiuskerk in Rijswijk, waar ik geregeld speel op zondagmorgen. Na een dienstverband van vijftig jaar stop ik daar binnenkort mee. En de Grote Kerk? Daar ben ik sinds 1990 de vaste organist van.”

Nogal een verschil, op zondagmorgen spelen in een Rijswijkse parochie en dinsdag in de Grote Kerk voor ministers en Kamerleden.

“Ik vind beide voldoening geven. Aan de parochie uit Molenwijk en het koor voel ik mij zeer verbonden. Hoewel ik van protestantse huize ben, voel ik mij eigenlijk meer thuis in de katholieke kerk. Daarom ben ik ook zo lang op deze post gebleven. Tegelijk is het bespelen van het grote orgel in de geweldige ruimte van de Grote Kerk ook fantastisch.”

Waarin schuilt voor u de bijzondere aantrekkingskracht van het orgel?

“Dat je in je eentje een heel orkest kunt oproepen. Een solist heeft meestal een begeleider of een be-

‘Hoewel ik van protestantse huize ben, voel ik mij meer thuis in de katholieke kerk’

geleidend orkest nodig. Als organist doe je dat allemaal zelf, dat is machtig. Mozart noemde het orgel ‘de koningin van de instrumenten’. Dat klopt precies. Je hebt ontzettend veel mogelijkheden. Neem het indrukken van een toets. Zolang je die ingedrukt houdt, is er een constante toon. Bij welk instrument heb je dat?”

Van Oosten begint er niet uit zichzelf over, maar hij is ook een beetje koninklijk organist. Bij verschillende plechtigheden van het Koninklijk Huis speelde hij, zoals bij het huwelijk van prins Constantijn en prinses Laurentien in 2001.

Hadden ze bijzondere wensen?

“Ik stelde de ‘Toccata’ van Widor voor, een feestelijk stuk uit de Franse orgelschool, die mij zeer na aan het hart ligt. Maar nee, dat vond de prins niks. Hij wilde barokmuziek, want daar hield ook zijn vader van, die een jaar later zou overlijden. O ja, toch nog een spektakelstuk. De prins wilde ook ‘Jupiter’ uit ‘The Planets’, een orkeststuk van Gustav Holst. Dat heb ik toen bewerkt voor orgel. In 2004 speelde ik bij de doop van prinses Amalia, ook een bijzondere viering.”

Van Oosten ontwikkelde zich ook tot pedagoog en concertorganist. Elke zomer heeft hij zijn eigen orgelfestival in de Grote Kerk. Daarnaast doceerde hij tot zijn pensionering twee jaar geleden orgel aan Codarts, het conservatorium van Rotterdam. En hij geeft masterclasses en heeft privéleerlingen. Hij maakte series cd’s van Franse componisten als Franck, Vierne, Widor en Dupré.

U leeft voor de orgelmuziek, dat is duidelijk. Maar je hoort vaak:

Orgel? Somber! Het lijkt wel een begrafenis.

“Dat is beslist onterecht. Er kan ontzettend veel op een orgel. Juist in Den Haag is dat goed te horen. We zijn een heel bijzondere orgelstad. Het oudste instrument binnen de locaties van het Haags Orgel Kontakt (HOK, red.) is het Bätz-orgel van de Lutherse Kerk. Dat stamt uit 1762. Dan heb je de grote romantische orgels van de Parkstraat- en Elandstraatkerk en het Bätz-orgel van de Gotische Zaal, en nog twee modernere instrumenten: het Metzler-orgel hier en het Marcusen-orgel van de Kloosterkerk. Die twee zijn zeer geschikt voor barokmuziek, zoals die van Bach, maar je kunt er ook andere muziek op spelen. Deze zes orgels en hun organisten vormen samen het Haags Orgel Kontakt.”

Wat is het belang van het HOK?

“Het gaat erom samen de orgel-

delingen en we doen educatieve projecten.”

De gemeente erkent het HOK als belangrijk platform. Maar wordt er ook genoeg geld voor uitgetrokken?

“Nee. In deze Kunstenplanperiode (2021-2024, red.) is onze subsidie gehalveerd, van 30.000 naar 15.000 euro. Ik denk dat de gemeente zich onvoldoende bewust is van het grote historische en muzikale belang van de Haagse orgels. Dat is een rijke schat die in stand gehouden moet worden, maar er moet ook gespeeld worden op die orgels. Juist nu soms de kerkelijke functie verloren gaat, is er een kans om meer concerten te geven. Maar er is weinig kennis bij de gemeente. Het publiek moet diverser, zegt men bijvoorbeeld. Tja, maar krijg een moslim maar eens een kerk in om naar een orgelconcert te luisteren!”

‘Krijg een moslim, maar eens een kerk in om naar een orgelconcert te luisteren’

cultuur in de Haagse binnenstad te stimuleren. We doen samen de promotie en stemmen ook de concerten op elkaar af. Anders loop je het risico dat er twee orgelconcerten tegelijk zijn. Bijzonder zijn ook de speciale projecten. In november vorig jaar hebben we met z’n zessen in de Elandstraatkerk een groot deel van het oeuvre van César Franck uitgevoerd. Op 30 september treden we in het kader van vijftig jaar HOK weer gezamenlijk op, nu op twee orgels, van de Lutherse en de Grote Kerk (zie kader). Er zijn orgelwan-

Hoe moet het verder met het HOK en de Haagse orgels?

“Ik hoop dat we voor de volgende vier jaar (periode 2025-2028, red.) meer subsidie krijgen. En we zouden het HOK graag uitbreiden. Bijvoorbeeld met de Waalse Kerk, die een prachtig orgel bezit van de Franse bouwer Cavallé-Coll. En op 3 november wordt het gerestaureerde Duyschot-Witte-orgel in de Nieuwe Kerk plechtig in gebruik genomen. Een belangrijk instrument in een schitterende kerk. Dat verdient het ook om bij het HOK te komen.”

HOK-CONCERT 30 SEPTEMBER

De organisten van het Haags Orgel Kontakt geven op zaterdag 30 september een jubileumconcert in twee delen. Vanaf 15.00 uur spelen Sander van den Houten (Lutherse Kerk), Geerten van de Wetering (Kloosterkerk) en Bert den Hertog (Elandstraatkerk) in de Lutherse Kerk. Daarna wandelt iedereen naar de Grote Kerk. Daar concineren vanaf 16.15 uur: Jos van der Kooy (Gotische Zaal), Susanna Veerman (Parkstraatkerk) en Wim Does, die samenspielen (quatre-mains), en Ben van Oosten. In de kerken staan schermen waarop de organisten te volgen zijn.

Meer informatie: www.haagsorgelkontakt.nl

BEN VAN OOSTEN

Geboren:
1955, Den Haag

Opleiding:
Orgel en piano aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam en vervolgens in Parijs

Loopbaan:
Organist van onder meer de Nieuwe Zuiderkerk en de Gerardus Majellakerk in Den Haag; sinds 1990 organist van de Grote Kerk; sinds 1970 ook actief als (internationaal) concertorganist; van 1994 tot 2021 hoofdvakleraar orgel aan Codarts (Rotterdams Conservatorium)

Cd's en publicaties:
Onder meer het complete orgeloeuvre van Franck, Widor, Vierne, Dupré en Saint-Saëns; biografie over Charles-Marie Widor
Onderscheidingen: Chevalier (1998) en Officier (2011) dans l'Ordre des Arts et des Lettres (Frankrijk); Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw (2010), Stadspenning Den Haag (2021)

Privé:
Gehuwd, twee kinderen, drie kleinkinderen

| Foto: Foto: Piet Gispen

De **REGENTES**

ZATERDAG
30
SEPTEMBER

FESTIVAL BULUŞMA

MET DÜĞÜN / TURKSE BRUILOFT

FEESTELIJK CONCERT

Kleurrijk Turks festival met uitbundige muziek, workshops, lekker eten, film en meer: Buluşma is één groot feest!

Geniet zaterdag 30 september van optredens van geweldige artiesten zoals *Ezgi Köroğlu*, *Duygu Alkan* en het *Eudora Quartet*, *Emine Bostancı* en het *Rotterdam Bizden Sesler Koor* begeleid door traditionele muzikanten. Doe mee met workshops mezze maken, volksdans en keramiek. Voor de kids is er ook nog een avontuurlijke film te zien! Het festival wordt georganiseerd door altvioliste en producente *Kardelen Buruk* in samenwerking met Theater De Regentes. Zien we je daar? Kijk op de website voor het volledige programma!

Ooievaarspas: 50% korting

WWW.THEATERDEREGENTES.NL

Open dag Het Gouden Hart Den Haag

Prettig leven zoals u gewend bent

Omringd door groen, een heerlijk restaurant en een bioscoop in huis, dat is Het Gouden Hart Den Haag. Een fijn thuis waar u comfortabel kunt wonen met de beste zorg om u heen.

Het Gouden Hart Den Haag biedt zelfstandig wonen met zorg aan. Ook echtparen zijn welkom, waarbij bijvoorbeeld maar één van beide zorg nodig heeft. Totaal ontzorgd en 24-uurs zorg om op terug te vallen. Een luxe sfeervolle zorglocatie met 27 appartementen tussen de 45 en 100 m². Het hart van deze locatie is de eetkamer met open keuken. Genieten van de rust met een goed boek kan in de bibliotheek en ook een fysio- en pedicureruimte zijn aanwezig. Deze zorgvilla is erop gericht u een fijn thuis te geven.

Adri, bewoner van Het Gouden Hart Den Haag prijst zichzelf gelukkig. "Ik kan me geen betere plek voorstellen."

Mijn leven is hier zoveel beter en gezelliger dan als ik nog zelfstandig had gewoond. Er is hier enorm veel vrijheid, je kunt doen en laten wat je wilt en als je behoefte hebt aan gezelschap of hulp is er altijd iemand in de buurt."

Kom naar de open dag op 30 september

Sfeer proeven bij Het Gouden Hart Den Haag? Kom dan naar onze open dag op zaterdag 30 september! Er is dan volop gelegenheid om de locatie te bekijken, het team te ontmoeten én al uw vragen te stellen.

Wel vragen wij u om uw bezoek vooraf te registreren via www.hetgoudenhart.nl/opendag of via telefoonnummer 085 - 808 7299.

Het Gouden Hart
Onderdeel van Korian

Kom naar
onze open dag
op 30 september

HET ANDERE NIEUWS OVER DE STAD

COUPERUS | KOMPAAN | ETEN | EN MEER....

Marte Luursema en Pablo Naranjo Naranjo proberen alvast een wijntje uit hun nieuwe winkel. | Foto: DHC/Laurien den Hertog

Bodegón, meer dan een Spaanse wijnwinkel

Twintigers Marte Luursema en Pablo Naranjo Naranjo openen begin november de Spaanse wijnwinkel Bodegón voor particulieren en voor horeca. Maar je kunt er ook proeven en dineren.

Door Annerieke Simeone

‘It’s a huge place and we have huge plans,’ vertelt Marte Luursema in het crowdfundingfilmje. En ja, het is nogal een ruimte die zij en haar levenspartner Pablo Naranjo Naranjo op de kop hebben getikt, net naast Ekoplaza aan de Stationsweg. In de 200 vierkante meter openen de twee twintigers de wijnwinkel Bodegón, voor de consument en voor de horeca. In de voorruimte, waar particulieren hun slag kunnen slaan, staat nu nog een lege vitrine. Begin november moet deze gevuld zijn met Spaanse kazen, hammen, worsten, olijven, flesjes olie en meer.

Luursema toont een foto van een uitgebreide borrelplank op haar mobiel. ‘Voor als je iets te vieren hebt of voor een bedrijfsborrel. Ja, je kunt er ook mee in het Huygenspark hiertegenover zitten.’ Met een fles wijn erbij? Luursema kijkt bedenkelijk. ‘Ik denk niet dat dat mag, al zullen sommigen het er misschien op wagen.’ Zelf mogen ze drie tafeltjes tegen de gevel plaatsen, maar een horecagelegenheid wordt het niet. ‘We schenken dus geen wijnen aan de voorkant. Wat we wel doen, is het geven van proeverijen.’ Luursema die inmiddels naar achteren is gelopen, wijst op een bistrotafeltje. ‘Dat

wordt straks vervangen door een tafel van acht meter. Want we gaan ook private dinings houden.’ En dat laatste valt makkelijk te arrangeren, aangezien Naranjo Naranjo mede-eigenaar is van het even verderop gelegen Spaanse restaurant La Rana. ‘Onze eigen koks, maar ook gastchefs wil ik vragen voor deze avonden,’ vertelt hij.

Drama

De Spanjaard, die opgroeide in de zuidwestelijke regio Extremadura, kwam naar Nederland om Engels te leren. In Den Haag begon

‘Ons streven is dat steeds meer eigen wijnhuizen zich bij ons aansluiten’

hij zijn carrière in de speelkeuken van restaurant Lapsang. Later, toen hij bij Bib Gourmand-restaurant ñ aan de voorkant stond, zette hij zijn eigen wijnimportbedrijf op:

Bodegón Pablo, met wijnen uit zijn geboortestreek. Luursema: ‘Het begon met een pallet van een vriend van zijn vader, die zei: ‘Betaal me maar als je de inhoud hebt verkocht.’ Nu vertegenwoordigen we 150 wijnhuizen uit heel Spanje. We werken samen met een distributeur, maar ons streven is dat we zelf meer wijnhuizen binnenhalen.’

In de collectie zit ook het eigen label ‘Drama’. ‘Pablo heeft in samenwerking met andere wijnmakers uit Extremadura zelf eikenhouten vaten gekocht en bedacht hoelang de wijn erin moet blijven liggen. Zo zijn er een honderd procent merlot en een honderd procent chardonnay. Het logo van de wijnen is ontworpen door de Haagse tattoo-artist Trobbies.’

Luursema, die de afgelopen periode het gezicht was van restaurants Garuda en Mosa, zit als vinologe naar eigen zeggen ‘nu helemaal op haar plek’. Volgende week komt het crowdfundingfilmje online op het platform Crowdfunder. ‘We hebben minimaal 40.000 euro nodig. Van dat bedrag willen we onder meer een busje kopen en ons proeflokaal inrichten. Afhankelijk van het bedrag kunnen investeerders naast een rentepercentage rekenen op een kerstpakket of een uitnodiging voor een exclusieve proeverij.’

Bodegón, Stationsweg 36, open van donderdag t/m zondag. Meer informatie: www.bodegon.nl

Stadsgroen.

Foto NVWA

Ambrosia

Na de warme septemberweek vol picknicks op het strand en bootje varen heb ook jij vast de draad van het gewone, kille, regenachtige leven weer opgepakt. Er is echter nog één klusje dat écht moet gebeuren, en dat is in tuinen, berm en parken zoeken naar de ambrosiaplant. Zie je er een, dan mag je die zonder bezwaard gemoed uit de grond rukken en met een theatraal gebaar in een vuilniszak gooien die je goed dichtgeknoopt en in je grijze afvalbak mietert. Niet in de groene! De plant dient rigoureuze uitgerooid te worden. Ze veroorzaakt van de zomer tot eind oktober flinke hooikoortsklachten, maar dat is nog niet alles.

Er zijn drie soorten ambrosia in ons land: alsambrosia, driedelig ambrosia en zandambrosia. De eerstgenoemde komt het meest voor, ze is hier terechtgekomen via de vetbollen die we iedere winter te goeder trouw voor onze tuinvogels ophangen. Die zaden vallen op de grond, de plant nestelt zich in de tuin en bloeiende planten verspreiden hun zaden naar burens, berm en bouwgrond. De plant is hier dus niet inheems, ze heeft pas sinds 2004/2005 een plaatsje verworven, en vanaf 2012 waren de rapen werkelijk gaar. Een kilo vogelvoer mag tegenwoordig nog maar een paar ambrosiazaden bevatten, maar het leed is al geschied.

Nou en, denk je misschien, een beetje onkruid hoort er toch bij? Maar er zit een addertje onder het gras. Ambrosia scheidt coronopiline uit, dat de groei van andere planten in haar omgeving belemmert, en dat is een bedreiging voor de aardappelboom en die van de vollegrondsgroenten, zoals bloemkool, pompoen, winterpeen, prei, kool, ui, witlof, waspeen, asperge en boerenkool. De zaden mogen daar-

naast ook nimmer in het veevoer terecht komen. En dan te beseffen dat ambrosia het Griekse woord is voor 'voedsel voor de goden', en dus het eeuwige leven kan geven. Dat klopt wel voor de plant zelf! Eén plantje kan vierduizend zaden bevatten, die per stuk wel veertig jaar kiemkrachtig blijven. Het eeuwige leven...

September is een goed verdelingsmoment. De plant staat nog net niet in bloei waardoor zaadvorming en dus verspreiding kan worden voorkomen. Speur dus mee naar deze plant en ruk haar met wortel en al uit de grond. Trek wel eerst handschoenen aan! Gooi de dichtgebonden zak vol ambrosia weg in de grijze bak, breng het spul naar het afvalstation of verbrand het, als je die mogelijkheid hebt, er mag echt geen enkel zaadje meer ontkiemen!

Er mag echt geen enkel zaadje meer ontkiemen!

Tot slot: zoals je gewend bent, eindigt een column over onkruid altijd met een lekker receptje. Dat was zo bij het zevenblad, waar een zalige pesto van te maken is, bij brandnetels, waar gezonde soepjes en thee van te trekken zijn, en dan nu de ambrosia. Maar helaas: ondanks haar goddelijke naam valt er van deze plant helemaal niets culinairs te bakken.

Zie je een ambrosia, meld dit dan via een app: snApp de exoot of VERA.app, of via de www.waarneming.nl

Wendy Hendriksen

Toneelboek.

Meer tempo doeloe dan stille kracht in Willemspark

Het werk van Couperus leent zich tot veel. Een 'act along'-toneelboek werd vorige week vrijdag aangeboden in Museum Sophiahof.

Door Herman Rosenberg

De glazen worden geheven op het toneel. Resident Van Oudijck ontvangt. Hij denkt de rimpels tussen hem en de Indische regent te hebben gladgestreken. Maar in de blik van de man 'schemerde het toch heel licht ironisch op', zoals een verteller voorleest uit 'Toneelstuk De Stille Kracht'. Een aankondiging van onheil. Want in het boek van Louis Couperus gaat het verhaal door, mysterieuze incidenten blijven het residentshuis teisteren, Van Oudijck gaat eraan kapot.

Op deze vrijdagmiddag in de witte villa van Museum Sophiahof, gelegen in het Willemspark, de meest koloniale buurt van Den Haag, wordt slechts één fragment gespeeld van de toneelbewerking die Ilona van Voorst-van Nispen van de Stichting Creatief Onderwijs heeft gemaakt van

'Ik ben van de weemoed'

de beroemde roman. Het is een activiteit in het kader van het Couperusjaar; de schrijver overleed een eeuw geleden. Van Voorst maakte het boek in opdracht van het Couperusmuseum.

Burgemeester Jan van Zanen is erbij en neemt het eerste exemplaar van het boek in ontvangst. "Ik ben van de weemoed," zegt hij, reagerend op Van Voorst, die eerder zei dat 'De stille kracht' vooral een boek over 'heimwee' is.

We zien maar een fragment en daardoor blijft het wel erg gezellig allemaal. De kern van het boek is niet heimwee of weemoed, maar de onmogelijkheid om als westers land die enorme

Aziatische archipel te (blijven) besturen. Of, zoals Couperus ooit schreef: 'De stille kracht geeft vooral weer de geheimzinnige vijandschap van Javaanse grond en sfeer en ziel, tegen de Nederlandse veroveraar.' Hij concludeerde met vooruitziende blik dat de 'vulkaan' ooit zou uitbarsten.

Samen spelen

In het 160 pagina's tellende boek als geheel komt dat element beter uit de verf. Van Voorst nam alle dialogen van Couperus licht gemoderniseerd over en handhaafde ongeveer een kwart van de beschrijvende passages die bij een uitvoering moeten worden voorgedragen door vertellers. Een echte toneelbewerking, zoals eerder gemaakt voor de tv-serie (1974) en vervolgens door het Internationaal Theater Amsterdam (2015), is het dus niet. Maar dat was ook niet de bedoeling, legt Van Voorst uit, want het is 'een toneelverhaal voor jong en oud'. "Ik wilde 'De stille kracht' toegankelijk maken, om samen te lezen en tot leven te brengen." Dat laatste lukt in het boek aardig, vooral ook door de vele toepasselijke afbeeldingen, inclusief een paar stills van de beroemde scène uit de tv-serie waarin Leonie van Oudijck (Pleuni Touw) tijdens het baden met rode kleurstof wordt bespuugd.

Dat de tempo doeloe-sfeer vrijdag overheerst, komt ook door de zonnige setting. Genodigden was gevraagd zich passend te kleden, dus veel jurken, veren en hoedjes onder de bomen rond het museum. Er zijn kraampjes, er is spekkook. En als klap op de vuurpijl wordt stilgestaan bij het huwelijk van Louis Couperus en Elisabeth Baud, dat op 9 september 1891 werd voltrokken, bijna precies 132 jaar geleden. Het bruidspaar komt aangeschreden. Uit Wassenaar opgetrommelde jachthoornblazers laten zich horen en er wordt gezongen. Het lijkt alsof Indië nog van ons is. 's Avonds is alweer deel 3 van 'Indonesia roept', de tv-serie van Hans Goekoop die aantoont hoe zeer Couperus gelijk had.

Ilona van Voorst-van Nispen, 'Toneelstuk De Stille Kracht'. Prijs: € 25,-. Te bestellen via stichtingcreatiefonderwijs@gmail.com

Het bruidspaar Couperus-Baud arriveert bij Museum Sophiahof. | Foto: DHC

Brouwerij.

‘Tastes Like More’: muziek én bierproeverij

Uit de concertzaal, terug in de stad

Niet de Koninklijke Schouwburg maar bierbrouwerij Kompaan is zaterdag de speellocatie van het New European Ensemble. Met het event ‘Tastes Like More’ hopen de muzikanten een nieuwe doelgroep aan te spreken.

Door Nikki IJzerman

Denk aan de smaak van een New England IPA. Op de achtergrond speelt ‘American Haiku’ van componist Paul Wiancko. Het is een muziekstuk over de zoektocht naar zijn eigen identiteit en een verkenning van de volksmuziek van zijn geboortegrond. Door de combinatie van muziek en bier komt de hele regio tot leven. Emllyn Stam, violist en artistiek directeur bij het New European Ensemble, is altijd op zoek naar nieuw publiek. Dat hoopt hij zaterdag te vinden in de Binckhorsthaven, het onderkomen van de Haagse bierbrouwerij Kompaan. Samen organiseren ze ‘Tastes Like More’, een concert en bierproeverij tegelijk.

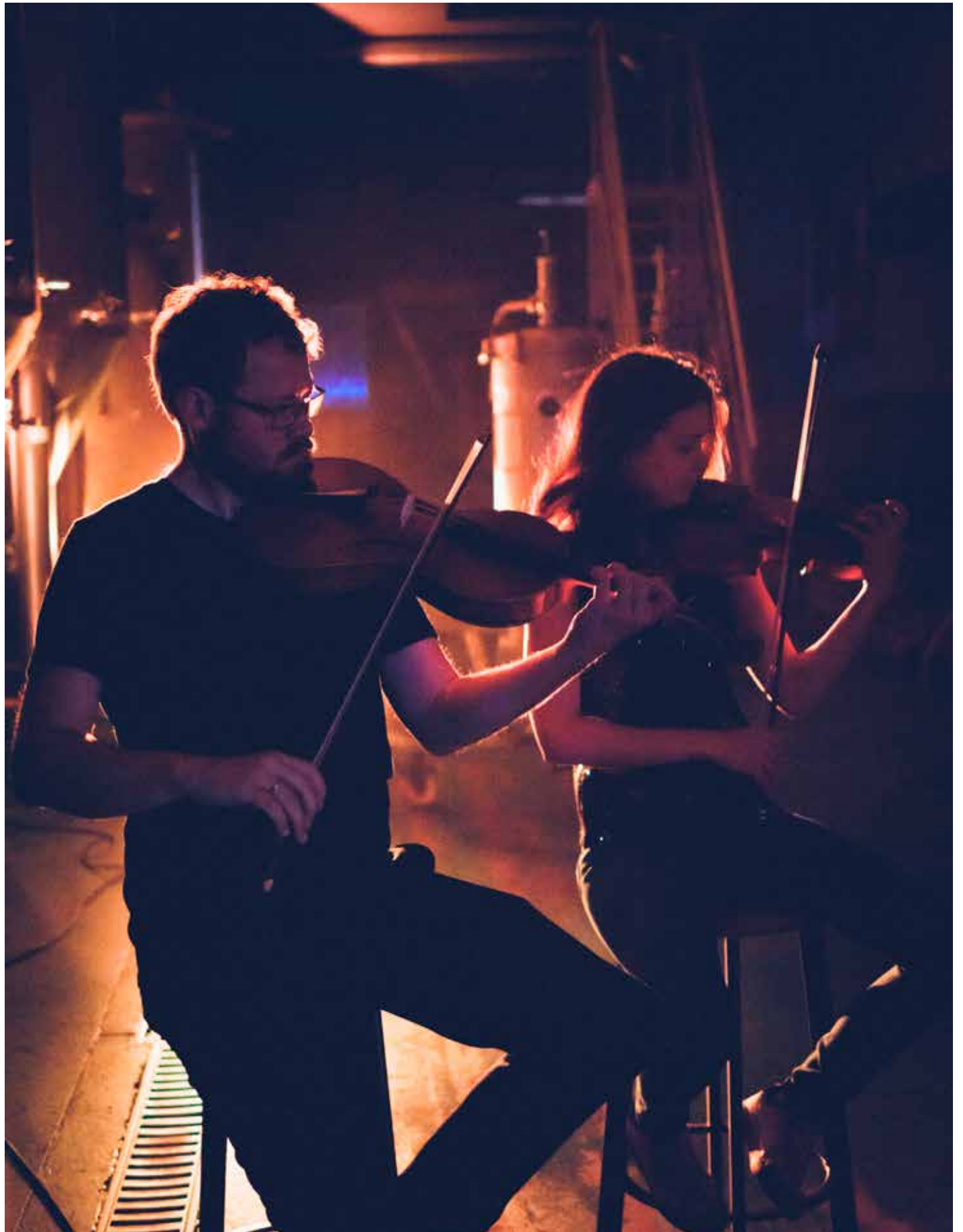
“In de concertzaal heb je natuurlijk wel een soort bestaande doelgroep van mensen die grotendeels veel weten over muziek, die kenner zijn of zelf een instrument bespelen,” legt Stam uit. “Maar we willen ook dat nieuwe groepen in aanraking komen met de muziek die we spelen. Als je hen kan bereiken op een manier en op een plaats waar ze zich comfortabel voelen, dan staan ze daarvoor open. Op die manier komen we wat meer in de stad en onder de mensen.”

Muzikale menukaart

Stam, zelf groot liefhebber van Kompaan-bier, trof in de brouwerij een ideale samenwerkingspartner. “Ze zijn een echte ‘craft-brewer’ en experimenteren met allerlei smaken en soorten bier. Dat is precies wat wij ook willen doen met de muziek die we spelen. Uitproberen wat er met nieuwe klanken of combinaties muzikale ingrediënten gebeurt.”

Tussen de tanks van de bierbrouwerij worden zaterdag de smaak, de geur en het gehoor van de gasten op de proef gesteld. Bij ieder biertje is een bijpassend muziekstuk gekozen. Stam: “Dan kun je denken aan een Münster Helles in combinatie met muziek van een componist uit München. Of we kijken naar het smaakprofiel en de identiteit van een drankje. Als iets licht en sprankelend is, dan zoek je daar een muzikale compositie bij die dat ook is. Op die manier hebben wij een soort menukaart samengesteld.”

Voor de gasten is het een avond bomvol primeurs. Als eersten mogen zij de nieuwe Battle Royale proeven, een bierserie van Kompaan. Daarnaast speelt het New European Ensemble zelf ook relatief nieuwe muziekstukken. Het geeft het event een bepaalde mate van exclusiviteit én toegankelijkheid. “Gasten hoeven geen enorme bagage aan kennis van klassieke muziek te hebben,” benadrukt Stam. “De manier waarop wordt gecomponeerd is heel aansprekend en modern, met elementen uit onder meer de pop-

Bij ieder biertje is een bijpassend muziekstuk gekozen. | Foto: PR

muziek en jazz. Als je iets meer experimentele popgenres kan beluisteren, dan spreekt onze muziek ook meteen aan.”

Akoestiek

Sinds de oprichting in 2009 heeft het New European Ensemble alle grote Nederlandse concertzalen en theaters gehad. Het contrast met de intieme brouwerij is groot. “Als je op het podium zit in een grote zaal, dan is er een bepaalde afstand. Dan zie je niet, hoor je niet en maak je dus niet mee hoe de mensen reageren op wat je aan het doen bent. Een kleine omgeving als de

brouwerij is als een grote huiskamer. Dan voel je ook veel meer interactie met het pu-

Voor de gasten is het een avond bomvol primeurs

bliek dat er is,” vertelt Stam. Met de sfeer zal het zaterdag dus wel goed

komen en ook over de geluidskwaliteit hoeft het ensemble zich geen zorgen te maken. Met de akoestiek in de brouwerij is niets mis. “Daar was ik zelf ook wel verbaasd over,” lacht Stam. “Als je op een bijzondere locatie speelt, kan het alle kanten op gaan. Maar wat dat betreft, is de brouwerij een prima concertzaal.”

Kompaan X New European Ensemble, ‘Tastes Like More’, zaterdag 23 september, 19.30 uur, Kompaan Brouwerij, Saturnusstraat 55, Bickhorsthaven. Meer informatie: www.kompaanbier.nl

jura

Uw koffiebonen verdienen een premium koffievolaatomaat.

J8 - Midnight Silver (EA)

GIGA 10 - Diamond Black (EA)

E6 - Dark Inox (EC)

Ook verkrijgbaar in de kleuren Piano Black en Piano White

Ook verkrijgbaar in de kleuren Piano White en Platina

UW SPECIALIST IN VOLAUTOMATISCHE KOFFIEMACHINES, NIEUWE EN PRE-OWNED MODELLEN.

de Vries elektro

SINDS 1930 | BEELD • GELUID • WITGOED

www.devrieselektro.nl

Emmastraat 10 - Rijswijk - T. 070 390 05 05

MEUBELSTOFFEERDERIJ LODEWIJK

Al 4 generaties uw Ambachtelijke Meubelstoffeerderij

*Optimale service, garantie en kwaliteit,
Wij halen en brengen gratis!*

Ambachtelijke Meubelstoffeerderij Lodewijk is er voor uw totale meubelrestauratie

Gespecialiseerd in:

- Herstoffering van banken en fauteuils
- Vernieuwing van binnenwerken
- Fineren en politoeren
- Leerreparatie
- Antiekrestauratie
- Biezen-, rieten- en rotanstoelen
- Vloerbedekking en gordijnen

U heeft de keuze uit meer dan 600 soorten bekledingsstoffen.

U kunt langskomen met uw stoel of fauteuil, of een van onze medewerkers kan met onze mobiele winkel naar u toe komen om direct een offerte te doen.

Stoffering Lodewijk (hoofdvestiging)

Reinkenstraat 111 Den Haag - 070-3922344

Voor informatie of een vrijblijvende offerte ons centrale nummer: **0800-5633945** (gratis)

KVK nummer 7607178

WWW.STOFFERINGLODEWIJK.NL

ADVERTORIAL

Erfrechtsspecialist Marco Driesprong geeft woensdag 4 oktober een lezing in het Korzo Theater

Testament kan veel familieled voorkomen én geld besparen

DEN HAAG - Er bestaan veel misverstanden over de verdeling van een nalatenschap wanneer één van de twee partners overlijdt. De meeste vijftigplussers denken dat de afwikkeling van een erfenis in Nederland prima bij wet geregeld is. Maar niets is minder waar, stelt erfrechtsspecialist Marco Driesprong van Erfrechtplan. Volgens hem kan een goed testament veel familieled én geld besparen.

‘Wie dan leeft, wie dan zorgt’, wordt weleens gezegd. Toch kan het leven van een achterblijvende partner na een overlijden, los van alle verdriet en rouw, door het ontbreken van een testament op een regelrecht drama uitlopen. Door wetswijzigingen in de afgelopen decennia, is het vaak onduidelijk hoe het erfrecht nu wettelijk is geregeld. ‘Met een testament weet men vooraf al precies waar ze aan toe zijn wanneer een dierbare wegvalt’, zegt Marco Driesprong.

‘Bij verhalen over testamenten en erfenissen wordt vaak gedacht dat het iets is voor vermogende mensen’, gaat Marco Driesprong verder. ‘Binnen de generatie vijftigplussers heeft misschien niet iedereen een kapitaal op de bank opgebouwd. Een groot deel heeft wel een eigen huis dat (bijna) hypotheekvrij is. Ook dat is vermogen waarover erfbelasting verschuldigd kan zijn.’

In de wet is inmiddels geregeld dat bij het overlijden, de overblijvende ouder en de kinderen samen erven. De langstlevende is eigenaar van alle eigendommen en de kinderen zijn weliswaar erfgenaam maar krijgen nog niets in handen. Ze krijgen een soort tegoedbon op de overblijvende ouder.

Aan de hand van een simpel rekensommetje legt Marco Driesprong uit dat bij het ontbreken van een testament, het overlijden van een partner tot een financieel drama voor de achterblijvers kan leiden. ‘De nog levende partner heeft weliswaar een grote vrijstelling van erfbelasting, maar deze ouder moet de erfbelasting over de erfdelen van de kinderen al wel direct afrekenen.

Zo’n acht maanden na het overlijden van een partner ligt de blauwe envelop op de deurmat. Als de erfenis voor het merendeel bestaat uit het huis, hoe ga je dan die erfbelasting betalen?’

Marco Driesprong kent meerdere voorbeelden van mensen die hierdoor in financiële problemen zijn gekomen. ‘Onnodig familieled, dergelijke schrijnende situaties zijn te voorkomen door het opstellen van een testament. Maar je moet het wel even doen.’

Vreemd genoeg is het maken van een afspraak bij een notaris voor veel mensen nog een erg grote stap. Dat ziet Marco Driesprong ook. ‘Mensen vrezen vaak dat het handvol geld kost of dat de materie erg ingewikkeld is. En nadenken of praten over een testament is ook niet de leukste bezigheid die je kunt bedenken, dus schuiven ze het opstellen van een testament voor zich uit. Soms té ver.’

Erfrechtplan heeft in samenwerking met een groot aantal notariskantoren een laagdrempelige service ontwikkeld, waarbij op heel persoonlijke wijze een testament kan worden opgesteld. Bovendien blijven de totale kosten inzichtelijk en relatief laag. ‘Onze erfrechtsspecialist komt bij de mensen thuis om de wensen en verzoeken op te tekenen en vertaalt dit naar een concept-testament in begrijpelijke taal.

De erfrechtsspecialist gaat samen met de klant naar de notaris om het definitieve testament te laten bezegelen. We verlagen niet alleen de drempel naar de notaris, we ontzorgen ook.’ Naast een testament kan ook een levenstestament familiedrama’s voorkomen, legt Marco Driesprong uit. ‘

‘Stel, één van de twee partners wordt wilsonbekwaam, dan is het niet vanzelfsprekend dat de ander zonder meer kan beschikken en beslissen over de (gezamenlijke) eigendommen.

Het is daarom verstandig om bij leven samen een volmacht vast te laten leggen in een levenstestament. Is dat niet het geval, dan zal het er in de praktijk op uitdraaien dat de partner van iemand die bijvoorbeeld door ziekte wilsonbekwaam is geworden ineens voor alledaagse zaken bij de rechter om toestemming moet vragen.’

De kosten van een testament wegen niet op tegenover de lasten die anders voor rekening van nabestaanden en partners komen’, zegt Marco Driesprong tot slot. ‘Laat staan het onvoorziene leed dat er mee gemoeid kan zijn. Dat wens je niemand toe.’

Lezing op locatie

Woensdag 4 oktober om 19:30 uur geeft Marco Driesprong een lezing over de noodzaak van een testament en levenstestament. U kunt deze lezing kosteloos bijwonen door u in te schrijven op www.erfrechtplan.nl of te bellen naar **085 - 8000 101**.

Blijft u liever thuis? Geef u dan op voor onze online lezing. U bepaalt zelf wanneer u de lezing volgt via uw eigen computer, tablet of smartphone.

ERFRECHTPLAN.

www.erfrechtplan.nl

085 - 8000 101

Locatie: Korzo Theater (Studio)
Prinsestraat 42
2513 CE Den Haag
Datum: woensdag 4 oktober 2023
Aanvang: 19:30 uur
Inschrijven kan via: www.erfrechtplan.nl
085 - 8000 101

Koken.

Michiel de Vlieger, eigenaar van 'Cometa Culinaire, de vliegende keuken', heeft een voorliefde voor recepten met een Franse, Italiaanse en Noord-Afrikaanse inslag. Makkelijk, maar ook experimenteel.

Mallorquinse coca de verduras

Ingrediënten:

- ca. 400 gr tarwebloem
- 2 el varkensvet (reuzel)
- 50 ml water
- 50 ml bier
- 50 ml olijfolie
- ½ tl zeezout

Vulling:

- ½ courgette, in kleine blokjes, zonder zaadkern
- 1 ui, 1 rode puntpaprika en 2 (licht) groene punt-paprika's, alles in kleine stukjes gesneden
- 1 ontvelde tomaat van zaad en vocht ontdaan, in stukjes
- ½ tl zeezout
- 50 ml olijfolie
- 1 tl paprikapoeder
- snuffje cayennepeper
- peper uit de molen

Keukengerei:

- plat bakblik met rand ca. 30x40 cm

Vorige week lunchten wij bij Annemari en haar man Miguel. Annemari hielp mijn moeder bij het huishouden en nam vaak handenvol groentes uit haar moestuin voor ons mee. Annemari bereidde voor ons een heerlijke paella en had een geweldig lekkere enseimada con manzanas (appel) bij de lokale bakker gekocht. Die enseimada is verdraaid lastig om te maken, maar ik heb hier een ander ongelooflijk lekker (hartig) baksel uit Mallorca. Ik ben eigenlijk best wat verbaasd dat ik dit recept nog nimmer met jullie heb gedeeld. Het is de Mallorquinse variant van de pizza, zou je kunnen zeggen, alleen het deeg is zonder gist en de coca wordt eigenlijk alleen bereid met groentes; vandaar coca de verduras (groente). Daarin dan weer wel wat variatie, maar ui en paprika in ieder geval! Elke bakker hier heeft ze in het assortiment, maar bij een restaurant heb ik ze nog nooit op de kaart zien staan!

Bereiding:

Meng alle gesneden groenten met ½ tl zout in een grote kom. Zet een nacht in de koelkast. Giet het vocht de volgende dag af en dep het weg met wat papier. Meng de olijfolie, paprikapoeder, cayennepeper en gemalen peper erdoor. Verwarm de oven voor op 180 graden boven- en onderwarmte. Voor het deeg doe je reuzel, water, bier, zout en olie in een kom en tot slot voeg je de bloem toe. Kneed alles goed door met je handen. Niet te nat, niet te droog, maar soepel. Corrigeer met water of bloem voor de gewenste kneedbaarheid. Leg de deegbal in het bakblik en werk het met je vingers uit tot een platte laag in het blik. Druk de randen nog even aan met een vork om een opstaand randje te creëren.

Verdeel nu de gemengde groenten gelijkmatig over de deegbodem in een dunne laag. Zet het bakblik in de oven en ga na 30 minuten eens kijken. De groenten moeten een beetje schroeien en het deeg moet een mooie gebakken kleur krijgen. Laat de coca wat afkoelen en snijd in stukjes of stukken. Serveer bij de borrel of eet de coca bij de lunch. Een koel glas verdejo uit de Rueda past prima bij de coca.

Voor al uw culinaire vragen of opmerkingen mail naar michiel@cometaculinaire.nl

Drinken.

ADVERTORIAL

Bosman Wijnkopers, van wijnkoper **Nico McGough**, is een landelijk toonaangevend bedrijf gespecialiseerd in de mooiste biologische en biodynamische wijnen. De Hamersma gids nam 205 wijnen uit de collectie op met het gemiddelde cijfer van 9-. In de Omfietswijnids van Nicolaas Klei scoort de collectie van Bosman Wijnkopers het hoogste aantal 'omfietswijnen' in geheel Nederland.

Vondst!

De Terre di Chieti ligt halverwege Italië, even ten zuidwesten van de stad Pescara. Er komen heerlijke wijnen vandaan, wit en rood. Dankzij een tip van een buitengewone collega (Karel, dank!) vonden wij dit duo en er zit nog veel meer moois aan te komen, want ik ga er in oktober op bezoek. De witte Pinot Grigio is een slanke, verfijnde wijn met beheerst zuur. Wel droog met fijne frisheid, maar het glazuur springt niet van je tanden, zoals Jort Kelder altijd tegen mij zegt. Dit is een heerlijk aperitief, maar past ook

wonderwel bij salades zoals tomaat en burrata.

De rode wijn bestaat uit 100% sangiovese-druiven, wellicht Italië's nationale trots. Het is een lekker soepel glas wijn dat perfect past bij allerhande pastagerechten, wit of rood vlees, of een huisgemaakte pizza.

Wij willen graag dat veel van onze trouwe klanten er kennis mee maken en daarom lopen deze beide wijnen in een introductieaanbieding van € 7,95 voor € 6,95 per fles. Kostelijke wijn voor dat geld.

Prijs
Bellaretta Pinot Grigio en Sangiovese van € 7,95 voor € 6,95

Bestellen via www.bosmanwijnkopers.nl of per e-mail: info@bosmanwijnkopers.nl. Frederik Hendrikklaan 251 Den Haag.

Eten.

DownUnderBeach

Strandpaviljoen

+ cheesecake
- zand in pasta
- warme malbec

Cijfer: 6

Het enorme geknars tussen de tanden ontnemt ons de eetlust

Als ik mijn voornaam noem, valt er een stilte aan de andere kant van de lijn. "Heeft u geen kortere naam voor mij?" In een split second denk ik aan het tv-fragment uit 2012 waarin presentator Maxim Hartman een antiekverkoper vraagt of zijn uitleg over een fruitmandje van de firma Tichelaar niet wat korter kan. Uiteindelijk weet hij de man zover te krijgen dat hij alleen nog maar het woord 'mand' roept. Lachend geef ik de naam van mijn eetpartner, die uit één lettergreep bestaat. De dame aan de andere kant van de lijn snapt mijn gegrinnik niet. "Prima," hoor ik haar tevreden zuchten.

Als we de volgende avond aankomen bij DownUnderBeach staat het naambordje op een van de weinige lege picknicktafels. Veel mensen nemen het er nog even van, want het warme weer zal snel verdwijnen. Hier is alvast de wijnkaart in winterslaap gegaan. "We hebben niet alles meer op voorraad," horen we aan tafel. Uit haar hoofd dreunt de dame op wat er nog wel is. We proberen de rosé (€ 4,25) van grenachedruiven en een malbec (€ 5,75). De eerste met een fijn zoetje, de tweede, tja, die is echt veel te warm.

Heel lekker zijn de bruschette traditionele (€ 12,50). Ze hadden dat laatste woordje best achterwege kunnen laten; burrata hoort in de traditie niet op een bruschetta. Maar afgezien daarvan: vier heel smakelijk geroosterde broodjes met genoeg olie, knoflook, tomaat en basilicum. Als een Italiaanse gastheer een glas merlot (€ 4,75) op tafel zet (ik blijf bij de rosé), horen we dat hij hier samen met nog vijf landgenoten werkt. "De hele keuken is Italiaans." Dat verklaart waarom de menukaart behoorlijk wat Italiaanse gerechten bevat.

Maar de koks laten het afweten bij de hoofdgerechten. De parmigiana di melanzane (€ 22,50), in een aardewerken schaal geserveerd, is opgebouwd uit grofgesneden aubergines, verse tomatensaus en een dikke laag kaas. Veel olie. De smaken zijn goed, de uitvoering had beter gekund. Iets meer saus had geen kwaad gekund bij de linguine met vongole (€ 24,50). De smaak is precies goed. De pasta al dente, lekkere zoete cherrytomaat, dungsnesden plakjes knoflook, genoeg vongole. Maar het gerecht wordt verpest door al het zand dat erin zit. Het enorme geknars tussen de tanden ontnemt ons de eetlust. Als ik de bediening erop aanspreek, is de reactie: "Er kan altijd een schelpje in zitten met zand." Ja, dank je de koekoek. Natuurlijk, schelpen liggen in het zand, maar het is aan de kok om de vongole net zo lang met zout water te spoelen tot ze schoon zijn. Ook als ik de dame meerdere schelpen toon die een hele laag zand bevatten, haalt ze haar schouders op. "Excuses," is haar enige repliek.

De huisgemaakte cheesecake (€ 6,50) met een laagje van passievrucht is prima. We drinken nog een kop koffie (€ 3,10) en een espresso macchiato (€ 3,30), en we vragen om de rekening (€ 99,90, inclusief een fles water). Het strandseizoen is ten einde en dat merk je duidelijk bij DownUnderBeach.

Adres
Zwarte Pad 1
2586 ZZ Scheveningen
Telefoonnummer
070 412 6310
Info
www.downunderbeach.nl
Pizza's
€ 13,50
Hoofdgerechten
€ 14,50
Nagerechten
€ 6,50

Annerieke Simeone

In korte broek kerstballen kopen

Herman Simonis trekt met zijn team alles uit de kast, tot een kerstauto aan toe. | Foto's: Robert van Stuijvenberg

Terwijl het zaterdag nog druk was op het strand, opende aan de haven 'de grootste pop-upkerstwinkel' van Nederland: Christmas Village Scheveningen.

Door Tanja Verkaik

Duizend vierkante meter gevuld met kerstartikelen," vertelt eigenaar Herman Simonis trots. "Je kunt hier met gemak twee uur rondlopen; het is echt een belevenis." Een kerstballenhoek, een verdieping met flikkerende en bewegende kersthuisjes en zelfs een Disney-afdeling. De voormalige rokerij aan de Dr. Lelykade ademt kerst.

Maar is het niet een beetje vroeg voor kerstballen en stalletjes? Op het strand ruikt het nog naar zonnebrand. "Nee, er is nu al grote behoefte aan," zegt Simonis. "We hadden al negenhonderd betalende klanten afgelopen weekend. Er stonden zelfs al klanten voor de deur voordat de winkel geopend was. Natuurlijk kwam de kerstman ook even langs."

"Mensen in korte broek kopen echt al kerstballen. Ja, dat verbaast mij ook iedere keer weer. Al is het natuurlijk wel zo dat de pepernoten ook al vanaf het einde van de zomer in de schappen liggen."

Simonis tuigde dit jaar al voor de vierde keer zijn 'kerstdorp' op in de oude rokerij aan de tweede haven. Hoewel hij ook nog even met één been op het strand staat, waar hij Simonis aan Zee uitbaat, is hij een echte kerstfan. "Vooral de aanloop naar kerst vind ik gezellig. Ik ben ook altijd weer teruggevallen in de kersthandel. Je kunt het een zeer uit de hand gelopen hobby noemen," zegt hij. Simonis en zijn team begonnen al maanden geleden met het inrichten van de immense zaak. "Dit jaar is de kelder van het pand er ook bij getrokken. Soms hadden we niet eens door dat het

Mierzoete en pastelkleurige versieringen zijn de trend dit jaar.

een stralende dag was." Zelf pakt de Hagenaar ook flink uit tijdens de kerstdagen. "De versieringen zijn vrij heftig," lacht hij. "Ik ga zelf voor een Delftsblauwe kerst en heb zeker een boom of vijf staan in mijn woning."

Mierzoete kerst

Dit jaar zijn de trendkleuren pastel, groen en goud. Mierzoete decoraties, zou je kunnen zeggen. Simonis: "Je ziet

het gingerbread-thema- en zuurstokkenthema veel voorbijkomen. Roze doet het heel goed deze kerst." Hij leidt rond en er lijkt geen eind te komen aan de vele versierde ruimtes die ieder een eigen thema hebben. De gekste kerstballen zie je: van gesuikerd snoepgoed tot ballen met tijgerprint en kerstengelen met bewegende vleugels. Overal duiken gnomen op. "Maar een rode kerstboom is ook nog altijd populair, hoor.

Dat blijft een klassieker," weet Simonis. Nieuw dit jaar zijn de zogeheten Instagramhoekjes waar bezoekers in een kerstachtig decor een selfie kunnen maken. Later dit jaar verrijst achter het pand een bomenbos waar Hagenaars terecht kunnen voor kunstbomen. De ondernemer is voorbereid op grote drukte. "Ik heb nog duizend pallets met kerstartikelen in het magazijn staan. Dus ik ben er klaar voor."

Maurice Steijn beleeft dramatische start bij Ajax

‘Hij doet zich nooit anders voor dan hij is’

Maurice Steijn is sinds 1 juli trainer van Ajax. | Foto: Dennis Bresser/Socrates

De aanstelling van Hagenaar Maurice Steijn als trainer van Ajax deed bij velen de wenkbrauwen fronsen. Met zijn duidelijkheid moest hij rust brengen in de hoofdstad, maar in de eerste weken van het seizoen loopt het voor geen meter.

Door **Tim Beck**

Goed is goed en slecht is slecht. Maurice Steijn is er de persoon niet naar om ergens omheen te draaien. Steijn kun je uit Den Haag halen, maar Den Haag niet uit Steijn. Met die eigenschap moest hij er bij Ajax weer lijn in krijgen, maar voorlopig is dat in de verste verte nog niet gelukt. Steijn staat na een aantal weken in Amsterdam al onder grote druk. Toch blijft hij ook in die omstandigheden zijn eerlijke zelf. Na een knotsgekke transferperiode vertelde hij onomwonden dat hij geen inspraak had gehad in het halen van spelers, en na het echec van afgelopen weekend uit tegen FC Twente

(3-1) vermeed hij het niet om man en paard te noemen.

Danny Holla was aanvoerder van ADO Den Haag toen Steijn daar aan het roer stond. Na één redelijk en één goed seizoen volgde in zijn derde jaar (2013/14) ontslag. “In die tijd bij ADO Den Haag ging het ook verschillende periodes niet goed,” vertelt Holla. “Ik weet dat de druk bij ADO van een andere orde is dan bij Ajax, maar hij deed zich bij ADO in elk geval geen moment anders voor dan hij is. Daarbij is hij inmiddels tien jaar ouder en wijzer. Die dingen geven mij in elk geval een indicatie hoe hij met druk omgaat.”

Dramatische start

In de media wordt Steijn vaak omschreven als no-nonsense persoon. Ook Holla ziet hem op die manier. “Hij zal niet snel in de lucht gaan als het goed gaat, maar ook niet snel heel laag als het minder gaat, zoals nu het geval is bij Ajax. Wat dat betreft is hij een stabiele trainer. Iemand die duidelijk is in zijn plan en zijn regels. Niet dat hij veel regels had, maar gewoon normaal doen stond bij Steijn hoog in het vaandel. Hij kon daarin hard

en eerlijk zijn, maar die duidelijkheid is niet zo normaal in de voetballeerij, hoor. Tegelijkertijd is Steijn ook een mensen-trainer die openstaat voor een gesprek met zijn spelers.”

Holla heeft nog regelmatig contact met Steijn. Toch had óók hij niet zien aankomen dat de oefenmeester naar Ajax zou verkassen. “Na het slechte vo-

‘Steijn is een stabiele trainer’

rige seizoenen van Ajax wilden ze waarschijnlijk een duidelijke trainer voor de groep. Zoals de meeste mensen hem op televisie zien, zo is hij ook in de kleedkamer. De meeste Hagenaars zijn sowieso direct, en bij Steijn is het ook gewoon wie hij is. Ik heb de samenwerking met hem als heel prettig ervaren.”

Ajax-Olympique Marseille, donderdag 21 september, 21.00 uur, Johan Cruijff ArenA, Amsterdam. Meer informatie: www.ajax.nl

GOEDE BENEN

Drie grote Nederlandse wielertalenten van dit moment komen uit de buurt van Den Haag. Menno Huising (2004, Team Jumbo-Visma) en Max van der Meulen (2004, Team dsm-firmenich) behoren tot de opleidingsploeg van een profteam, terwijl Sjors Lugthart (2005) hun voorbeeld in 2024 volgt. Drie vrienden met de wereldtop voor ogen, maar Parijs is nog ver. Tim Beck zal hun ontwikkeling in deze rubriek van nabij volgen. **Deze keer: Menno Huising.**

MENNO HUISING

Van profcontract naar Sloveens ziekenhuis

‘Ik ben net terug in koers na een val op trainingskamp in Slovenië. Ik was in training voor het WK en de Tour de France voor beloften. We deden een ploegentijdrit-training toen ik van kop ging. Door een gat in de weg klapte ik met mijn handen van het stuur en verloor ik de controle. We reden zeker tegen de zestig kilometer per uur. Ik klapte met mijn rug tegen een paaltje van de vangrail. Ik heb vierenhalf dag op de medium care gelegen. Ik lag met mensen in de kamer die niet konden praten en aan de beademing lagen. De zorg was goed, maar in de avondshift praatte niemand Engels. Dan voel je je wel alleen en wil je naar huis.’

“Thuis ging het herstel snel en besefte ik dat het erger had kunnen aflopen. Dat komt ook door de dodelijke ongelukken van Gino Mäder en Tijl De Decker dit jaar. Daar word ik misselijk van als ik eraan denk. Alleen als je zelf op de fiets stapt, is dat zo’n routine. Ik merk dat ik door mijn eigen val wel voorzichtiger ben geworden. Niet dat ik risico’s nam, maar ik ben nu nog meer op mijn hoede. Alleen na mijn eigen val hoorde ik dat een vriendin een hersenschudding had opgelopen in koers. Dan ben ik meer bezig met haar, want van jezelf weet je hoe het gaat en bij een ander niet.”

Stelvio

“Er was ook mooi nieuws, want vanaf 2025 ben ik prof bij Jumbo-Visma. Voor mij kwam het als verrassing, omdat ik zelf vond dat de ploeg vroeg kwam. Dat kan ook aan mezelf liggen, want ik ben behoorlijk zelfkritisch. Ik vind mezelf nog te onregelmatig. Alleen kijkt de ploeg ook naar mijn goede waarden en de potentie die ik nog heb. In mei won ik een grote koers en een paar dagen later kreeg ik meteen een appje van Merijn

Zeeman of we konden babbelen over mijn toekomst.”

“Ik weet niet of andere ploegen interesse hadden, maar als ze het hadden, moesten ze bij mij langs. Ik heb namelijk geen manager. Ik had hoe dan ook nog een contract voor 2024 bij de opleidingsploeg. Praten over wat voor soort renner ik ben, hebben we niet gedaan. Een dag na mijn zege in de Flèche Ardennaise zei de ploegleiding: ‘Die Ardennen liggen je wel.’ Een maand later deed ik tijdens de Giro d’Italia U23 mee met de beste tien renners op de Stelvio. Toen bleek het hooggebergte me ook te liggen. En dan moet ik het Vlaamse werk nog ontdekken...”

‘Ik lag met mensen in de kamer die aan de beademing lagen’

“Het is niet dat de ploeg mijn waarden vergelijkt met andere renners uit de ploeg op die leeftijd, maar ik kreeg wel vermogens te zien van jongens van het allerhoogste niveau. Ze zeiden: ‘Als je naar de top wilt, is dit het niveau.’ Ik ben niet iemand die zich veel vergelijkt met anderen. Een koers is ook zo anders dan training, waar je vaak je allerbeste vermogen trapt. Ik kan in alles nog strakker leven, op het gebied van voeding en training, en kan ook verhuizen naar een beter trainingsgebied dan Den Haag, en het Westland hoort daarbij. Alles kan beter, maar daarvoor krijg ik van de ploeg alle tijd.”

Menno Huising: ‘Ik kan in alles nog strakker leven.’ | Foto: PR/Jumbo-Visma

Door Caroline Ludwig

Ter Plekke

Fay van Baar

Fay van Baar (Den Haag, 1995) is sinds 2015 danseres bij het Nederlands Dans Theater (NDT). Ze groeide op in het Benoordenhout. Na groep 6 verliet ze de Vrije School om lessen te volgen aan de School voor Jong Talent van het Koninklijk Conservatorium. Op haar zeventiende studeerde ze een jaar aan de Kirov Academy in Washington DC in de VS. Fay woont sinds zes jaar in het centrum, dicht bij theater Amare. Daar staat ze in deze periode in de voorstelling 'In/with/in'. Haar vriend, acteur Andrew Richardson, woont in Londen. In vrije weekenden gaat ze daar geregeld naartoe.

Foto: Eveline van Egdorn

Foto: DHC/Laurien den Hertog

BUURT

“Met twee broers en een zusje ben ik opgegroeid in het Benoordenhout. Omringd door de natuur: parken als Clingendael, het strand. Het lijkt wel of in het Benoordenhout het tempo lager ligt dan in het centrum. In het weekend komen we als het even kan samen in ons ouderlijk huis.”

KOFFIE

“Ik zit graag bij Barista Cafe <1> in de Frederikstraat met lekkere koffie en leuke barista's. Helemaal achterin is een knus hoekje met bovenlicht waar ik graag met een vriendin afspreek. Echt een huiskamergevoel.”

UITGAAN

“Ik houd niet van uitgaan en ga het liefst met mijn beste vriendin iets drinken in de Oude Molstraat of op het strand. Bij Naturel wil ik nog weleens tot laat zitten. Een avondje jazz luisteren in Café Le Duc op het Noordeinde vind ik geweldig. Ook leuk: cocktails drinken bij De Zoute Kater <2> in de Zoutmanstraat.”

TALENTEN

“Den Haag zit bomvol talenten. Ik werk met zoveel goede dansers, professionals van over de hele wereld, dat ik het soms voor lief neem. Lea Ved is een collega die ook choreografieën maakt. Haar werk met een hiphopgroep is zo origineel, dat verdient een groter publiek.”

KLEDINGWINKEL

“Ik koop het liefst tweedehands. Bij

Nobel in de Nobelstraat presenteren ze een mooie selectie van Italiaanse en Franse vintage. Ook ga ik geregeld langs bij Zusjes <3> in de Boekhorststraat. Laatst vond ik daar een gave seventiesjurk en klompjes met een hak.”

GEBOUW

“Mijn favoriete huis ligt aan het Smidswater, het is een art-nouveau-pand met romantische balkonnetjes. Vroeger noemde ik dat het sprookjeshuis. Op weg van mijn ouders naar huis fiets ik hier altijd langs.”

AFBREKEN

“Afbreken is niet nodig, maar die

'Amare is een verademing, acht jaar lang werkten we onder de grond'

nieuwe woonflats rond Amare vind ik zo'n designfout. Het theater is helemaal ingebouwd. De Primark mag ook weg.”

RESTAURANT

“Bij La Rana in de Kikkerstraat is het eten altijd goed. Ik houd van de nonchalante sfeer en je kunt er heerlijk buiten zitten. Ook Lapsang in de Oude Molstraat is een goede zaak met topservice.”

TYPISCH

“Het geluid van de meeuwen vind ik de welkomstmuziek van de stad. Ik hoor ze altijd rond de Hofvijver en bij mijn ouders op het dak.”

LEKKERNIJ

“Bij Bartine in de Piet Heinstraat hebben ze heerlijke gebakjes en de allerbeste croissants.”

WERKPLEK

“Amare is een verademing. We hebben eindelijk ramen in de studio; acht jaar lang werkten we onder de

grond. Ook vind ik het fijn dat we niet meer de enigen in het gebouw zijn. Er is een kantine en er zijn leuke plekken om te zitten. Ook de Blackbox, een aparte zaal met tribunes aan vier kanten, is heel prettig.”

AFHALEN

“Een maaltijd met pita, kipgyros,

wandeling en na afloop heb je het idee dat je een boswandeling hebt gemaakt. Dat kun je doen onder begeleiding van Katarina van den Wouwer.”

SUGGESTIE

“De straatverlichting is soms zo heftig dat het voor een akelige, onmen-

Foto: DHC/Laurien den Hertog

3

salade en friet bij Grieks restaurant Irodion op de Grote Markt – alleen als ik kapotmoet ben.”

AANWINST

“De groene wegovorgang tussen het Haagse Bos en de Koekamp. Dat was altijd een vervelende oversteek, maar nu vervolg je je weg door de natuur.”

GUILTY PLEASURE

“Aardbeien met een yoghurtlaagje en chocoladeamandelen met kaneel van de Notenkonink in de Markthof. Daar eet ik altijd te veel van.”

ONDERGEWAARDEERD

“Er zijn zoveel bomen, perken en plantsoenen in het Haagse straatbeeld. Heel belangrijk, ook voor verkoeling.”

OVERGEWAARDEERD

“Sommige cafés schenken alleen natuurwijn, dan ben ik weg.”

GEHEIMTIP

“In de Paleistuin <4> ligt in het gras een labrynt. Het is een meditatieve

selijke sfeer zorgt, terwijl de oude lantaarns zo sfeervol zijn.”

OMRIJDEN

“Voor bloemen van Au Petit Pont <5> op de Mauritskade.”

Foto: DHC/Laurien den Hertog

5

Foto: DHC/Laurien den Hertog

2

UIT de kunst

donderdag 21 september 2023 WEEK 38

DHC
Den Haag Centraal

Het Lange Voorhout is deze keer een van de trekpleisters van The Fashionweek The Hague. De officiële openingsshow vindt plaats op donderdag 5 oktober in Hotel Des Indes. Katie Tubbing, Studio Hiem en Janne van Wezel tonen tijdens deze 'Fashion On Escher'-show hun nieuwste collecties, geïnspireerd door de beroemde kunstenaar.
| Foto: Inna Pachkina / [zie pagina 7](#)

IN
PREMIÈRE

Retribution

De Amerikaanse zakenman Matt Turner (Liam Neeson) woont samen met zijn vrouw en kinderen in Berlijn. Wanneer Matt op een dag zijn kinderen naar school brengt, wordt hij gebeld door een onbekend nummer en krijgt hij een mysterieuze stem aan de lijn. Als hij niet doet wat hem wordt opgedragen, zal de bom die onder de stoel in zijn auto verstopt zit afgaan... In een race tegen de klok probeert Matt het mysterie op te lossen en zijn gezin te redden. Te zien bij Pathé Scheveningen, Spuimarkt en Ypenburg, en Kinepolis Leidschendam.

| Foto: PR

MEER INFORMATIE:
www.pathe.nl en www.kinepolis.nl

Toen we van de Duitsers verloren

Zomer, 1974. Het is de dag na de verloren WK-voetbalfinale tegen Duitsland. Het is stil op straat en de stad heeft een flinke kater. Jonas loopt Daan tegen het lijf, en hoewel het geen vrienden zijn, trekken ze op deze saaie zomerdag samen op. Ze zijn allebei namelijk op zoek naar hun klasgenoot Karsten, ieder met een eigen reden. Ondertussen hangt de vermissing van Catootje als een donkere wolk boven de jongens. Sommige zomers vergeet je nooit meer. Te zien bij Filmhuis Den Haag. | Foto: Boris Suyderhoud

MEER INFORMATIE:
www.filmhuisdenhaag.nl

Rick Paul van Mulligen in 'Queer Planet'. | Foto: Bowie Verschuuren

Mariana Aparicio wint Theo d'Or voor rol van Annie in 'De jaren'

Opnieuw zijn acteurs uit het ensemble van Het Nationale Theater in de prijzen gevallen. De belangrijke Theo d'Or was voor Mariana Aparicio.

Door Eric Korsten

Dat Den Haag met Het Nationale Theater (HNT) tot de eenzame top behoort, is met de uitverkiezing van Mariana Aparicio (Theo d'Or) en Rick Paul van Mulligen (Arlecchino), beiden uit de spelersgroep van HNT, onderstreept. De voorbije jaren werden Romana Vrede, Emmanuel Ohene Boafo en Bram Suijker al voor hun rol in een productie van HNT bekroond.

Aparicio werd zondagavond tijdens het slotakkoord van het jaarlijkse Nederlands Theater Festival, het Gala van het Nederlands Theater te Amsterdam, uitgeroepen tot meest indrukwekkende actrice van seizoen 2022-2023. Ze werd geëerd met een Theo d'Or voor haar rol (Annie) in 'De jaren', gebaseerd op het boek van Nobelprijswinnaar Annie Ernaux, geregisseerd door Eline Arbo. In het stuk vertellen vijf vrouwen het verhaal van één vrouw die opgroeit tussen de puinhopen van de Tweede Wereldoorlog tot aan het begin van dit millennium. 'Vanaf het begin lijkt zij samen te vallen met wat er maar op scène wordt verbeeld,' prijst de jury haar, 'of ze nu in het centrum van de aandacht staat of daarbuiten.' Bij de eerdere nominatie had de

jury al geoordeeld dat 'haar humor, lichtheid en het naturel van haar présence onovertroffen zijn, zelfs in de allerswaarste scène uit de hele voorstelling die Aparicio vormgeeft: een abortus'. In 2019 trad Mariana Aparicio (Leiden, 1983) toe tot het ensemble van Het Nationale Theater. Ze is pas in het najaar van 2024 opnieuw te zien Arlecchino bij HNT, in een reprise van 'De jaren'.

Rick Paul van Mulligen won de Arlecchino voor zijn rol in 'Queer Planet' van HNTjong, geregisseerd door Noël Fischer. De Arlecchino is de prijs voor wie de meest indrukwekkende bijdragende rol heeft vertolkt. Uit het jury-

'Haar humor, lichtheid en het naturel van haar présence zijn onovertroffen'

rapport: 'Van Mulligen is in 'Queer Planet' een superkracht die in alle facetten van dit breed uitwaaiende toneelwerk aanwezig is. (...) Zijn humoristische en met nonchalance gespeelde personages en typetjes zijn zeer laag.' Rick Paul van Mulligen (1981) is in 2019 toegetreden tot het vaste acteursensemble

Mariana Aparicio in 'De jaren'. | Foto: Fred Debrock

van Het Nationale Theater. Hij is vanaf eind september te zien in 'Disgraced', een coproductie van Black Sheep Can Fly met Het Nationale Theater, regie: Saman Amini.

Louis d'Or

Eelco Smits kreeg de Louis d'Or (beste mannelijke dragende rol) voor 'Geschiedenis van geweld' bij Toneelschuur Producties, gebaseerd op een boek van de Franse schrijver Édouard Louis in een regie van Hagenaar Abdel Daoudi.

Het Nationale Theater organiseerde dit jaar de invulling van het prijzengala. Zo werd de presentatie verzorgd door acteurs uit de eigen spelersgroep: Soumaya Ahouaoui, Rick Paul

van Mulligen en Bram Coopmans. Voorts waren er optredens van de Haagse popbands Prins S. en de Geit en NIKO, en gaven theatermaker Gavin Viano, actrice June Yanez en acteur Joris Smit acte de présence. Eric de Vroedt, artistiek leider van HNT, had eerder de voorbije week het Nederlands Theater Festival afgetrapt met een redevoering, de zogeheten Staat van het Theater.

De toneelprijzen van de VSCD (Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties) krijgen vanaf volgend jaar een nieuwe vorm. Dan zijn de acteerprijzen gendemeutraal.

Meer informatie: www.hnt.nl

Muurgedichten in Koninklijke Schouwburg verdwenen

Bij de renovatie van de foyers van de Koninklijke Schouwburg zijn dertien gedichten van Haagse schrijvers overschilderd. "Mijn hart huilt," zegt Yvonne Keuls.

Door Eric Korsten en Herman Rosenberg

De beroemde kleurbanen van Sol LeWitt op de begane grond zijn er nog, maar de andere foyers hebben vorig jaar hippe kleuren gekregen. Daarbij zijn zonder aankondiging of overleg dertien gedichten die zeven jaar geleden op de muren zijn aangebracht overgesausd. Een pijnlijke zaak, want de teksten waren speciaal voor het gebouw geschreven door schrijvers als Yvonne Keuls, Kees 't Hart, Bart Chabot, Paul van Vliet, Kees van Kooten, Mira Feticu, Remco Campert en Ilja Leonard Pfeijffer.

"Ze zitten in ons collectieve geheugen, maar nu onder de verflaag," beaamt Cees Debets, directeur theater van Het Nationale Theater (HNT), dat ook de KS programmeert en bespeelt, laconiek. "Maar ze zijn niet écht weg, want er is toen een boekje van uitgegeven." Volgens Debets was een 'restyling' nodig om de 'koninklijke allure' terug te brengen in het gebouw. Bovendien zou het gedichtenproject, destijds bedacht door Debets' mededirecteur Simon van Driel, altijd al tijdelijk zijn bedoeld.

Maar dat klopt niet met wat er in 2016 bij de presentatie werd gezegd. De gedichten zouden een permanente plek krijgen. Bovendien was het een kostbaar project. De Haagse ontwerpstudio Eyal & Myrthe kwam er aan te pas en ontwikkelde een nieuw lettertype. Schilders van het Amsterdamse collectief Signpainters&Co brachten de teksten met de hand en zonder gebruik van sjablonen aan op de wanden. En er verscheen een door Eyal & Myrthe ontworpen, fraai uitgevoerd boekje.

Verrast

Yvonne Keuls schreef een gedicht waarin zij

De vernieuwde damesfoyer met nieuwe kleuren, maar zonder het gedicht van Yvonne Keuls.

Foto's: HNT/ Eyal & Myrthe

Inzet: het verdwenen gedicht van Paul van Vliet.

terugblijkt op haar jeugd. 'Dit huis, speelhuus voor het meisje dat ik was/ Zo uit de oorlog en de verwoeste stad,' begint het. Ze is onaangenaam verrast door de manier waarop er met haar werk en dat van de anderen is omgegaan. "De grondgedachte was om Haagse schrijvers een plek te geven in ons koninklijke gebouw. Het publiek heeft dat zeer gewaardeerd. Maar zelf heb ik het bundeltje nooit gekregen. Evenmin zijn we gewaarschuwd dat we zouden worden weggekalkt. En zo is er de laatste tijd ook respectloos gesjouwd met portretten van acteurs, schrijvers en regisseurs die van de ene naar de andere plek verhuisden, of gewoonweg werden verwijderd. Mijn hart huilt."

Mira Feticu tilt er minder zwaar aan. "Mijn gedicht bevond zich op een muur vlak bij de wc. Een heel mooie plek, want heel veel mensen hebben het gelezen. En nu is het weg. Dat is niet erg, zo'n muurschildering is niet voor eeuwig. Een directeur kan zo iets beslissen. Ik

'Er zijn ergere dingen in het leven'

heb er vrede mee. Er zijn ergere dingen in het leven."

"Zo gaat dat dus," zegt Kees 't Hart berustend. "Ik had het wel netjes gevonden als ze het even hadden gezegd. Zo iets na zeven jaar alweer weghalen, dat is wel snel. Maar niet getreurd, ik heb het gedicht dat ik toen maakte opgenomen in mijn nieuwe bundel, die in november verschijnt."

Wat Debets betreft zijn de gedichten niet voorgoed verdwenen. "Later komen ze weer terug in ons gebouw. "Hoe precies, daar ga ik nu niets over zeggen, want dat weten we zelf nog niet."

JAZZ

Nieuwe talent en een 'Mood Indigo'

Het begint er warempel op te lijken dat Jazz em Brasse, zondagsmiddags in de Brasserie van Amare, de trekjes van een echte jazzclub krijgt. De laatste twee zondagen zat het er goed vol, met in het publiek veel jonge jazzmusici en muziekstudenten (uiteraard ook daar voor de jamsessie ná het optreden). Om er te luisteren naar Nieuw Talent!

Vorige week was Daan Kluwer er te horen, een jonge saxofonist die

klassiek-lyrische solo's aandurft, maar die ook verhalen blaast die hij onderbreekt met 'terzijdes', kleine muzikale anekdotes zeg maar, die het soms wat brokkelig maken, maar tevens voor originaliteit en speelse lichtvoetigheid zorgen. In een kwartet zonder piano, maar met de qua akkoordenwerk zeer intrigerende begeleiding van de uit Letland afkomstige gitariste Ella Zirina. Ook al een Nieuwe Naam. Frisse kennismaking dus.

Zondagmiddag 24 september (15.30 uur) staat in Jazz em Brasse weer zo'n nieuw talent, gitarist Jim van de Klundert. Via YouTube hoorde ik van hem een fraaie versie van 'The end of a love affair'. In Amare brengt hij de muziek van zijn nieuwe cd, getiteld 'Ease', en die belooft meer 'groove'. Aan de piano in zijn kwartet Robert Koemans, en die is (met drie cd's op zijn naam, ZenneZ Records) al een stevige naam aan het opbouwen. Ik ken van hem vooral werk waarin hij zich laat leiden door stemmingen, 'moods', met zeer persoonlijke, sierlijke pianistische overpeinzingen.

Aan het Noordeinde nummer 90 brengt de kleine horecazaak JAZZ Coffee & Wines al enige tijd jazz op donderdagavond en zondagmiddag. Op donderdag 28 september (19.30 uur) is daar het duo David Lukács

(klarinet) en Alexander Brott (gitaar) te gast. Opnieuw, want ze speelden er twee weken geleden al. Wie dit uiterst stijlvol swingende tweetal ditmaal als begeleiders meeneemt, is nog niet bekend, maar op een smartphone-filmpje van de buurvrouw (ikzelf was er helaas niet) zag ik bij hun vorige optreden zelfs twee trompettisten in die kleine zaak opduiken, onder wie Gary Kavanagh. Dus wie weet.

Wat nieuwe namen betreft, ook Pro Jazz doet mee in het Koorenhuis (28 september, 20.30 uur). Daar treedt zangeres Sanne Huijbregts op met haar programma 'Sanne Sanne'. Ze heeft een achtergrond als percussioniste, speelt hier op de 'xyloynth', een huwelijk tussen xylofoon en synthesizer. Sannes zang is pure intimiteit, geen stem die je meesleept of

duidelijk laat weten dat ze er is, maar meer een puur en vocaal meedenken met en over de muziek. Ik hoorde wat werk van haar nieuwe cd 'Mountain Child' (ook ZenneZ Records) en ben benieuwd hoe dat live overkomt.

En dan is er in Museum Sophiahof – van Indië tot nu, aan de Sophialaan 10, misschien wel het bijzonderste programma van de week. Want het heet 'Mood Indigo' en het is geheel gewijd aan de op 5 juli overleden Haagse jazzpianist Rob Agerbeek. Een reeks vrienden en musici is er aanwezig, om te praten en te spelen. Onder anderen Eric Ineke, Timothy Banchet, Bert de Kort en Jurjen Donkers. Herinneringen-met-een-snik aan een heerlijke pianist die Haagse jazzhistorie werd. Mooi dat ook dát kan.

Bert Jansma

Kunst met intense kleuren

Fransje Killaars exposeert bij Galerie van de Laar. Haar handelsmerk is het gebruik van felle kleuren, de installaties hebben een verborgen boodschap die voor elke toeschouwer weer anders is.

'Nabeeld'. | Foto's: PR

Door Margreet Hofland

Maurits van de Laar is blij dat de muren in zijn galerie wit zijn. Het fluorescerende werk van Fransje Killaars (1959) dat bij hem geëxposeerd wordt, komt keihard binnen. Het nabeeld zit op je netvlies gebrand. Wáár je na het bekijken je ogen ook op richt, je raakt het beeld even niet meer kwijt. Voordat het langzaam oplost, tekent de vorm zich op de muren af als een op zichzelf staand kunstwerk. Het is een vreemde gewaarwording om kleurvlekken op de wand te zien die er niet zijn. "Dat is precies de bedoeling van Killaars, ze wil buiten het kader van haar werk treden," zegt Van de Laar.

De installatie 'The Intuition' bestaat uit banen felgekleurd tapijt met aan de kopse kanten knielende figuren, omhuld met een zwarte en een witte mantel. "Je kunt je met die figuren associëren, ze gaan met een soort stille aandacht die kleuren in. Kleur is het onderwerp van Killaars. Dit werk ligt een beetje scheef op de vloer en dat is met opzet, ze vindt dat het dan meer dynamiek krijgt."

Onderdrukking

Een ander werk kreeg de titel 'Nabeeld'. Twee gesluisde figuren staan voor een lap stof die met de hand bedrukt is, een derde figuur zonder hoofd is ernaast gezet. Killaars gebruikte voor deze installatie een kleurengamma met groene, gele en oranje tinten. De eerste indruk is dat het werk verwijst naar de onderdrukking van de vrouw zoals bijvoorbeeld bij de taliban, maar Killaars wil de toeschouwers vrij laten in hun beleving. Een grotere versie van deze installatie stond in 2019 in Museum

'The Intuition'.

Jan Cunen in Oss en heette 'Zinnober Green- Fluor yellow'.

Fransje Killaars komt uit Maastricht en is de dochter van de in 2015 overleden beeldhouwer Piet Killaars. Dit voorjaar was in museum Beelden aan Zee een tentoonstelling van zijn werk te zien, samen met dat van zijn dochter. Hun werk verschilt sterk van elkaar, maar de band tussen vader en dochter was goed zichtbaar. In Museum Rijswijk is op dit moment het werk van Killaars 'Image of Power' onderdeel van de Textiel

Biënnale 2023. Een installatie die geïnspireerd is op het thema mensenrechten, in het bijzonder op vrijheid. Onder met de hand bedrukte doeken liggen vormen die op lichamen lijken.

Voor in Galerie Maurits van de Laar staat een kamerscherm dat uit repen stof bestaat. Killaars noemt het haar 'stalenboek', ze gebruikt bestaande stoffen die ze interessant vindt, in gedekte en felle kleuren, voor haar andere werk bedrukt ze vaak zelf stoffen. Ze werkt met

blockprint, een oude ambachtelijke techniek die oorspronkelijk uit India komt. De stoffen worden daarbij bedrukt met op maat gesneden houtblokken die in een kleurstof worden ondergedompeld. In het blok zijn patronen uitgesneden, de motieven sluiten op elkaar aan en kunnen tijdens het stempelen eindeloos herhaald worden. Dat levert fascinerende resultaten op. In de galerie zijn tafelkleden met placemats van Killaars te koop die op deze manier bedrukt zijn. "Dan heb je wél een echte Killaars op tafel," aldus Van de Laar.

Catshuis

Een van de meest memorabele opdrachten van Fransje Killaars was de herinrichting in 2003 van de Herenkamer van het Catshuis. Net als bij eerdere ontwerpen had ze de ruimte bekleed met verschillende banen stof in rode tinten, verwijzend naar zeventiende-eeuwse wandbekledingen. Toen het gerenoveerde Catshuis werd opgeleverd, waren niet alle reacties positief. Een aantal ministers vond de kleuren te fel. Op 15 mei 2004 brak brand uit. Bij de renovatie is aan Fransje Killaars gevraagd om een versie met gedempte kleuren te leveren.

Wegens de verbouwingen van het Binnenhof en de daaruit volgende noodzakelijke verhuizingen wordt het interieur van het Catshuis nu grotendeels ontmanteld om het in te richten als kantoorruimte voor Algemene Zaken. "Het werk van Fransje moet eruit. Ik vraag me af waarom dat nodig is. Alles wordt nu opgeslagen en het is maar de vraag of het ooit nog terugkomt," verzucht Van de Laar. Zo te zien met pijn in het hart.

Fransje Killaars, 'The intuition', tot en met zondag 8 oktober, Galerie Maurits van der Laar. Meer informatie: www.mauritsvandelaar.nl

'Dan heb je wél een echte Killaars op tafel'

Cirque Mania #16 in theater Korzo

Leven uit een tankje

Jesse deed aan gymnastiek op nationaal niveau, judo, zwemmen en circus. Totdat hij de diagnose taaislijmziekte kreeg. Toch is hij de komende editie van Cirque Mania te gast op de zestiende editie van Korzo's feest van het hedendaagse circus.

Door Eric Korsten

Twee mensen op respectabele hoogte op een zogeheten Chinese mast, een klassiek circusattribuut. Bij voorbaat adembenemend. Letterlijk, voor circusmaker en acrobaat Jesse Huygh, die te gast is op de komende editie van Cirque Mania van Korzo. Dag in dag uit komt hij zuurstof tekort. Oorzaak: hij strijdt sinds zijn twaalfde tegen verschijnselen van de zogeheten taaislijmziekte. "Officieel heet het mucoviscidose," vertelt Huygh. Het is een aangeboren stoornis in het water- en zouttransport die leidt tot taai slijmen en uiteindelijk tot ademhalingsproblemen. "Daardoor is een zuurstoftankje aldoor op de set zichtbaar. Ik ben er afhankelijk van. En voor de kijker wordt ook meteen de moeite tastbaar die voor mij gepaard gaat met ademen."

Tegenwoordig gaat het wat beter met hem dan ten tijde van het maken van de voorstelling. "Drie jaar geleden had ik niet meer dan 34 procent van mijn longcapaciteit over. Het afdalen van een of twee etages was hachelijk. Dankzij nieuwe behandelingen kan ik intussen gebruikmaken van zo'n 72 procent, dus meer dan verdubbeld."

'À deux mètres' is een voorstelling waarin de Chinese mast wordt gebruikt en waarin toch ook het nodige aan partnerwerk te zien is. De voorstellingstitel verwijst naar de plastic levenslijn die hem verbindt met het draagbare tankje. Dat is de reden dat hij zich in de scène laat bijstaan. De speelruimte die hem in zijn eigen voorstelling is gegund, blijft beperkt tot een afstand van twee meter. Niettemin wenst hij zich te laten kleineren, regeren of intimideren door opkomende angstgevoelens. Op de set staat een collega hem bij, teneinde het optreden te vergemakkelijken, verklapt hij. "Het gaat allereerst om een voorstelling die menselijk is, met een boodschap van hoop. Maar toch ook van zelf grenzen durven opzoeken en die durven verleggen, meer nog: een voorstelling die laat zien wat het kan inhouden en kan betekenen om er voor elkaar te zijn."

Oefenstof

Buiten de trits voorstellingen die in de zestiende weekeditie van Cirque Mania te zien zijn, ver-

Jesse Huygh heeft door de zuurstoftank twee meter speelruimte. | Foto: Patrick Lemineur

zorgt het Noors/Nederlandse duo Marta & Kim twee workshops. "Zelf noemen we het 'Movement-Labs'," corrigeert Kim. "Het zijn bijeenkomsten, ontmoetingen waar we graag open research doen," valt Marta hem bij: Kim: "Dat houdt verband met de manier waarop we zelf bij voorkeur onze voorstellingen tot

'Voor de kijker wordt meteen de moeite tastbaar die gepaard gaat met ademen'

stand brengen. De voorstellingen die we maken liggen tussen dans en circus in. We maken nieuw werk door onszelf eerst vragen te stellen, het antwoord vinden we door gewoonweg samen te gaan bewegen.

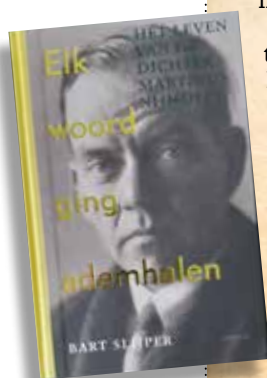
Een antwoord vinden we dus niet in woorden, maar in fysieke zin."

Waar in het ene Lab hun aandacht uitgaat naar professionals uit de podiumpraktijk, staat in het andere de amateur centraal, om preciezer te zijn: jongeren tussen de 15 en 25 jaar. Kim: "We gaan ze uitnodigen om creatief te bewegen en die bewegingen verder te onderzoeken." Marta: "We gaan experimenten met ze aan, op zoek naar artistieke oplossingen. Je zou het misschien nog het beste kunnen vergelijken met een workshop." In de praktijk komt dat erop neer dat ze voorstellen doen voor het uitvoeren van opdrachten en spelletjes. Kim: "Zoals de vraag hoe je iemand lift van de ene naar de andere plek. Of als de een op de vloer ligt en de ander erbovenop. Hoe kunnen ze dan samen opstaan en weer naar beneden gaan?" Doel is mogelijke oplossingen aan te reiken. Kim: "We richten ons daarbij op jongeren die al het een en ander bij een jeugd circus hebben opgepikt of die bij Korzo betrokken zijn bij het maken van een dansprogramma."

Cirque Mania #16, vrijdag 22 september tot en met zondag 24 september, Korzo. Meer informatie: www.korzo.nl

BOEKJE OPEN

Literatuurlijefhebber Mario Molegraaf belicht Haagse aspecten van nieuwe uitgaven.

Leven uit een koffertje

Martinus Nijhoff

Jarenlang viel als het over Martinus Nijhoff ging het woord spookbiografie. Andreas Oosthoek kondigde al zo'n halve eeuw geleden een biografie aan over de grote dichter, maar helaas kwam die nooit. Hij kocht de villa die Nijhoff liet bouwen in de Walcherse duinen en raakte bevriend met diens zoon Faan. Uiteindelijk gunde hij de eer aan Bart Slijper en die produceerde betrekkelijk snel 'Elk woord ging ademhalen'. Ongetwijfeld een andere biografie dan Oosthoek in gedachten had, hij keek door de ogen van Faan, die weer door de ogen keek van zijn moeder, op papier jarenlang met de Haagse dichter getrouwd. Slijper neemt afstand van Faan, al laat hij hem af en toe aan het woord. Zo citeert hij zijn woorden: 'Mijn vaders leven bestond uit een koffertje.'

Inderdaad leidde hij een zwerfend bestaan, een eeuwige voorbijganger voor wie concrete plaatsnamen, reële adressen, er nauwelijks toe leken te doen. Ze waren er natuurlijk wel: Nijhoff werd in 1894 geboren in de Haagse Barentszstraat en stierf in 1953 in de Haagse Kleine Kazernestraat. Zijn dood doet Slijper in één zinnenstuk af: 'een willekeurige datum, waarop zijn leven zomaar wegwaait.' Over Nijhoffs graf, een banaal graf op Westduin, met trouwringen tussen zijn naam en die van de door Faan verafschuwde toneeldiva Georgette Hagendoorn, zwijgt hij zelfs helemaal. Gelukkig is hij iets mededeelzamer over Nijhoffs bestaan, al was dat nogal saai. Kamerjas uit, kamerjas aan, zou je kunnen samenvatten. Interessant is bijvoorbeeld wat de biografie vertelt over Nijhoff als legerofficier.

De aandacht gaat vooral uit naar de letterkunde, naar de bekende gedichten, maar ook naar onbekende onderdelen uit het oeuvre, zoals zijn religieuze spelen, voor christenen een middel om hem in te lijven, voor literatuurkenners eerder een bron van ergernis. Tot nu toe dan, deze boeiende biografie zou weleens de aanzet kunnen geven om nader naar Nijhoff te kijken. Hij heeft 'iets tussen onrust, doelloosheid en onvrede in', zegt de biografie terloops. Ik denk aan 'De danser', het gedicht dat begint: 'Onder mijn huid leeft een gevangen dier/ Dat wild beweegt en zich naar buiten bijt.' Melden zich daar toch spoken?

MARIO MOLEGRAAF

Bart Slijper, 'Elk woord ging ademhalen. Het leven van de dichter Martinus Nijhoff' (424 pagina's). Uitgever: Prometheus. Prijs (gebonden): € 39,99.

The Fashionweek The Hague

Couture op catwalk en op straat

The Fashionweek The Hague manifesteert zich met unieke ontwerpen van bekende en beginnende modeontwerpers in onder meer Hotel Des Indes en op het Lange Voorhout, en sluit af met een modeshow in Amare.

Op het schelpenpad wordt de modetentoonstelling 'Lange Voor Haute Couture' opgesteld. | Foto: Irshad Abdoel

Het Lange Voorhout is deze keer een van de trekpleisters. | Foto: Inna Pachkina

De officiële openingsshow zal donderdag 5 oktober plaatsvinden op een catwalk in Hotel Des Indes. | Foto: Inna Pachkina.

Door Margreet Hofland

‘W’ e kijken ernaar uit om modetalenten in Den Haag te presenteren,” zegt Allan Vos, organisator van The Fashionweek The Hague (TFW), die begint op 4 oktober. “Ik ben er ook dit jaar weer ontzettend trots op dat we het voor elkaar hebben gekregen om nieuw maar ook bewezen talent een podium te bieden. Op de mooiste plekjes in de stad laten we zien dat kunst en mode dicht bij elkaar staan. Deze keer is er extra aandacht voor ‘designermade’ mode: ambachtelijke en met de hand gemaakte couture.”

The Fashionweek bestaat sinds 2019 en is inmiddels uitgegroeid tot een spraakmakend evenement. Ook dit najaar staat de hofstad weer een aantal dagen in het teken van de mode. Naast verschillende tentoonstellingen zijn er mode-

shows, workshops en een designwedstrijd en is er een etalageroute uitgezet. “Hoogtepunten zijn presentaties van talenten als Studio Hiem, Bas Kosters, C’est Jeanne en Ilona Simons, de winnaar van The Fashionweek Talent Award 2022.”

‘Fashion On Escher’

Het Lange Voorhout is deze keer een van de trekpleisters. De officiële openingsshow zal donderdag 5 oktober plaatsvinden op een catwalk in Hotel Des Indes. Drie ontwerpers, Katie Tubbing, Studio Hiem en Janne van Wezel, tonen tijdens deze ‘Fashion On Escher’-modeshow hun nieuwste collecties, geïnspireerd door de beroemde kunstenaar. De ontwerpen van Tubbing staan bekend om het gebruik van kant en borduursels en 3D-technieken. Patrick Hiemstra van Studio Hiem maakt ontwerpen die zich kenmerken door het heridentificeren van gender, hij maakt gebruik van extravagante

volumes. Van Wezel houdt ervan te experimenteren met collages, ze haalt hier nieuwe vormen en silhouetten uit.

Na afloop van de openingsmodeshow kunnen bezoekers op de eerste verdieping van Des Indes het werk van jonge talenten bekijken. “Het gaat om unieke ontwerpen die conceptueel, doordacht, niet trendvolgend maar trendsettend zijn, met aandacht voor het ambacht, het handwerk en de duurzaamheid. Inclusieve en sustainable ontwerpers brengen samen de toekomst van mode tijdens The Fashionweek,” aldus Vos.

Glazen containers

Op het schelpenpad wordt de modetentoonstelling ‘Lange Voor Haute Couture’ opgesteld. In glazen containers worden ontwerpen van Bas Kosters, Michelangelo Winklaar, Louise Noordam en Jimmy Paul geëxposeerd. Bezoekers kunnen de ontwerpen dan van

heel dichtbij bekijken. Op deze locatie wordt ook een pop-upatelier neergezet, waar extra aandacht is voor duurzaamheid, het ambacht en couturetechnieken als borduren. Het publiek wordt uitgeno-

‘De unieke ontwerpen zijn niet trendvolgend maar trendsettend’

digd mee te werken aan een bijzonder couturerstuk. Vos: “De tentoonstelling van couture op het Lange Voorhout is net als de modeshow

in Hotel Des Indes uniek. Ik kijk er zelf erg naar uit.”

Samen met Dutch Fashion Embassy, een stichting die de Fashionweek initieert, organiseert The Fashionweek elk jaar een competitie voor nieuw modetalent. Twaalf geselecteerde deelnemers presenteren hun ontwerpen op vrijdag 6 oktober tijdens de modeshow in Amare. De winnende ontwerper ontvangt naast een geldbedrag de mogelijkheid om volgend jaar tijdens TFW 2024 een modecollectie te showen. Oud-winnares Simons toont dit jaar een nieuwe collectie waarin ze speelt met elementen als hoe mannelijke streetwear eruit zou moeten zien en hoe mannen zich in de wereld zouden kunnen presenteren.

‘The Fashionweek Den Haag’, woensdag 4 oktober tot en met zondag 8 oktober. Meer informatie en tickets voor de modeshow: www.thefashionweek.nl

Theater, muziek & evenementen

Vrijdag 22 september

- 09:00 **Marktdag - De Haagse Markt** | Markt | De Haagse Markt, gratis, www.dehaagsemarkt.nl
- 09:30 **Babyconcert (o t/m 24 maanden)** | Muziek/Jeugd | Babyconcertjes is een serie van concerten met klassieke muziek en de kwaliteit die je hoort in een concertzaal, maar met een groot verschil: je baby is van harte welkom! Theater en Filmhuis Dakota, € 3,00 - € 6,00, www.theaterdakota.nl
- 09:30 **Peuterdans (2+)** | Voorstelling/Dans/Jeugd | Samen met je kind dansen, springen en swingen op muziek? Kom naar Peuterdans, voor jongens en meisjes tot 4 jaar met hun ouders, oma of opa. De Regentes, € 5,00, www.theaterderegentes.nl
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Rondleiding/Jeugd/Overig | Tweede Kamer, € 6,00, www.prodemos.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | Centrum Den Haag, € 2,00 - € 15,00, www.willemsvaart.nl
- 10:00 **Roofkunst - € 10 verhalen** | Tentoonstellingen | De tentoonstelling Roofkunst - € 10 verhalen maakt je deelgenoot van de worsteling die musea met gestolen kunst hebben. Met een vr-bril op bevind je je ineens in een geheime kunsttopslag. In een tunnel, een kilometer onder de grond, sta je plotseling oog in oog met een gestolen Rembrandt. Hoe is die daar terecht gekomen? Mauritshuis, € 19,00, www.mauritshuis.nl
- 10:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jeugd | Museon - Omniversum, € 14,00 - € 16,50, www.museon-omniversum.nl
- 10:45 **Babyconcert (o t/m 24 maanden)** | Muziek/Jeugd | Babyconcertjes is een serie van concerten met klassieke muziek en de kwaliteit die je hoort in een concertzaal, maar met een groot verschil: je baby is van harte welkom! Theater en Filmhuis Dakota, € 3,00 - € 6,00, www.theaterdakota.nl
- 11:00 **Wandeltour Enter the Hague** | Excursies/Wandeloct/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 25,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **TrashUre Hunt Summer Challenge** | Excursies/Wandeloct | De Pier, gratis, www.trashurehunt.org
- 11:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 11:00 **Vlietvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 11:00 **Fietstour Enter the Hague** | Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Street art tour Enter the Hague** | Excursies/Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Familierondleiding Tweede Kamer (6+)** | Rondleiding/Jeugd | Tweede Kamer, € 7,50, www.prodemos.nl
- 12:00 **Carillonconcerten in de Nutstuin** | Muziek/Klassieke muziek | Nutshuis, gratis, www.stichtingcarillon-denhaag.nl
- 13:00 **Dimitri van der Werf - Conference of Birds** | Tentoonstellingen | Dimitri van der Werf presenteert de eerste met Artificial Intelligence tot stand gekomen solotentoonstelling in een galerie in Nederland. Centrum Den Haag, gratis, www.dimitrivanderwerf.com
- 13:00 **Beklimming van De Haagse Toren** | Excursies/Rondleiding/Groepsuitjes | De Haagse Toren, € 5,50 - € 7,50, www.gdh.smarteventmanager.nl
- 13:30 **Rondleiding Piet Oudolfuin** | Excursies/Rondleiding | Museum Voorlinden, € 7,50, www.voorlinden.nl
- 14:00 **Het Danspaleis** | Dans | Alle ouderen kwiek, mentaal, fysiek, met dansen en muziek. Het Danspaleis is een 'tankstation van levensvreugde' en komt naar Den Haag! Amare, gratis, www.amare.nl

- 14:00 **Royal History tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct/Koninklijk | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 16:00 **Rapunzel de musical 4+** | Voorstelling/Musical/Jeugd | Beleef een sprookjesachtige middag in het theater met de familiemusical Rapunzel! Voor iedereen vanaf 4 jaar. Rijswijkse Schouwburg, € 24,50, www.rijswijksschouwburg.nl, www.stage-entertainment.nl
- 17:00 **Oktoberfest bij Haags Hoog** | Festivals/Muziek/Pop/Stappen | Vrijdag 22 september is het tijd om je Dirndl en Lederhosen uit het stof te halen voor een heus Oktoberfest bij Haags Hoog. Haags Hoog, € 7,50, www.haagshoog.nl
- 17:30 **Cirque Mania #16** | Festivals/Voorstelling/Circus | Tijdens Cirque Mania ervaar je een weekend lang dat circus in Nederland groeit en bloeit. Laat je verrassen met alles dat Cirque Mania te bieden heeft. Korzo theater, Diverse prijzen, www.korzo.nl
- 18:00 **Pink Floyd - Dark Side Of The Moon** | Film/Muziek/Pop | Museon - Omniversum, € 12,50, www.museon-omniversum.nl, www.amare.nl
- 19:00 **Het Oppimp Atelier** | Jeugd/Workshops/Overig | In het Oppimp Atelier kun je je eigen kleding oppimpen onder begeleiding van een Haagse kunstenaar. Hierdoor wordt je kleding persoonlijker en gooi je het hopelijk minder gauw weg en zorg je voor een duurzamer wereld! Overig Den Haag, gratis, www.cultuurgebaar.nl
- 19:30 **Stom (10+)** | Voorstelling/Toneel/Jeugd | Het Nationale Theater - Theater aan het Spui, € 8,50 - € 13,00, www.hnt.nl
- 19:45 **NDT 1 - In/with/in** | Voorstelling/Dans | Geïnspireerd door ruimtes waarin een publiek een actieve rol speelt, onderzoeken Imre van Opstal & Marne van Opstal het idee van synchroniciteit in hun nieuwe werk voor NDT 1. Amare, € 10,00 - 45,00, www.amare.nl
- 20:00 **ADO Den Haag - SC Telstar** | Sport | Thuiswedstrijd ADO Den Haag - SC Telstar Bingol Stadion - ADO Den Haag voetbalstadion, www.adodenhaag.nl
- 20:00 **Black Box Revelation** | Muziek/Pop | PAARD, € 21,00, www.paard.nl
- 20:00 **Storkie's International (English) Trivia Night** | Stappen/Overig | The Golden Stork, gratis, www.thegoldenstork.com
- 20:00 **Disney's AIDA** | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 64,00 - € 103,00, www.stage-entertainment.nl
- 20:00 **Huygens Festival 2023** | Festivals/Muziek/Klassieke muziek | Overig Den Haag, € 0,00 - € 25,00, www.huygensfestival.nl
- 20:00 **ABBA: The Movie - Fan Event** | Film/Muziek | Museon - Omniversum, € 14,50, www.museon-omniversum.nl
- 20:00 **Nachtschade: Lifeless Past + Wittgenstein's Lolita + The Medicines** | Muziek/Pop | Een vaste dark wave avond in Musicon met live bands en djs. Hosted by djs Fred & Fancy. Musicon, € 8,00, www.musicon.nl
- 20:15 **Herman van Veen - Een Voorstelling** | Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 39,50 - € 15,50, www.hnt.nl, www.hermanvanveen.com/
- 20:15 **Tess Merlot (trio)** | Muziek | Acoustic Alley presenteert: Tess Merlot (trio) in Theater in de Steeg. Theater in de steeg, € 20,00, www.veiligreserveren.nl
- 20:15 **Luitenant Gustl** | Voorstelling/Toneel | Haalt een officier, gevangen in erodes, de ochtend nog wel? Een wonderlijke tragikomedie. Theater Branoul, € 15,00 - € 29,50, www.branoul.nl
- 20:30 **Blauwe Vinkjes - Disclaimer** | Voorstelling/Cabaret | In 'DISCLAIMER' spelen, zingen en kruipen Manon Blaauw en Kevin van den Berg in de rol van herkenbare karakters en typetjes. Ze impliceren, reflecteren, profileren én provoceren. Theater Pepijn, € 16,00, www.diligentia-pepijn.nl
- 20:30 **Thjum Arts - Tijdloos Genot** | Voorstelling/Cabaret | Thjum Arts speelt in zijn voorstelling 'Tijdloos Genot' een anti-held en

- dat doet hij met verve. Met zijn intelligente grappen kiest hij de route van het understatement. Theater Ludens, € 17,50, www.theaterludens.nl, www.thjum.nl
- 20:30 **Joost Oomen - Alle dichters hebben gouden helikopters** | Voorstelling/Cabaret/Lezing/debat | In Alle dichters hebben gouden helikopters legt Joost Oomen uit hoe poëzie werkt. In een heldere analyse vol verhalen over de grootste dichters en met gedichten van hem zelf, maakt hij de poëzie voor iedereen toegankelijk. Het Nationale Theater - Zaal 3, € 12,50 - € 16,50, www.hnt.nl, www.joostoomen.com
- 20:30 **Climax** | Voorstelling/Toneel | De Regentes, € 20,00 - € 32,00, www.lautrepaysduthatre.com
- 20:30 **Frère(s)** | Voorstelling/Toneel | Een voorstelling in het Frans (zonder ondertitels) vol passie en nostalgie, gelach en tranen. En net als in de liefde is er een begin, een midden en soms een einde. De Regentes, € 20,00 - € 32,00, www.lautrepaysduthatre.com
- 20:30 **Javier Guzman - Laatste wissel** | Voorstelling/Cabaret | Deze cabarettier keert terug in de theaters met zijn nieuwste voorstelling "Laatste Wissel". Het Veur theater, € 21,00, www.javierguzman.nl
- 20:30 **Den Haag bij Schemer en Night - Wandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 20:30 **Blacklight X** | Voorstelling/Overig | Boulevard Scheveningen, gratis
- 21:00 **Millers Night Life** | Muziek/Dance/Stappen | Millers, gratis, www.millersdenhaag.nl
- 21:00 **Envy** | Muziek/Pop/Dance/Stappen | Hofhouse, € 15,00 - € 32,50, www.hofhouse.nl
- 21:30 **Boss Capone & Patsy** | Muziek/Pop | De Zwarte Ruit, gratis
- 22:00 **Crazy Piano's Clubavond** | Muziek/Pop/Stappen | Crazy Piano's, € 12,50, www.crazypianos.weticket.com
- 22:00 **Magistrat clubbing maandkalender** | Muziek/Dance/Stappen | Club Magistrat, Variabel, www.facebook.com/clubmagistrat
- 23:00 **Club Rootz - Rootz XXL** | Muziek/Dance/Stappen | Rootz, Gratis, www.rootz.nl

Zaterdag 23 september

- 09:00 **Marktdag - De Haagse Markt** | Markt | De Haagse Markt, gratis, www.dehaagsemarkt.nl
- 09:30 **Escher voor blinden en slechtzienden** | Rondleiding/Overig | Escher in Het Paleis, € 11,00, www.escherinhetpaleis.nl
- 10:00 **Stadsspelen Den Haag** | Sport/Open dag/Jeugd | Sportcampus Zuiderpark, gratis, www.gogo.denhaag.nl
- 10:00 **Huygens Festival 2023** | Festivals/Muziek/Klassieke muziek | Overig Den Haag, € 0,00 - € 25,00, www.huygensfestival.nl
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Rondleiding/Jeugd/Overig | Tweede Kamer, € 6,00, www.prodemos.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | Centrum Den Haag, € 2,00 - € 15,00, www.willemsvaart.nl
- 10:00 **Den Haag Wereldstad achter de Duienen - Fietstour** | Excursies/Fietstocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 10:15 **Hop-on Hop-off - Tourist Tram** | Excursies/Rondritten | Tourist Tram, € 0,00 - € 16,00
- 10:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jeugd | Museon - Omniversum, € 14,00 - € 16,50, www.museon-omniversum.nl
- 11:00 **Vliegerfestival Scheveningen** | Festivals/Sport/Jeugd/Overig | Scheveningen Bad, gratis, www.vliegerfeestscheveningen.nl
- 11:00 **iLocal World Food Tour - zonder gids** | Excursies/Wandeloct/Fietstocht | Ga op culinaire ontdekkingsreis in de Schilderswijk en proef een palet aan internationale smaken en gerechten.

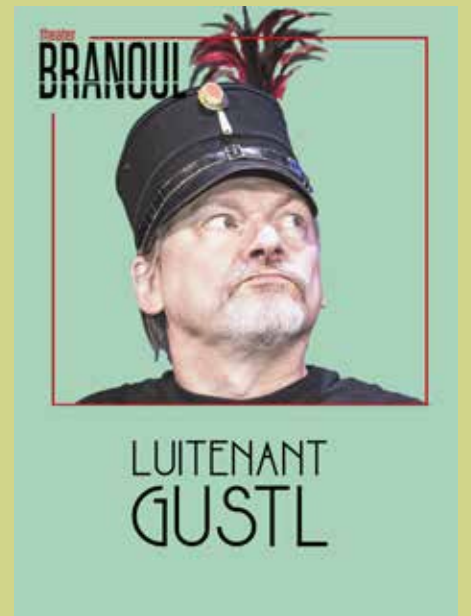
- Centrum Den Haag, € 9,95
- 11:00 **Breaking the Walls Tour** | Excursies/Rondleiding/Fietstocht | Centrum Den Haag, € 25,00, www.schilderswijkbewonerstours.nl
- 11:00 **Rondleiding bunkers landgoed Rijksdorp** | Excursies/Rondleiding | Duik in het oorlogsverleden van de Atlantikwall op het oude landgoed Rijksdorp bij Wassenaar (Van der Doeslaan 3, Wassenaar). Wassenaarse Slag, € 6,00 - € 10,00, www.staatsbosbeheer.nl, www.bunkersinwassenaar.nl
- 11:00 **Wandeltour Enter the Hague** | Excursies/Wandeloct/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 25,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Dorpswandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct/Jeugd/Overig | Muzee Scheveningen, € 5,00, www.muzeescheveningen.nl
- 11:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor,

- Centrum Den Haag, € 85,00, www.indofoodtours.nl
- 12:00 **Beautiful Africa Day** | Festivals/Culinaire/Muziek/Wereldmuziek | Vier met de Internationale dag voor mensen van Afrikaanse afkomst. Kom de glamour en schoonheid van Afrika ervaren op een dag waarop het Africa Cultural Promotion Center haar erfgoed en cultuur deelt door middel van eten, muziek, dans en mode. Amare, gratis, www.theacpc.nl
- 12:00 **iLocal Premium World Food Tour** | Excursies/Wandeloct | Tijdens deze unieke foodtour met een VIP-ervaring, beleef je alle facetten van de meest internationale wijk van Nederland. Je maakt op een magische wijze kennis met een wereldkeuken zoals alleen de Schilderswijk die kent. The Social Hub The Hague, € 59,00
- 13:00 **Cirque Mania #16** | Festivals/Voorstelling/Circus | Tijdens Cirque Mania ervaar je een weekend lang dat circus in Nederland groeit en bloeit. Laat je verrassen met alles dat Cirque Mania te bieden heeft.

advertentie

'Luitenant Gustl': een wonderlijke tragikomedie Te zien t/m zondag 8 oktober, Theater Branoul

We zijn in Wenen, rond het fin de siècle. Luitenant Gustl wordt na een niet zo'n interessante voorstelling in de schouwburg zwaar beledigd door de meesterbakker. Zijn eer en ego lopen een behoorlijke deuk op. Hoe durft de bakker hem zo te bejegenen! Hij heeft maar één optie: volgens de militaire erodecode is hij verplicht om zijn eigen leven te nemen. Maar de nacht eindigt met een verrassing voor de Weense militair. Met: Bob Schwarze. Berwerking en regie: Manon Barthels.

Meer informatie en kaartverkoop: www.branoul.nl

- € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 11:00 **Vlietvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 11:00 **Fietstour Enter the Hague** | Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Street art tour Enter the Hague** | Excursies/Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Familierondleiding Tweede Kamer (6+)** | Rondleiding/Jeugd | Tweede Kamer, € 7,50, www.prodemos.nl
- 11:30 **Red Bull Stalen Ros** | Festivals/Optocht | Dertig teams zullen met hun zelfontworpen stalen rossen het uitdagende parcours af gaan om de bel te bereiken. Centrum Den Haag, gratis, www.redbull.com
- 11:30 **Zingen Aan Zee Korenfestival 2023** | Muziek/Klassieke muziek/Pop/Dance/Jazz/Wereldmuziek | Podium aan Zee, gratis, www.podiumaanzee.nl
- 11:30 **Rondleiding door Amare** | Rondleiding | Amare, € 10,00, www.amare.nl
- 12:00 **Kunstroute van Kops** | Wandeloct | Tijdens de Kunstroute stellen kunstenaars van Kops hun huizen en ateliers openstellen voor het publiek. Muzee Scheveningen, gratis, www.kunstopstoscheveningen.nl
- 12:00 **Vissermannen rondleidingen** | Rondleiding | Muzee Scheveningen, gratis
- 12:00 **Indofoodtours** | Rondleiding/Wandeloct/Fietstocht | Een Indofoodtour te voet of op de fiets waarbij je al etend Indisch/Indonesisch Den Haag ontdekt.

- Korzo theater, Diverse prijzen, www.korzo.nl
- 13:00 **Beklimming van De Haagse Toren** | Excursies/Rondleiding/Groepsuitjes | De Haagse Toren, € 5,50 - € 7,50, www.gdh.smarteventmanager.nl
- 14:00 **Kooman's Poppentheater - Swaffie de Zeehond (5+)** | Jeugd | Kooman's Poppentheater, € 14,00, www.koomanpoppentheater.nl
- 14:00 **Internationaal Orgelmiddag** | Muziek/Klassieke muziek | Tijdens het Internationaal Orgelmiddag in de Elandstraatkerk in Den Haag zullen toporganisten van binnen en buitenland spelen. Elandstraatkerk, € 10,00 - € 15,00, www.orgelelandstraatkerk.nl
- 14:00 **Royal History tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct/Koninklijk | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 15:00 **Disney's AIDA** | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 64,00 - € 103,00, www.stage-entertainment.nl
- 15:30 **iLocal World Food Tour - met gids** | Excursies/Wandeloct/Fietstocht | Ga op culinaire ontdekkingsreis in de Schilderswijk en proef een palet aan internationale smaken en gerechten. Centrum Den Haag, € 12,50
- 16:00 **Internationaal Orgelmiddag** | Muziek/Klassieke muziek | Tijdens het Internationaal Orgelmiddag in de Elandstraatkerk in Den Haag zullen toporganisten van binnen en buitenland spelen. Elandstraatkerk, € 10,00 - € 15,00, www.orgelelandstraatkerk.nl
- 17:00 **Happy Feelings** | Muziek/Dance/Stappen | Colorado Charlie, € 18,00 - € 36,50, www.happyfeelings.nl
- 17:00 **Lokaal69 - Binnen de Lijntjes** | Voorstelling/Toneel | Overig Den Haag, € 7,00 - € 11,50,

www.hoenu.nl, www.lokaal69.nl

18:00 **Jazz in the Park #4 – Miles Vibes Plus** | Muziek/Pop/Wereldmuziek | Miles Vibes Plus in het park! Met de Haagse muzikiconen Michael Varekamp & Wiboud Burkens alias The Legends en speciale gast Manoushka Zegelaar Breeveld. Zuiderparktheater, € 16,00, www.zuiderparktheater.nl

18:00 **Pink Floyd - Dark Side Of The Moon** | Film/Muziek/Pop | Museon - Omniversum, € 12,50, www.museon-omniversum.nl, www.amare.nl

19:00 **The Hague English Comedy Nights** | Voorstelling/Cabaret | Theater Branoul, € 19,00, www.branoul.nl

19:00 **Supafly festival** | Festivals/Muziek/Pop | Cross-over festival dat hokjesdenken overstijgt en diep geworteld ligt in neo-soul/R&B/hiphop/jazz. Verwacht een muzikaal genrepalet met smaakmakers binnen het genre, zowel upcoming acts als gevestigde namen. PAARD, € 20,00, www.paard.nl

19:30 **Disney's AIDA** | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 64,00 - € 103,00, www.stage-entertainment.nl

19:30 **Tastes Like More! Kompaan X New European Ensemble** | Muziek | New European Ensemble en Kompaan hebben de krachten gebundeld voor een unieke samenwerking! Op zaterdag 23 september kun je bij een bijzondere concertervaring zijn. Kompaan Brouwerij & Bar, € 53,09, www.eventbrite.nl, www.kompaanbier.nl

19:45 **NDT 1 - In/with/in** | Voorstelling/Dans | Geïnspireerd door ruimtes waarin een publiek een actieve rol speelt, onderzoeken Imre van Opstal & Marne van Opstal het idee van synchroniciteit in hun nieuwe werk voor NDT 1. Amare, € 10,00 - 45,00, www.amare.nl

20:00 **Henry van Loon - Jannie The Show Dog** | Voorstelling/Cabaret | Toen Henry van Loon zijn hond Jannie kreeg brak niet lang daarna een wereldwijde pandemie uit en zat hij ineens permanent binnen met die nerveuze joekel. Rijswijkse Schouwburg, € 26,50, www.rijswijksechouwburg.nl, www.henryvanloon.nl

20:00 **Lokaal69 - Binnen de Lijntjes** | Voorstelling/Toneel | Overig Den Haag, € 7,00 - € 11,50, www.hoenu.nl, www.lokaal69.nl

20:00 **Hang Youth** | Muziek | PAARD, € 15,00 - € 20,00, www.paard.nl, www.hangyouth.bandcamp.com

20:00 **ABBA: The Movie - Fan Event** | Film/Muziek | Museon - Omniversum, € 14,50, www.museon-omniversum.nl

20:00 **Paardcafé: Kaleidoscoop** | Stappen | PAARD, € 5,00, www.paard.nl

20:15 **Iris Hond & Kamerata Zuid** | Muziek/Klassieke muziek | Pianiste Iris Hond en Strijkorkest Kamerata Zuid brengen een nieuw avondvullend programma naar de Nederlandse concertzalen, met als hoogtepunt de Nederlandse première van het pianoconcert van Ludovico Einaudi. Amare, € 11,00 - € 35,00, www.amare.nl, www.irishond.nl

20:15 **Herman van Veen - Een Voorstelling** | Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 39,50 - € 15,50, www.hnt.nl, www.hermanvanveen.com

20:15 **Cameretten Festival - Voorrondes (2/2)** | Voorstelling/Cabaret | Theater en Filmhuis Dakota, € 15,00, www.theaterdakota.nl, www.cameretten.nl

20:30 **Cor Bakker - Hollandse Helden** | Muziek/Pop | Stadstheater Zoetermeer, € 22,50, www.stadstheater.nl, www.corbakker.nl

20:30 **Annick Boer - Deze is nog beter!** | Voorstelling/Cabaret | Theater PePijn, € 17,00, www.diligentia-pepijn.nl, www.annickboer.nl

20:30 **Carel Kraaijenhof - Carel viert de Tango** | Muziek/Pop/Wereldmuziek | Al 40 jaar samen met de liefde van zijn leven: de bandoneon! Carel Kraayenhof heeft dit jaar veel te vieren en daarom pakt hij flink uit. Theater Ludens, Try out, € 25,00, www.theaterludens.nl, www.carelkraayenhof.nl

20:30 **All Men Must Die** | Voorstelling/Toneel | Moeten alle mannen écht dood? Kun je geweld bestrijden met geweld? Is destructie noodzakelijk om tot het broodnodige nieuwe geluid te komen? Eet elke revolutie haar eigen kinderen op? Het Nationale Theater - Zaal 3, € 12,50 - € 16,50, www.hnt.nl, www.cargocollective.com

20:30 **Den Haag bij Schemer en Night - Wandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl

20:30 **Blacklight X** | Voorstelling/Overig | Boulevard Scheveningen, gratis

20:30 **Dub Music On** | Muziek/Wereldmuziek/Stappen | MusicOn, € 7,50, www.musicon.nl

21:00 **Millers Night Life** | Muziek/Dance/Stappen | Millers, gratis, www.millersdenhaag.nl

21:00 **The Hague English Comedy Nights** | Voorstelling/Cabaret | Theater Branoul, € 19,00, www.branoul.nl

22:00 **Crazy Piano's Clubavond** | Muziek/Pop/Stappen | Crazy Piano's, € 12,50, www.crazypianos.weticket.com

22:00 **PIP clubbing maandkalender** | Muziek/Dance/Stappen | Iedere maand verschillende thema avonden en diverse gevestigde dj's uit de underground dance scene uit heel Europa, die speciaal naar PIP Den Haag komen. PIP Den Haag, € 14,00, www.pipdenhaag.nl

23:00 **Club Rootz - Rootz XXL** | Muziek/Dance/Stappen | Vaste clubavond in Restaurant Rootz op de vrijdag en zaterdagavond met de beste hits, lekkerste beats om op te dansen en de bekendste meezingers de hele nacht door. Rootz, Gratis, www.rootz.nl

23:00 **Nasty Saturday** | Muziek/Dance/Stappen | De Zwarte Ruiter, gratis, www.zwarteruiter.nl

Zondag 24 september

10:00 **Stadsspelen Den Haag** | Sport/Open dag/Jeugd | Sportcampus Zuiderpark, gratis, www.gogo.denhaag.nl

10:00 **Zondagmorgen Bootontbijtje - The Hague Boat** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | The Hague Boat, € 27,50, www.thehagueboat.nl

10:00 **Het Laagland - VO-LU-ME** | Voorstelling/Toneel/Jeugd | 'VO-LU-ME' is voor de allerkleinsten een eerste kennismaking met theater. Een voorstelling waarin het gewone als vanzelf bijzonder wordt. Theater de Veste, € 7,50 - € 10,00, www.theaterdeveste.nl

10:00 **Just Peace Open Day** | Rondleiding/Open dag | Centrum Den Haag, gratis, www.justpeacethehague.com

10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | Centrum Den Haag, € 2,00 - € 15,00, www.willemsvaart.nl

10:15 **Hop-on Hop-off - Tourist Tram** | Excursies/Rondritten | Tourist Tram, € 0,00 - € 16,00

10:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jeugd | Museon - Omniversum, € 14,00 - € 16,50, www.museon-omniversum.nl

10:30 **Rondleiding Koninklijke Schouwburg** | Rondleiding | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 16,00

10:30 **Residentie Kamerkoor - Cantatedienst BWV 150** | Muziek/Klassieke muziek | Kloosterkerk, gratis, www.bachensembles.nl

10:30 **Ooievaart - Drie parkenvaart** | Excursies/Bootocht | W Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl

11:00 **Vliegerfestival Scheveningen** | Festivals/Sport/Jeugd/Overig | Scheveningen Bad, gratis, www.vliegerfeestscheveningen.nl

11:00 **Wandeltour Enter the Hague** | Excursies/Wandeloct/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 25,00, www.enterthehague.com

11:00 **Gilde Den Haag - Residentiewandeling Nederlands** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct/Groepsuitjes | Plein, € 4,00 - € 8,00, www.gildeddenhaag.nl

11:00 **Valentijn - Stapelgek (3+)** | Voorstelling/Toneel/Jeugd | Theatervoorstelling Stapelgek gaat over bouwen, stapelen, doorzetten, en nooit opgeven. Theater Ludens, € 9,00 - € 10,50, www.theaterludens.nl, www.valentijn-productiehuis.nl

11:00 **Roeland Drost** | Muziek/Klassieke muziek | Laat je meevoeren, kom dicht op de vleugel zitten, of neem een matje mee en luister terwijl je ligt. Roeland probeert, in zijn concerten de afstand tot het instrument en de artiest zo klein mogelijk te maken. De Regentes, € 15,00, www.theaterderegentes.nl

11:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl

11:00 **Fietstour Enter the Hague** | Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com

11:00 **Street art tour Enter The Hague** | Excursies/Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com

11:30 **Else Krijgsman - Bijzondere Zondagochtend Concerten** | Muziek/Klassieke muziek | Pianiste Else Krijgsman speelt en vertelt. De opbrengst gaat naar Artsen zonder Grenzen. Else Krijgsman (90+) was 35 jaar hoofdadvocante aan de conservatoria in Amsterdam en Den Haag. Concertsalon Else Krijgsman, € 15,00, www.elsekrijgsman.com

11:30 **Het Laagland - VO-LU-ME** | Voorstelling/Toneel/Jeugd | 'VO-LU-ME' is voor de allerkleinsten een eerste kennismaking met theater. Een voorstelling waarin het gewone als vanzelf bijzonder wordt. Theater de Veste, € 7,50 - € 10,00, www.theaterdeveste.nl

11:30 **Hé, wie zit er op de wc (2+)** | Voorstelling/Toneel/Jeugd | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 9,50 - € 14,50, www.hnt.nl, www.vanaf2.nl

11:30 **Piepschuim - Buiten de lijntjes** | Voorstelling/Cabaret | Première Parterre, € 22,00, www.premiereparterre.nl, www.piepschuim.com

11:45 **James Oesi & Djuwa Mroivili** | Muziek/Klassieke muziek | Voor het eerst werken contrabassist James Oesi en pianiste Djuwa Mroivili samen. Met een bijzonder programma vol bekend en minder bekend klassiek repertoire. Stadstheater Zoetermeer, € 19,00, www.stadstheater.nl, www.jamesoesi.com

12:00 **Kunstroute van Kops** | Wandeloct | Tijdens de Kunstroute stellen kunstenaars van Kops hun huizen en ateliers openstellen voor het publiek. Musee Scheveningen, gratis, www.kunstopscheveningen.nl

12:00 **Ooievaart - Literaire belevenis op het water** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 13,50, www.ooievaart.nl

12:00 **Cirque Mania #16** | Festivals/Voorstelling/Circus | Tijdens Cirque Mania ervaar je een weekend lang dat circus in Nederland groeit en bloeit. Laat je verrassen met alles dat Cirque Mania te bieden heeft. Korzo theater, Diverse prijzen, www.korzo.nl

12:00 **Rondleiding Koninklijke Schouwburg** | Rondleiding | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 16,00

12:30 **Rondleiding door de voormalige Amerikaanse Ambassade** | Excursies/Rondleiding | West Den Haag, € 12,50, www.eventbrite.nl, www.westdenhaag.nl

13:00 **Beklimming van De Haagse Toren** | Excursies/Rondleiding/Groepsuitjes | De Haagse Toren, € 5,50 - € 7,50, www.gdh.smarteventmanager.nl

13:30 **Lokaal69 - Binnen de Lijntjes** | Voorstelling/Toneel | Overig Den Haag, € 7,00 - € 11,50, www.hoenu.nl, www.lokaal69.nl

14:00 **Hé, wie zit er op de wc (2+)** | Voorstelling/Toneel/Jeugd | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 9,50 - € 14,50, www.hnt.nl, www.vanaf2.nl

14:00 **Toeti (4+)** | Voorstelling/Jeugd | TOETI is een beeldende voorstelling met twee spelers, poppen, live muziek en video. Een speelse voorstelling waarin verbeelding de hoofdrol speelt. Podium Noord, € 3,50 - € 7,00, www.podiumnoord.nl

14:00 **Rondleiding bij Ulrike Heydenreich** | Rondleiding | In deze rondleiding leer je nog beter kijken door meer te weten te komen over de werkwijze van Ulrike Heydenreich en ga je samen op pad met een ervaren Museumdocent. Museum Panorama Mesdag, € 5,00, www.panorama-mesdag.nl

14:00 **Joes - Hé koe waar ga jij naartoe? (2,5+)** | Voorstelling/Toneel/Jeugd | Koe verveelt zich. Ze is het gelooi moe en wil wel eens wat anders eten dan gras. Koe duikt in de rivier om iets nieuws te ontdekken. Maar als koe ver van huis is, is het water wel erg koud en diep. Ze mist haar warme bed van stro. Komt koe weer veilig thuis? Laaktheater, www.laaktheater.nl, www.joesboonen.nl

14:00 **Luitenant Gustl** | Voorstelling/Toneel | Haalt een officier, gevangen in erodes, de ochtend nog wel? Een wonderlijke tragikomedie. Theater Branoul, € 15,00 - € 29,50, www.branoul.nl

14:00 **Villa Klassiek - cellisten** | Muziek/Klassieke muziek | Villa Klassiek met Mudre Buckute en Pippa Drijver, zij zijn beiden cellist en spelen samen unieke duetten. Landgoed Ockenburgh, gratis, www.villaackenburgh.nl

14:00 **Royal History tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct/Koninklijk | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl

14:00 **Den Haag Wereldstad achter de Duinen - Fietstour** | Excursies/Fietstocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl

14:00 **Het Oppimp Atelier** | Jeugd/Workshops/Overig | In het Oppimp Atelier kun je je eigen kleding oppimpen onder begeleiding van een Haagse kunstenaar. Hierdoor wordt je kleding persoonlijker en gooi je het hopelijk minder gauw weg en zorg je voor een duurzamer wereld! Overig Den Haag, gratis, www.cultuurgebaar.nl

14:00 **Rockodons + TNC + dBidh** | Muziek/Pop | Een middag ouderwets rocken met gezellige sfeer in Musicon voor jong en oud. Musicon, € 5,00, www.musicon.nl

15:00 **Haags Korenfestival** | Festivals/Muziek | Het Korenfestival is in 2023 terug! Uiteraard is er weer een muzikaal programma met de beste Haagse koren. Kom gezellig langs en bezoek je favoriete koor. Zuiderparktheater, gratis, www.zuiderparktheater.nl

15:00 **Koos Mark Big Band - Muziekaleidoscoop 1** | Wereldmuziek | De Koos Mark Big Band gaat met zijn concert Muziekaleidoscoop 1 weer het theater in. Dat het een heerlijke middag vol onvergetelijke swing gaat worden staat vast! Theater Ludens, € 16,50, www.theaterludens.nl, www.koosmarkbigband.nl

15:00 **Herman van Veen - Een Voorstelling** | Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 39,50 - € 15,50, www.hnt.nl, www.hermanvanveen.com

15:00 **Verloren onschuld** | Voorstelling/Toneel | Gebaseerd op vele getuigenissen uit de eerste hand, geeft de voorstelling een ontluisterend beeld van de hel die de slachtoffers tussen 2005 en 2019 hebben doorleefd. De Regentes, € 5,00, www.theaterderegentes.nl

15:00 **Huygens Festival 2023** | Festivals/Muziek/Klassieke muziek | Overig Den Haag, € 0,00 - € 25,00, www.huygensfestival.nl

15:00 **Urban Vibe** | Muziek | Muzikale hits, jaren 80-90-00 en hedendaagse muziek, de beste hits komen aan bod. Landgoed Ockenburgh, gratis, www.villaackenburgh.nl

15:30 **Michael Varekamp in Muzee** | Muziek/Jazz | Ook dit seizoen is Michael Varekamp weer Artist in Residence in Muzee Scheve-

ningen. Michael woont op Scheveningen en beschouwt Muzee liefdevol als zijn eigen huiskamer van waaruit zijn ideeën door binnen en buitenland het land waaiëren. Muzee Scheveningen, € 20,00, www.muzeescheveningen.nl/activiteit/michael-varekamp-in-muzee/

Website: https://www.muzeescheveningen.nl/

15:30 **Jim van de Klundert Quartet** | Muziek/Jazz | Een heerlijke middag jazz met een optreden van Jim van de Klundert Quartet bij Brasserie Amare. Amare, gratis, www.podiumdenieuwekamer.nl

15:30 **Live JAZZ** | Muziek/Jazz | Centrum Den Haag, gratis, www.jazzcoffeewines.nl

16:00 **TheaterCafé De Mix** | Film/Muziek/Wereldmuziek/Voorstelling/Cabaret/Lezing/debat/Toneel | Ontmoetingen met elkaar in het Zeeheldentheater bij klassieke-jazz-, en wereldmuziek, (reis) verhalen, lezingen, stand up comedy en meer. Zeeheldentheater, € 6,25 - € 12,50, www.zeeheldentheater.nl

16:00 **Maria Kraaijkamp en Sjamke de Voogd - Dubbelprogramma** | Cabaret | In dit dubbelprogramma in Theater PePijn zie je aanstormend én afstormend talent op één avond. Theater PePijn, € 17,50, www.diligentia-pepijn.nl

16:30 **Lokaal69 - Binnen de Lijntjes** | Voorstelling/Toneel | Overig Den Haag, € 7,00 - € 11,50, www.hoenu.nl, www.lokaal69.nl

18:00 **Pink Floyd - Dark Side Of The Moon** | Film/Muziek/Pop | Museon - Omniversum, € 12,50, www.museon-omniversum.nl, www.amare.nl

19:00 **Disney's AIDA** | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 64,00 - € 103,00, www.stage-entertainment.nl

20:00 **Olga Cerpa & Mestisay** | Muziek | Olga Cerpa is een van de beroemdste vrouwenstemmen in de traditionele Atlantische sounds van de Canarische Eilanden. Samen met haar folkband Mestisay presenteert ze Atlantische muziek vol elegantie en eiland-vibes met de Canarische timple en Portugese gitaar maar ook met invloeden van Ibero, Latin en Lusophone bodem. Amare, € 11,00 - € 25,00, www.amare.nl

20:00 **ABBA: The Movie - Fan Event** | Film/Muziek | Museon - Omniversum, € 14,50, www.museon-omniversum.nl

20:30 **Blacklight X** | Voorstelling/Overig | Boulevard Scheveningen, gratis

Maandag 25 september

09:00 **Marktdag - De Haagse Markt** | Markt | De Haagse Markt, gratis, www.dehaagsemarkt.nl

10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Rondleiding/Jeugd/Overig | Tweede Kamer, € 6,00, www.prodemos.nl

10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | Centrum Den Haag, € 2,00 - € 15,00, www.willemsvaart.nl

10:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jeugd | Museon - Omniversum, € 14,00 - € 16,50, www.museon-omniversum.nl

11:00 **Wandeltour Enter the Hague** | Excursies/Wandeloct/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 25,00, www.enterthehague.com

11:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl

11:00 **Fietstour Enter the Hague** | Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com

11:00 **Street art tour Enter The Hague** | Excursies/Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com

11:00 **Familierondleiding Tweede Kamer (6+)** | Rondleiding/Jeugd | Tweede Kamer, € 7,50, www.prodemos.nl

12:00 **Carillonconcerten in de Nutstuin** | Muziek/Klassieke muziek | Nutshuis, gratis, www.stichtingcarillonlondenhaag.nl

14:00 **Den Haag Wereldstad achter de Dui-**

vervolg theater, muziek & evenementen

- nen - Fietstour** | Excursies/Fietstocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 19:00 **Storkie's Crafty Monday** | Workshops | The Golden Stork, gratis, www.thegoldenstork.com
- 20:00 **Hang Youth** | Muziek | PAARD, € 15,00 - € 20,00, www.paard.nl, www.hangyouth.bandcamp.com
- 20:15 **Joris Luyendijk - Zoveel Meer Dan Zeven Vinkjes** | Voorstelling/Lezing/debat | Theater de Veste, € 24,50, www.theaterdeveste.nl

Dinsdag 26 september

- 10:00 **Salsa voor ouderen** | Voorstelling/Dans | Amare, gratis, www.amare.nl
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Rondleiding/Jugd/Overig | Tweede Kamer, € 6,00, www.prodemos.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | Centrum Den Haag, € 2,00 - € 15,00, www.willemsvaart.nl
- 10:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jugd | Museon - Omniversum, € 14,00 - € 16,50, www.museon-omniversum.nl
- 11:00 **Wandeltour Enter the Hague** | Excursies/Wandeltocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 25,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 11:00 **Fietstour Enter the Hague** | Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Street art tour Enter The Hague** | Excursies/Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Den Haag Wereldstad achter de Dui-
nen - Fietstour** | Excursies/Fietstocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 11:00 **Familierondleiding Tweede Kamer (6+)** | Rondleiding/Jugd | Tweede Kamer, € 7,50, www.prodemos.nl
- 11:00 **Gilde Den Haag - Hoffeswandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht | 't Goude Hoofd, € 4,00 - € 8,00, www.gildedehaag.nl
- 13:30 **Museon Omniversum - Lezingen** | Lezing/debat | Museon - Omniversum, € 0,00 - € 16,50, www.museon-omniversum.nl
- 14:00 **Royal History tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Koninklijk | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 17:00 **Studio S** | Muziek/Pop/Jugd/Workshops | Theater De Vaillant, gratis, www.devallant.nl
- 19:00 **Storkie's Board game night** | Overig | The Golden Stork, gratis, www.thegoldenstork.com
- 19:30 **Girls in Woods - No man's land** | Voorstelling/Toneel | Het Nationale Theater - Zaal 3, € 12,50 - € 16,00, www.hnt.nl, www.girlsinwoods.nl
- 19:30 **KC Awards 2023** | Muziek | Amare, n.n.b., www.koncon.nl
- 20:00 **Guillaume Marcenac invites Selma Visscher** | Muziek/Jazz/Cabaret/Toneel | In een wekelijkse serie concerten nodigt pianist en componist Guillaume Marcenac artiesten uit voor een concert aan zee. Deze week: Selma Visscher. Strandpaviljoen De Staat, € 10,00 -

- € 16,00, www.fienta.com
- 20:30 **Den Haag bij Schemer en Night - Wandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 23:00 **Tequila Tuesdays** | Muziek/Dance/Stappen | Millers, € 0,00 - € 7,00, www.millersdenhaag.nl

Woensdag 27 september

- 09:00 **Marktdag - De Haagse Markt** | Markt | De Haagse Markt, gratis, www.dehaagsemarkt.nl
- 10:00 **Boerenmarkt** | Markt | Lange Voorhout, gratis
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Rondleiding/Jugd/Overig | Tweede Kamer, € 6,00, www.prodemos.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | Centrum Den Haag, € 2,00 - € 15,00, www.willemsvaart.nl
- 10:15 **Hop-on Hop-off - Tourist Tram** | Excursies/Rondritten | Tourist Tram, € 0,00 - € 16,00
- 10:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jugd | Museon - Omniversum, € 14,00 - € 16,50, www.museon-omniversum.nl
- 10:30 **Koffieconcert** | Muziek/Klassieke muziek | Podium Noord, € 3,00 - € 6,00, www.podiumnoord.nl
- 11:00 **Wandeltour Enter the Hague** | Excursies/Wandeltocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 25,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 11:00 **Fietstour Enter the Hague** | Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Street art tour Enter The Hague** | Excursies/Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Den Haag Wereldstad achter de Dui-
nen - Fietstour** | Excursies/Fietstocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 11:00 **Familierondleiding Tweede Kamer (6+)** | Rondleiding/Jugd | Tweede Kamer, € 7,50, www.prodemos.nl
- 11:30 **De Sociale Tafel** | Culinaire/Overig | Op iedere woensdagmiddag schuif je aan de Social Tafel bij Theater de Vaillant. Een fijn samenkomst. Gezond, gezellig én gastvrij! Theater De Vaillant, € 2,50 - € 3,50, www.devallant.nl
- 12:00 **Carillonconcerten in de Nutstuin** | Muziek/Klassieke muziek | Nutshuis, gratis, www.stichtingcarillondenhaag.nl
- 13:00 **ZEELab Creatief voor kids (4+)** | Jeugd/Workshops | Muzee Scheveningen, € 2,50 - € 5,00, www.muzeescheveningen.nl
- 14:00 **Kooman's Poppentheater - Zevensla-
pers (5+)** | Voorstelling/Jugd | Kooman's Poppentheater, € 14,00, www.koomanpoppentheater.nl
- 14:00 **Royal History tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Koninklijk | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 15:00 **Disney's AIDA** | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 64,00 - € 103,00, www.stage-entertainment.nl
- 19:00 **Tango Mooovs - Argentijnse Tangosa-
lon** | Dans | Amare, gratis, www.amare.nl
- 19:00 **Storkie's Jam Sessions** | Muziek |

- The Golden Stork, gratis, www.thegoldenstork.com
- 19:30 **Disney's AIDA** | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 64,00 - € 103,00, www.stage-entertainment.nl
- 19:30 **Girls in Woods - No man's land** | Voorstelling/Toneel | Het Nationale Theater - Zaal 3, € 12,50 - € 16,00, www.hnt.nl, www.girlsinwoods.nl
- 20:00 **Grease - De Hitmusical** | Voorstelling/Musical | Amare, € 10,00 - € 62,50, www.amare.nl
- 20:15 **Henry van Loon - Jannie The Show Dog** | Voorstelling/Cabaret | Theater Diligentia, € 24,00, www.diligentia-pepijn.nl
- 20:15 **Black Sheep Can Fly - Disgraced van Ayad Akhtar** | Voorstelling/Toneel | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 12,50 - € 27,50, www.hnt.nl, www.blacksheepcanfly.nl
- 20:15 **Luitenant Gustl** | Voorstelling/Toneel | Theater Branoul, € 15,00 - € 29,50, www.branoul.nl
- 20:30 **PePijn's Comedy Club - Diverse Stand-
up Comedians** | Voorstelling/Cabaret | Theater PePijn, € 17,50, www.diligentia-pepijn.nl
- 20:30 **Comedy Club Delft** | Voorstelling/Cabaret | Theater de Veste, € 19,50, www.theaterdeveste.nl
- 20:30 **Rayen Panday - Karma** | Voorstelling/Cabaret | Het Veur theater, € 18,50, www.rayenpanday.nl
- 20:30 **Den Haag bij Schemer en Night -
Wandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl

Donderdag 28 september

- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Rondleiding/Jugd/Overig | Tweede Kamer, € 6,00, www.prodemos.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Bootocht | Centrum Den Haag, € 2,00 - € 15,00, www.willemsvaart.nl
- 10:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jugd | Museon - Omniversum, € 14,00 - € 16,50, www.museon-omniversum.nl
- 11:00 **Wijkmarkt Zeeheldenkwartier** | Markt | Zeeheldenkwartier, gratis
- 11:00 **Wandeltour Enter the Hague** | Excursies/Wandeltocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 25,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 11:00 **Vlietvaart** | Excursies/Bootocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl, www.vlietvaart.nl
- 11:00 **Fietstour Enter the Hague** | Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Street art tour Enter The Hague** | Excursies/Fietstocht/Groepsuitjes | The Golden Stork, € 35,00, www.enterthehague.com
- 11:00 **Familierondleiding Tweede Kamer (6+)** | Rondleiding/Jugd | Tweede Kamer, € 7,50, www.prodemos.nl
- 11:00 **Gilde Den Haag - Hoffeswandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht | 't Goude Hoofd, € 4,00 - € 8,00, www.gildedehaag.nl
- 12:00 **Gratis SUP'en en zwerfafval opvissen** | Sport | Centrum Den Haag, gratis, www.schoondoewegewoon.nl
- 12:00 **Den Haag Wereldstad achter de Dui-
nen - Fietstour** | Excursies/Fietstocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 12:30 **Dao Lu** | Workshops | Amare, gratis, www.amare.nl
- 13:00 **Beklimming van De Haagse Toren** | Excursies/Rondleiding/Groepsuitjes | De Haagse Toren, € 5,50 - € 7,50, www.gdh.smarteventmanager.nl
- 14:00 **Gratis SUP'en en zwerfafval opvissen** | Sport | Centrum Den Haag, gratis, www.schoondoewegewoon.nl
- 14:00 **Royal History tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Koninklijk | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl

- 14:30 **Het Oppimp Atelier** | Jeugd/Workshops/Overig | Overig Den Haag, gratis, www.cultuurgebaar.nl
- 16:00 **Gratis SUP'en en zwerfafval opvissen** | Sport | Centrum Den Haag, gratis, www.schoondoewegewoon.nl
- 18:00 **Pink Floyd - Dark Side Of The Moon** | Film/Muziek/Pop | Museon - Omniversum, € 12,50, www.museon-omniversum.nl, www.amare.nl
- 19:00 **Indiase Dans - Monsoon** | Voorstelling/Dans/Open dag/Workshops | Theater De Vaillant, € 0,00 - € 30,00, www.monsoonfoundation.nl
- 19:00 **Yotecha - techno yoga** | Sport | Amare, gratis, www.amare.nl
- 19:00 **Maurits & Hanna** | Film/Voorstelling/Lezing/debat/Workshops/Overig | Mauritshuis, € 19,00, www.mauritshuis.nl
- 19:30 **Psychologie in het theater - Dichterbij** | Voorstelling/Toneel | Stadstheater Zoetermeer, € 44,50, www.stadstheater.nl, www.psychologieintheater.nl
- 19:30 **TheaterCinema** | Film | Theater Ludens, € 7,00 - 9,00, www.theaterludens.nl
- 19:30 **Girls in Woods - No man's land** | Voorstelling/Toneel | Het Nationale Theater - Zaal 3, € 12,50 - € 16,00, www.hnt.nl, www.girlsinwoods.nl
- 19:30 **Live JAZZ** | Muziek/Jazz | Centrum Den Haag, gratis, www.jazzcoffeewines.nl
- 20:00 **Grease - De Hitmusical** | Voorstelling/Musical | Amare, € 10,00 - € 62,50, www.amare.nl
- 20:00 **Disney's AIDA** | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 64,00 - € 103,00, www.stage-entertainment.nl
- 20:00 **O'casey's Pub Quiz** | Excursies/Groepsuitjes/Muziek/Pop/Stappen/Overig | O'Casey's Irish Pub & Restaurant, € 15,00, www.ocaseys.nl
- 20:15 **Henry van Loon - Jannie The Show Dog** | Voorstelling/Cabaret | Theater Diligentia, € 24,00, www.diligentia-pepijn.nl
- 20:15 **Jawad Es Soufi - Harira** | Voorstelling/Cabaret | Anekdoten en een flinke dosis humor door de grappigste cabaretier uit Rotterdam-Zuid. Theater de Veste, € 28,50, www.theaterdeveste.nl, www.jawadessoufi.com
- 20:15 **Black Sheep Can Fly - Disgraced van Ayad Akhtar** | Voorstelling/Toneel | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 12,50 - € 27,50, www.hnt.nl, www.blacksheepcanfly.nl
- 20:15 **De Dansers - Hush** | Voorstelling/Dans | In Hush zoeken De Dansers troost in lijfelijkheid en muzikaliteit. Een hand op je schouder, een tweede stem die met je meereist of een ritme waar je in kan leunen, als een omhelzing. Korzo theater, € 9,00 - 18,50, www.korzo.nl
- 20:15 **Luitenant Gustl** | Voorstelling/Toneel | Haalt een officier, gevangen in erodes, de ochtend nog wel? Een wonderlijke tragikomedie. Theater Branoul, € 15,00 - € 29,50, www.branoul.nl
- 20:30 **Thjum Arts - Tijdloos genot** | Voorstelling/Cabaret | Theater PePijn, € 17,50, www.diligentia-pepijn.nl, www.thjum.nl
- 20:30 **The Happening** | Film/Muziek/Pop/Voorstelling/Cabaret/Toneel | Laaktheater, € 3,50 - € 7,00, www.laaktheater.nl
- 20:30 **Veur Klassiek - Grupo del Sur** | Muziek/Klassieke muziek | Het Veur theater, € 20,00, www.veurklassiek.nl
- 20:30 **Den Haag bij Schemer en Night -
Wandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht | Grote Kerk, € 21,50, www.robandedweg.nl
- 21:00 **Millers Night Life** | Muziek/Dance/Stappen | Millers, gratis, www.millersdenhaag.nl
- 21:00 **Musicon, Latin Night** | Muziek/Wereldmuziek/Stappen | Musicon, € 4,00, www.musicon.nl
- 22:00 **Danzig Donderdag** | Muziek/Pop/Dance/Stappen | Danzig, gratis, www.danzig.nl

Exposities

- 1646**
01/09/2023 tot 29/10/2023
A Spell in The Alphabet Soup | A Spell in the Alphabet Soup is Mike Bourscheid's eerste tentoonstelling in Nederland. Het uitgangspunt van het werk is het ouderlijk huis en de complexiteiten ervan.
01/09/2023 tot 29/10/2023
Mike Bourscheid - A Spell in the Alphabet Soup | Door het gebruik van kostuums en rekwisieten omarmt kunstenaar Mike Bourscheid in 1646 de rijke verbeelding van een kind, waarmee hij de soms moeilijke ervaringen die ons vormen verwerkt.
- Atrium Den Haag**
11/09/2023 tot 22/09/2023
Digital Rights Expo
13/09/2023 tot 04/10/2023
Schoon doen we toch Gewoon?
28/08/2023 tot 21/10/2023
Posterwand Haags Gemeentearchief: Post 65
02/09/2023 tot 29/09/2023
Cultuur in tijden van gewapend conflict
- Beeld & Geluid in Den Haag**
27/07/2023 tot 01/10/2023
Who run the world? | Deze foto-expositie toont sportvrouwen in actie: hoe ze vechten en stralen, winnen of falen. Ze laat de kracht zien van fotografie, om unieke momenten vanuit bijzondere invalshoeken te belichten.
01/10/2023 tot 31/12/2023
Permanente collectie
01/01/2023 tot 31/12/2023
Museumrondleiding Beeld & Geluid in Den Haag
- CORPUS**
09/06/2021 tot 31/12/2023
CORPUS reis door de mens | In CORPUS maak je kennis met de wonderen van het menselijk lichaam: jouw lichaam! Zie, voel en hoor hoe je ingenieuze lichaam werkt in een spectaculaire, zenuwprikkelende reis door de mens'. Volg in het 5D-harttheater de acrobatische toeren van een rode bloedcel en leer alles over het commandocentrum van het menselijk lichaam: de hersenen. Kom naar CORPUS en ontdek wat er nog meer te beleven valt!
- Centrale Bibliotheek**
02/09/2023 tot 30/09/2023
De nieuwe kleren van de koningin | Maar liefst 100 barbies zijn aangekleed met afval: stof tot nadenken. Zie jij waar hun kleertjes van gemaakt zijn? Er zijn ook twee speciale Binnenhof-Barbies die aangekleed zijn met afval van de renovatie van het Binnenhof.
- Centrum Den Haag**
02/08/2023 tot 29/09/2023
Celpretretten in het Paleis van Justitie
12/08/2023 tot 30/09/2023
Sandra Uittenbogaart en Frederick Linck - Tijdloos protest
- De Grafische Werkplaats**
28/08/2023 tot 31/12/2023
Perpetuum Mobile | In het Escherjaar organiseert de Grafische Werkplaats een project rond het thema oneindigheid en Escher in de vorm van een expositie, workshops en masterclasses en laat hiermee zien hoe hedendaagse makers en de werkplaats zich tot het werk van Escher verhouden.
- De Mesdag Collectie**
05/06/2021 tot 31/12/2023
Permanente collectie | In het museum De Mesdag Collectie is de uitzonderlijke verzameling 19de-eeuwse kunst van de beroemde zeeschilder Hendrik Willem Mesdag en zijn vrouw Sientje Mesdag-van Houten te zien.
- Design Museum Dedel**
08/02/2023 tot 31/10/2023
Ukraine. People. Courage. Posters | De tentoonstelling "Ukraine. People. Courage. Posters." Hedendaagse Oekraïense kunstenaars geven hun beeld op de huidige situatie.
- Escher in Het Paleis**
01/01/2023 tot 31/12/2023
Permanente collectie | Een permanente tentoonstelling met 130 werken van de kunstenaar M.C. Escher gevestigd in het voormalige winterpaleis van koningin-moeder Emma.
18/02/2023 tot 01/10/2023
De ontdekker van Escher - Samuel Jessurun de Mesquita | Tentoonstelling van de ontdekker van Maurits Cornelis Escher: zo staat Samuel Jessurun

ADVERTENTIE

Den Haag Pas
Altijd op de hoogte en eindeloos veel voordeel

The City The Beach The Hague.
denhaag.com/pas

GEGEVENS VOOR DE UITAGENDA

De brongegevens voor deze weekagenda zijn afkomstig van The Hague Marketing Bureau. Vanwege de beperkte ruimte bevat de agenda een selectie van het totale culturele aanbod in de regio. Kijk voor het volledige programma en de omschrijvingen op www.denhaag.com. Tips kunt u (uiterlijk twee weken van tevoren) uitsluitend mailen naar info@denhaag.com

Uit de kunst | 11

de Mesquita bekend. De aangrijpende werken van De Mesquita hangen zij aan zij met het werk van zijn beroemdste leerling.

Fotomuseum Den Haag

25/03/2023 tot 15/10/2023

Nico Laan - Tijdelijke Tekeningen | Ter ere van het Escherjaar presenteert Fotomuseum Den Haag een kleine presentatie van het werk van de Haagse fotograaf Nico Laan (1956). Door groot-schalige 'onmogelijke' tekeningen in het zand te tekenen, vertoont zijn werk een gelijkenis met de welbekende optische illusies van M.C. Escher.

19/08/2023 tot 26/11/2023

Vrouwen aan het front | Vrouwen aan het front – Fotografie van Lee Miller tot Anja Niedringhaus rekt af met het beeld dat oorlogsfotografie een mannenzaak is. Het werk van acht vrouwelijke fotografen wordt uitgelicht. Vrouwen die zich moedig staande hielden in gevaarlijke en door mannen gedomineerde situaties aan het front, vanaf de Spaanse Burgeroorlog (1936 -1939) tot aan het strijdtoneel in Afghanistan in 2014.

27/05/2023 tot 22/10/2023

Xiaoxiao Xu - Leven langs de lange muur | Xiaoxiao Xu toont met haar solotentoonstelling "Leven langs de lange muur" foto's van mensen die zij heeft ontmoet en de verhalen die zij heeft gehoord van mensen rondom de Chinese Muur. **27/05/2023 tot 22/10/2023**
Collectie Ophof - Over Fotografie gesproken | Ter ere van de schenking van zijn fotografiecollectie van Simon Ophof presenteert Fotomuseum Den Haag de tentoonstelling Over fotografie gesproken, waarin een kleine greep uit Ophofs verzameling is te zien.

Galerie 44

07/09/2023 tot 07/10/2023

Carolien van der Donk - Het Borstkasje van Basco | In G A L E R I E 4 4 laat Carolien een selectie zien van de tekeningen die ze de laatste zeven jaar maakte. Hoe divers het kwetsbare werk ook is, het is werk uit één bron, uit Carolien.

Galerie Maurits van de Laar

03/09/2023 tot 08/10/2023

Fransje Killaars - The Intuition | Kleurrijke tentoonstelling van Fransje Killaars in Galerie Maurits van de Laar.

Haags Historisch Museum

01/01/2023 tot 31/12/2023

Macht - 800 jaar Binnenhof | Het Binnenhof in Den Haag is met achthonderd jaar één van de oudste bestuurscentra van de wereld. Tijdens de verbouwing van het Binnenhof presenteert het Haags Historisch Museum het verhaal van de meest symbolische plek van Nederland. Een overzicht door de eeuwen heen met verhalen vanuit verschillende hoeken.

01/01/2023 tot 31/12/2023

Permanente collectie | Den Haag kent vele gezichten: regeringscentrum, Hofstad, internationale stad van vrede en recht, Beatstad, maar Den Haag is ook de stad van ADO en de Haagse ooievaar. Het Haags Historisch Museum weerspiegelt al deze facetten in haar tentoonstellingen en in de vaste presentatie.

Haagse Kunstkring

30/08/2023 tot 24/09/2023

De klas van 69 | Een reünie-expositie van 11 oud-leerlingen aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) **27/09/2023 tot 22/10/2023**
Bestiaire | Dieren paraderen door de Haagse Kunstkring woensdag 27 september tot en met zondag 22 oktober.

Huis van het boek

22/09/2023 tot 25/02/2024

Gordel van papier | Huis van het Boek organiseert de tentoonstelling 'Belt of paper' over de opkomst van het gedrukte boek in Indonesië.

KM21

06/05/2023 tot 08/10/2023

Samara Scott | Samara Scott maakt beklemmende installaties met gebruikte spullen en materialen, gefascineerd door de geschiedenis, nostalgie en angsten die ze oproepen. Voor haar eerste Nederlandse solotentoonstelling in KM21 laat Scott zich inspireren door de esthetiek en betekenis van doorvoer en transport.

Kasteel Duivenvoorde

07/04/2023 tot 30/09/2023

Franje & Oranje | Aan de hand van meer dan honderd persoonlijke objecten uit de collectie van Duivenvoorde en een aantal bijzondere koninklijke bruiklenen ervaart de bezoeker de intieme band

tussen Duivenvoorde en Oranje.

Kinderboekenmuseum

08/12/2019 tot 01/12/2023

De eigenwijze kinderen van Annie M.G. Schmidt

Eigentijdse ode aan Annie en haar eigenwijze kinderen. Avontuurlijk, interactief, kleurrijk en een lust voor het oog. Bekende tegendraadse en markante personages als Abeltje, Wiplala, Minoes en Pluk van de Petteflet komen tot leven.

01/01/2022 tot 31/12/2023

Ik ben Kikker | Kikker en zijn vriendjes hebben een vast onderkomen in het Kinderboekenmuseum. De tentoonstelling "Ik ben Kikker" nodigt de allerkleinsten uit tot spel en prikkelt hun fantasie.

Kunstmuseum Den Haag

20/05/2023 tot 29/10/2023

Moser | Tentoonstelling over ruim honderd stukken van glasfabriek Moser uit een particuliere collectie die nog niet eerder publiek te zien was, toont Kunstmuseum Den Haag de grote verscheidenheid aan kleuren, vormen en stijlen die de fabriek heeft voortgebracht.

01/01/2023 tot 31/12/2023

Ontdek het moderne

09/09/2023 tot 07/04/2024

Royals & Rebels - British Fashion | In de nieuwe modetentoonstelling Royals & Rebels – British Fashion duiken we in de rijke geschiedenis van de Britse mode. Onder andere met een erbetoon aan Dame Vivienne Westwood (1941 – 2022), die met haar baanbrekende werk ook jongere generaties blijft inspireren en daarmee heden en verleden verbindt.

01/01/2023 tot 31/12/2023

Het wonder van Delfts Blauw | Het Kunstmuseum Den Haag beschikt over een van de mooiste en grootste collecties Delfts aardewerk ter wereld. Dat mag gezien worden, dus vanaf december 2012 presenteert het museum vol trots een permanente presentatie over dit belangrijke culturele erfgoed.

20/05/2023 tot 19/10/2023

Verdwaald in Delft - De transformatie van Budai en Guanyin

24/06/2023 tot 12/11/2023

Vorbij de grenzen - kunst uit de jaren '60 | Werk van o.a. Yayoi Kusama en kunstenaars van de Japanse Gutaigroep, Jan Schoonhoven, Armando, stanley brouwn, Constant, Jo Baer, Lee Lozano en Niki de Saint Phalle, Francis Bacon e.a. **01/01/2023 tot 31/12/2023**
Wonderkamers | Dwalen, ontdekken, spelen, leren en je compleet laten verrassen. In Wonderkamers dompelen jong en oud zich onder in een inspirerende, bijzonder vormgegeven wereld vol beeldende kunst, fotografie, toegepaste kunst, architectuur en mode. De uitdagende museumgame bevat een bijzondere mix van digitale en hands-on opdrachten in dertien thematische kamers rondom het nieuwe, spannende labyrint.

20/05/2023 tot 22/10/2023

Wouter Dam | Kunstmuseum Den Haag toont het eerste overzicht van het indrukwekkende oeuvre van Wouter Dam, een van de meest toonaangevende keramisten van Nederland.

01/01/2023 tot 31/12/2023

Mondriaan & De Stijl | Zonder De Stijl hadden de westerse woning, de straat én de stad er heel anders uitgezien. Er is een complete vleugel gewijd aan deze belangrijke groep rond Mondriaan. De groep rond Piet Mondriaan en Theo van Doesburg inspireert tot op de dag van vandaag kunstenaars, vormgevers en architecten. De groep speelt een centrale rol in de Europese avant-garde.

Literatuurmuseum

01/01/2023 tot 31/12/2023

Back Street (14+) | Back Street is een literair avontuur voor Young Adults. Jongeren ontdekken, beleven en maken verhalen om zo de kracht van literatuur te ervaren. **16/07/2023 tot 31/12/2023**
Louis Couperus | Dit jaar is het honderd jaar geleden dat Louis Couperus overleed. 2023 is daarom uitgeroepen tot Couperusjaar en ook het Literatuurmuseum zet de spotlight op zijn oeuvre.

Louis Couperus Museum

27/01/2023 tot 31/12/2023

Louis Couperus, non-binair avant la lettre? | In een zestal installaties zie je hoe Couperus zichzelf vormgaf, wat zijn tijdgenoten van hem vonden, welke typen personages steeds weer terugkeren in zijn boeken en wordt een brug naar de gender wereld van nu gemaakt.

Louwman Museum

01/01/2023 tot 31/12/2023

Louwman Museum - Permanente collectie |

In het Louwman Museum staat 's-werelds oudste privécollectie automobielen. De verzameling omvat ruim tweehonderddertig antieke en klassieke automobielen. Kenners beschouwen de collectie als één van de mooiste ter wereld.

Madurodam

01/03/2022 tot 31/12/2023

Madurodam - Jaarronde openstelling | In miniatuurpark Madurodam ontdek je, door wereldberoemde miniaturen, waar een klein land groot in is. Leuk voor jong en oud!

Mauritshuis

08/06/2023 tot 07/01/2024

Who's that Girl?: hoe zag het Meisje eruit in 1665? | Hoe zag het Meisje met de parel eruit toen Vermeer zijn laatste kwaststreek op het doek aanbracht en hij het -nu wereldberoemde schildenrij- van de ezel haalde? In de gratis toegankelijke presentatie Who's that Girl? deelt het Mauritshuis de belangrijkste onderzoeksresultaten van hoe het Meisje er rond 1665 moet hebben uitgezien.

Museum - Omniversum

15/11/2022 tot 31/12/2023

Klimaatverhalen | In de tuin rondom Museum-Omniversum hangen 16 opvallende foto's uit de serie Klimaatverhalen, gemaakt door aanstormend talent Louisiana van Onna.

15/04/2023 tot 03/03/2024

De Groene Camera 2023 - De beste natuurfoto's uit Nederland en België | Foto-expositie met de winnaars van de Groene Camera 2023. Indrukwekkende landschappen, dieren in actie, kleurrijke insecten en kunstzinnige beelden zijn onderdeel van de expositie.

25/08/2022 tot 31/03/2024

One Planet Expo - Interactieve, leuke én leerzame tentoonstelling | Bij de interactieve One Planet Expo leer je alles over de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. **17/02/2023 tot 07/01/2024**
National Geographic Pristine Seas | Met 60 prachtige foto's neemt deze tentoonstelling je mee op de expedities van het Pristine Seas-team en toont de ongelooflijke schoonheid van de onderwaterwereld.

Museum Beelden aan Zee

23/09/2023 tot 31/01/2024

Narges Mohammadi | Kunstenaar, curator en DJ Narges Mohammadi (1993) toont haar nieuwste site specific werk in het Kabinet.

07/04/2023 tot 22/10/2023

Henry Moore - Vorm en Materiaal | Hoe kwam beeldhouwer Henry Moore (1898-1986), wiens werk in musea, parken en op pleinen in steden over de gehele wereld te bewonderen is eigenlijk tot zijn unieke vormentaal? **08/07/2023 tot 22/10/2023**
Frank Van den Broeck - Vuur en Fictie | De sculpturen, tekeningen en foto's van kunstenaar Frank Van den Broeck vormen tezamen een fascinerend reservoir aan waarnemingen, herinneringen en artistieke invloeden.

Museum Bredius

01/03/2023 tot 30/10/2023

Gezichtsbedrog lang voor Escher | Ter ere van het Escher-jaar toont Museum Bredius Gezichtsbedrog Lang Voor Escher. In deze mini expositie belichten de zeventiende-eeuwse schilderen verschillende vormen van gezichtsbedrog, waaronder een anamorfose en verschillende trompe l'oeils.

Museum Panorama Mesdag

01/04/2023 tot 19/11/2023

Verlangen naar de verte - Ulrike Heydenreich | Bergpanorama's, spiegelende caleidoscoop en waaierlandschappen. De Duitse kunstenaar Ulrike Heydenreich (1975) heeft een fascinatie voor panoramische landschappen. In haar magische – soms monumentale – kunstwerken spreek haar verlangen naar de verte. Een bijzondere selectie uit haar werk, waaronder collages, tekeningen en panoramische installaties, is nu voor het eerst te zien in Museum Panorama Mesdag. **09/06/2021 tot 31/12/2023**

Permanente collectie | Panorama van Scheveningen. Stap in het grootste schilderij van Nederland. Kijk 360 graden in het rond en onderga de magische illusie van het indrukwekkende Panorama van Scheveningen uit 1881.

Museum Prinsenhof Delft

06/07/2023 tot 07/01/2024

Lothar Wolleh Ziet Jan Schoonhoven | De tentoonstelling Lothar Wolleh ziet Jan Schoonhoven. Meesters in ritme en licht in Museum Prinsenhof Delft vertelt het verhaal van een buitengewone vriendschap tussen de Delftse beeldend

kunstenaar Jan Schoonhoven en de Düsseldorfse fotograaf Lothar Wolleh.

Museum Rijswijk

25/06/2023 tot 12/11/2023

Textielbiënnale 2023 | De Textiel Biënnale 2023. Images of Power is een internationale tentoonstelling van kwalitatief hoogstaande en inhoudelijk sterke hedendaagse beeldende kunst waarin textiel als materiaal de hoofdrol speelt. **25/06/2023 tot 12/11/2023**
Erfgoed fototentoonstelling: Rijswijkers die tot de verbeelding spraken | In de fotocollectie van Museum Rijswijk zijn tal van beelden te vinden van vroegere inwoners die elk op eigen wijze de maatschappelijke positie van deze Rijswijkers benadrukken. Deze beelden zijn bijeengebracht in een tentoonstelling waarmee het Rijswijkse erfgoed aanhaakt bij het thema van de Textiel Biënnale 2023. Images of Power.

Museum Sophiahof - van Indië tot nu

01/08/2023 tot 07/10/2023

Bamboe buigt, maar breekt niet | Via betekenisvolle schilderijen en levendige projecties toont filmmaker Jacco Groen de ervaringen van zijn moeder Anne Groen-Koen. Zij werd samen met haar moeder gevangengezet in een Japanse vrouwenkamp in voormalig Nederlands-Indië.

04/07/2023 tot 03/12/2023

De laatste ooggetuigen | Museum Sophiahof toont dit voorjaar indringende portretten van de laatste ooggetuigen' uit voormalig Nederlands-Indië, in de tuin van het museum.

10/08/2023 tot 08/10/2023

Preserved in Stitch | In het kunstproject 'Preserved in Stitch' legt kunstenaar en kunstdocent Carolyn Hall haar Nederlands-Indische familiegeschiedenis vast aan de hand van oude kledingstukken, stoffen en foto's.

Museum Voorlinden

10/06/2023 tot 24/09/2023

Rogier Roeters | Vanaf 10 juni kun je in Voorlinden de veelheid, het rauwe, het grenzeloze, het grappige en het ongefilterde van Rogier Roeters' werk ontdekken.

18/04/2023 tot 31/12/2023

Stilte op sokken-uur | Heb je weleens écht tegenover een kunstwerk gestaan? Eén op één, oog in oog, zonder afleiding van anderen om je heen? Beleef de kunst tijdens het stilte-op-sokken uur bij Voorlinden. Elke zaterdag- en zondagochtend vóór openingstijd van 10.00 tot 11.00 uur.

10/06/2023 tot 01/10/2023

Alex Katz | In samenwerking met Museum Voorlinden presenteert de Amerikaanse meesterschilder Alex Katz een groots overzicht van zijn werk.

10/06/2023 tot 24/09/2023

Maarten Baas | In zijn solotentoonstelling It's about time toont Maarten Baas de meest recente klokken uit zijn Real Time-serie, de fascinerende beeldinstallatie I think, therefore I was en de digitale waterval Second Nature.

09/09/2023 tot 14/01/2024

Full Moon | Full Moon is een collectietentoonstelling die kunstenaars en kunstwerken samenbrengt, geïnspireerd door het betoverende maanlicht, met Maannacht van Jan Sluijters en een bijbehorende installatie van Esther Tielemans als blikvangers. Ontdek de visuele ontdekkingsreis in het museum Voorlinden.

Muzee Scheveningen

28/06/2023 tot 07/01/2024

Surf Stories | Muzee onderzoekt samen met pioniers van het eerste uur en volgende generaties de surfcultuur op Scheveningen. We richten ons hierbij – in eerste instantie- op de oorspronkelijke vorm, het golfsurfen. 'Surf Stories' geeft een inkijkje in het onderzoek.

Nationaal Archief

10/02/2023 tot 22/10/2023

Op de kaart | Aan de hand van de thema's Op weg, Kaarten en kolonialisme en Maakbaar Nederland toont het Nationaal Archief in de tentoonstelling Op de kaart de ideeën en bedoelingen van opdrachtgevers en makers van kaarten.

Pulchri Studio

18/09/2023 tot 18/12/2023

Beelden in de binnentuin | In de binnentuin van Pulchri Studio zal in deze maanden werk getoond worden van 17 kunstenaarsleden van Pulchri Studio.

01/09/2023 tot 01/12/2023

Creentime #6 | Tegenover de ingang van de sociëteit zijn film- en videowerken te zien van de film- en videomakers van Pulchri Studio, die de barrières tussen film, video en beeldende kunst doorbreken.

23/09/2023 tot 15/10/2023

Nicole Carvajal - Contrast | Tentoonstelling Contrast - Een zee van verzonnen herinneringen. Van de in Chili geboren kunstenaar Nicole Carvajal.

23/09/2023 tot 17/10/2023

Boy van der Wal - Watching Windows | Tentoonstelling "Watching Windows, van Boy van der Wal (HKU). Zijn werk is vernieuwend, maar verwijst ook naar het verleden.

23/09/2023 tot 17/10/2023

Ermine Poort - Transformatie | Tentoonstelling van Ermine Poort. Een transformatie van beelden van voorheen en een transformatie van beeldtaal.

13/09/2023 tot 08/11/2023

De Gaanderij, Anne-Lize Reuter - Fin de siècle | Onder de noemer "De Gaanderij | De keuze van..." kunnen kunstenaars en kunstlievende leden van Pulchri Studio een kunstenaar of collectie aandragen om te exposeren in de gangen van het gebouw.

01/10/2022 tot 23/10/2023

Jubileumexpositie - Femina - De Pioniers | Voor het 175 jarige jubileum organiseert Pulchri in oktober een jubileumtentoonstelling met drie onderdelen qua thematiek: verleden, heden en de toekomst van Pulchri Studio

Rijksmuseum de Gevangenpoort

01/01/2023 tot 31/12/2023

Permanente collectie | Museum de Gevangenpoort is een uniek middeleeuws poortgebouw in het centrum van Den Haag. Ooit was het een van de drie toegangspoorten tot het kasteel van de graven van Holland, waar nu het Binnenhof is. De Gevangenpoort geeft een spectaculair beeld van de wijze waarop gevangenen vanaf de 15de tot het begin van de 19de eeuw in ons land werden opgesloten, berecht en gestraft.

The Grey Space in the Middle

22/09/2023 tot 02/10/2023

EXPOSED / the Textile Show | EXPOSED / de jaarlijkse presentatie van de afdeling Textiel & Mode van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in The Grey Space in the Middle in Den Haag.

West Den Haag

19/05/2023 tot 08/10/2023

Gödel, Escher, Bach | De groepstentoonstelling 'Gödel Escher Bach' toont het werk van 26 hedendaagse kunstenaars uit binnen en buitenland in het kader van Escherjaar 2023 in Den Haag

19/05/2023 tot 18/05/2024

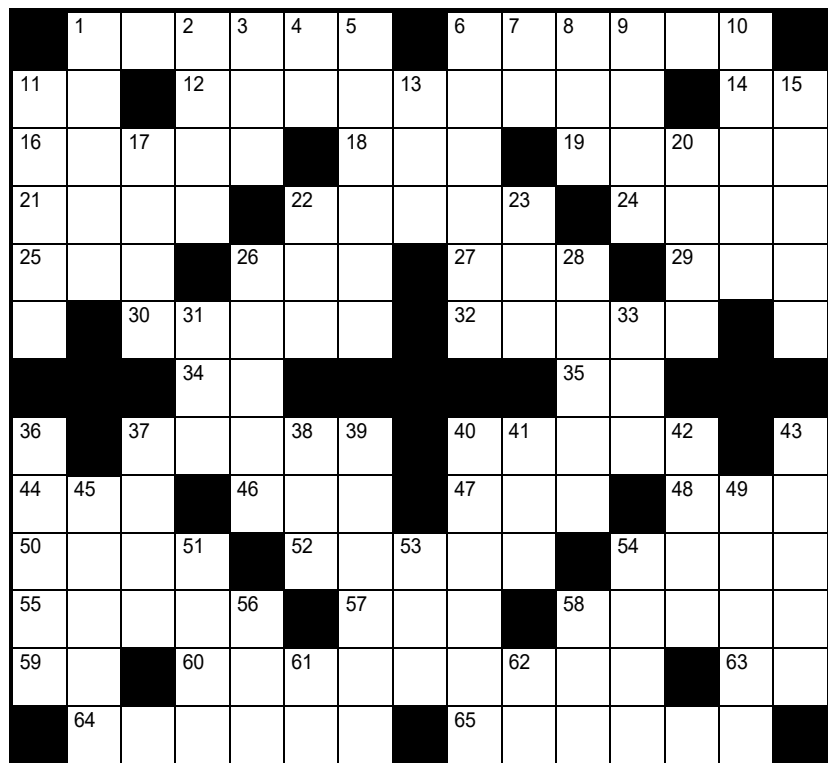
Anne-Mie Van Kerckhoven - Alles=Goed | De expositie "Alles=Goed" biedt een blik in het hoofd van het leven van de krachtige kunstenaar Anne-Mie Van Kerckhoven en laat je reflecteren op de rol van kunst in je leven.

Overig Den Haag

04/07/2023 tot 21/01/2024

Nest x Atelier Rijksbouwmeester | In opdracht van Rijksbouwmeester presenteert Nest de komende vier jaar zes solotentoonstellingen in het DICTU gebouw (Juliana van Stolberglaan 10). Een curator nodigt in overeenstemming met de werknemers van DICTU iedere acht maanden een kunstenaar uit die nieuw werk ontwikkelt voor deze bijzondere locatie. De binnentuin is niet openbaar toegankelijk voor bezoekers, maar doordat de behuizing van de ruimte van glas is, is het van buitenaf wel mogelijk deze dag en nacht de bekijken.

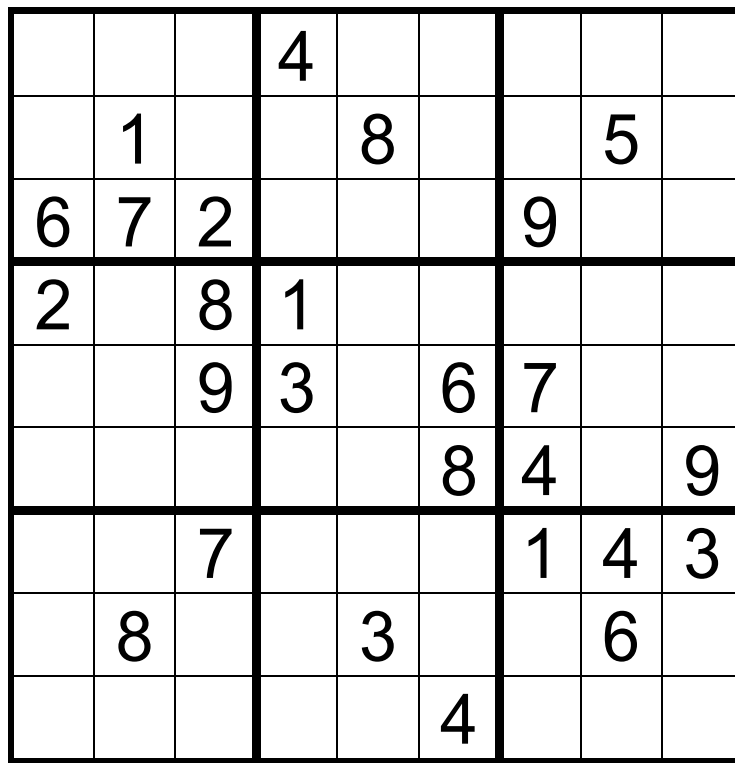
KRUISWOORDPUZZEL

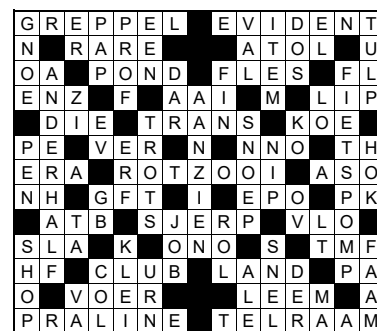
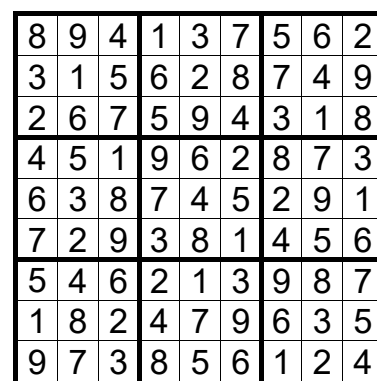
Horizontaal: 1 sierstruik 6 voetbalterm 11 westerlengte 12 schoolvak 14 meterton 16 rechtsterm 18 volledig dronken 19 brede laan met bomen 21 kampeerverblijf 22 inzicht 24 draaistroom 25 akker 26 gesloten 27 plezier 29 wandversiering 30 verbouw 32 slurf 34 senior 35 onderofficier 37 glad en vlak 40 inheemse gifslang 44 riv. in Oostenrijk 46 glibberige vis 47 zoen 48 handvat 50 luizenei 52 ketting 54 niet graag 55 optater 57 bierglas 58 beddengoed 59 heilige 60 belang 63 Oude Testament 64 lenig 65 als.

Verticaal: 1 geen uitgezonderd 2 openbare functie 3 grijs gesteente 4 errore excepto 5 sportman 6 lawaai 7 annexus 8 politieke partij 9 deel v.e. bloem 10 muggenlarve 11 vloeistof 13 grote beker 15 geheel van woorden 17 schrijfvloeistof 20 vergrootglas 22 dik en rond 23 vod 26 bruinrode kleur 28 keet 31 Europeaan 33 vermoeid 36 sedert 37 snijwond 38 binnenschip 39 deel v.e. klok 40 sierplant 41 zeer vloeibaar 42 vuurverschijnsel 43 gierigaard 45 bontsoort 49 muziektempel 51 metalen kokertje 53 hazenslaapje 54 rijstgerecht 56 namaak 58 abonnee 61 overmatig 62 de onbekende.

SUDOKU

OPLOSSINGEN VAN VORIGE WEEK

ABONNEMENT

Een abonnement kost € 155,- per jaar, daarvoor krijgt u de krant op papier en digitaal voor smartphone, tablet of pc. Een nieuwe jaarabonnee krijgt de krant 8 weken gratis en ontvangt een restaurantcheque van € 35,- of een waardebon van € 100,- te besteden bij kunstuitleen Heden. Wilt u eerst nader kennismaken, neem dan een proefabonnement van € 10,- voor 10 weken. Vul onderstaande antwoordstrook in en stuur deze naar: Den Haag Centraal, Antwoordnummer 24665, 2490 WB Den Haag. Postzegel niet nodig.

Of ga naar www.denhaagcentraal.net/over-dhc/abonnementen

Ja, ik neem een jaarabonnement op Den Haag Centraal en betaal slechts € 155,- voor 14 maanden en ontvang tevens de cadeaucheque. * Kunst Diner

Ja, ik neem een proefabonnement van € 10 voor 10 nummers.*

Dhr Mevr
Voorletter(s) en achternaam: _____

Telefoon: _____ E-mailadres: _____

Adres: _____ Huisnummer: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

IBAN/Bankrekeningnr: _____

Handtekening: _____

Heeft u alles goed ingevuld? Alleen dan kunnen wij uw aanvraag verwerken.

*Aanbod is uitsluitend geldig bij automatische incasso.

ABONNEMENTENSERVICE

Voor opgave abonnementen, verhuizingen, bezorging en wijzigingen

bel 088-1102070 (ma t/m vr: 9 – 17 u),

of per e-mail: abonnementen@denhaagcentraal.net.

Opzeggingen uitsluitend schriftelijk, uiterlijk 4 weken voor einde abonnementsperiode.

Privacy. In verband met het uitvoeren van een (abonnee)overeenkomst en/of het aanbieden van (online)diensten leggen wij (persoons)gegevens vast die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van onze dienstverlening en het doen van aanbiedingen. In onze volledige privacyverklaring, die u op onze website aantreft, wordt omschreven hoe wij met uw (persoons)gegevens omgaan en welke mogelijkheden u heeft in geval van wijziging, doorhaling of het indienen van een klacht. Den Haag Centraal 2012 B.V.

COLOFON

Den Haag Centraal B.V.

Juffrouw Idastraat 11 | 2513 BE Den Haag | 070-3644040 | www.denhaagcentraal.net

Hoofredacteur
Herman Rosenberg

Chef redactie
Annerieke Simeone

Eindredactie
Jasper Gramsma
Herman Jansen

Vormgeving
Anneke de Zwaan
Hans Fresen

Stadsredactie
Mieke van Dixhoorn (politiek)
Tijmen van den Born
Judith Eykelenboom
Vera de Jonckheere
Marc Konijn
Casper Postmaa
Jeroen van Raalte
Dick van Rietschoten
Danny Verbaan
Tanja Verkaik
Paul Waayers
Adrie van der Wel
Nikki IJzerman

Sportredactie
Tim Beck
Theo Bollerman (historie)
Klaas-Jan Droppert
Bert Tielemans

Cultuurredactie
Jan-Hendrik Bakker
Floor de Booys
Marc Chavannes
Sjoerd van Faassen
Frans van Hilten
Margreet Hofland
Bert Jansma
Eric Korsten
Thijs Kramer
Hendrik van Leeuwen

Rubrieken
Wendy Hendriksen (tuin)
Caroline Ludwig
Mario Molegraaf (literatuur)
Frank Verhoef (culinair)
Michiel de Vlieger (culinair)
Daphne Wray-Browne (culinair)

Columnisten
Mira Feticu
Jan Pronk
Aukje van Roessel

Fotografie
Jurriaan Brobbel
Eveline van Egdome
Elise Fluijt
Piet Gispem
Laurien den Hertog
Robert van Stuijvenberg
en fotopersbureaus WFA
en Hollandse Hoogte

Illustraties
Emanuele Del Rosso
Nicolas Journoud

Uitgever
René Wagemaker

Advertentieverkoop
Rogier Panis
panis@denhaagcentraal.net
mobiel: 06 24 62 65 01
Rob Jurriaans
jurriaans@denhaagcentraal.net
mobiel: 06 10 82 76 38

Familieberichten
Geboorte-, huwelijks-,
overlijdensberichten,
in memoriams of dankbetuigingen.
Informeer naar onze tarieven bij
de advertentieafdeling.

Correspondentie
• **Advertentie**
advertentie@denhaagcentraal.net
• **Redactie**
redactie@denhaagcentraal.net
• **Algemeen**
info@denhaagcentraal.net
• **Bezorgklachten**
abonnementen@denhaagcentraal.net

Druk
Rodi Rotatiedruk, Diemen

Abonnementsprijzen
Twee jaar € 271,-
Jaar € 159,-
Halfjaar € 85,-
Kwartaal € 44,-
Digitaal abonnement
per jaar € 116,-

*Bij betaling met factuur in plaats van automatische incasso wordt € 2,50 aan administratiekosten in rekening gebracht.

@DENHAAGCENTRAAL

WWW.FACEBOOK.COM/DENHAAGCENTRAAL

WWW.INSTAGRAM.COM/DEN_HAAG_CENTRAAL